

14/12 69.

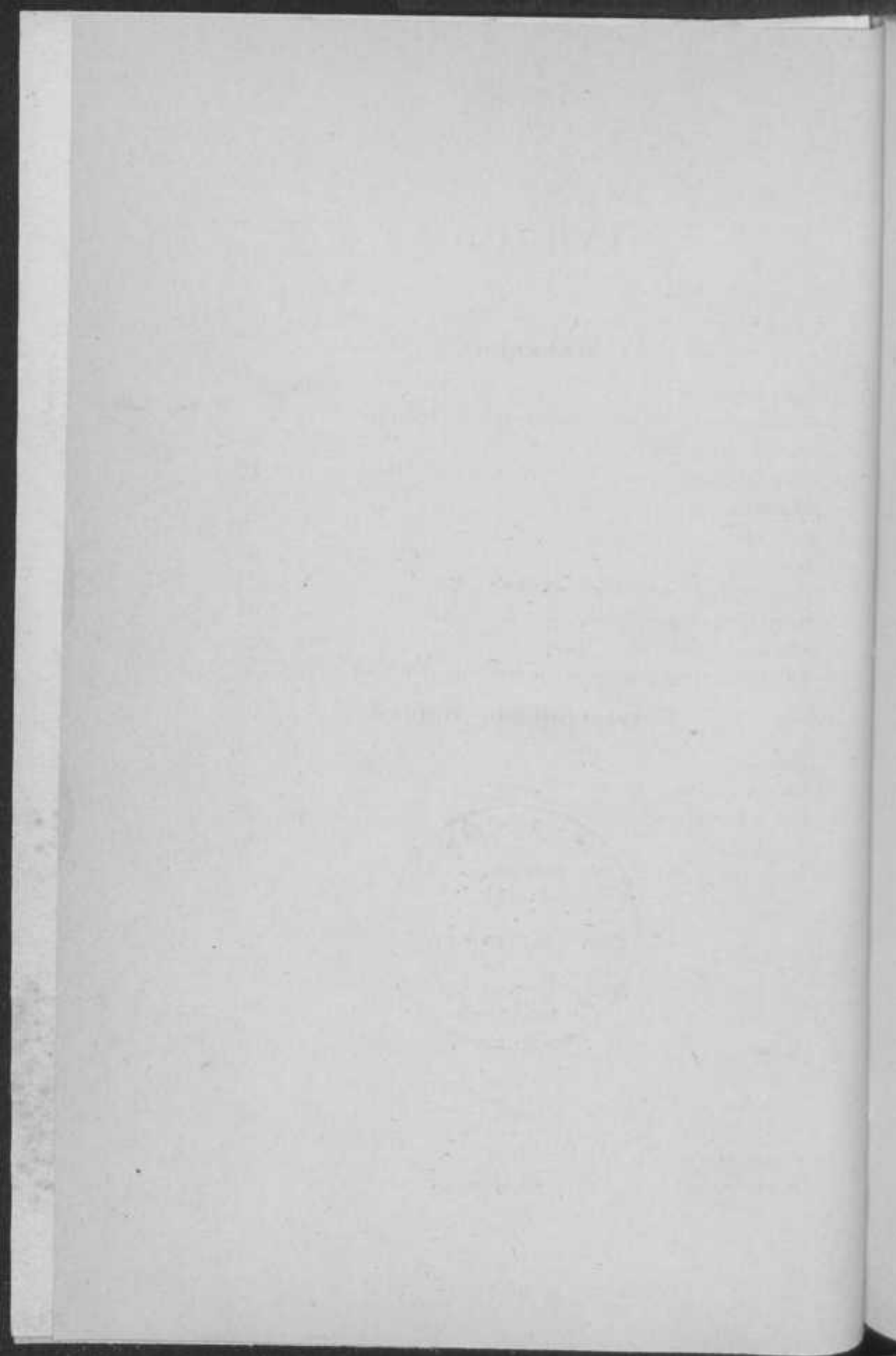
DELFTSCHE
STUDENTEN-ALMANAK

VOOR

1870.

TE DELFT BIJ,
J. WALTMAN, JR
1869.

INHOUD.

Kalender.

Tijdperken	Bladz.	3
Guldengetal, Epacta, Zonnecirkel, Indictie en Zondagsletter	»	3
Verjaardagen der leden van het Kon. Huis	»	6
Akademische Gedenkdagen	»	8
Kalender	»	9
Jaargetijden	»	21
Paaschtafel voor 1870--1879	»	21
Hemelsverschijnselen	»	21
Schijngestalten der Maan	»	23
Tafel van de opkomst en ondergang der Zon	»	25

Polytechnische School.

Bestuur	»	29
Hoogleraren, enz.	»	31
Programma der lessen	»	34
Toelichting	»	45
Reglement voor het gebruik van de Bi- bliothek	»	47

Studentencorps.

Naamlijst der leden van het corps . . .	»	51
Naamlijst der ingeschrevenen aan de Polyt. School, die geen lid zijn van het Corps	»	57
Getal der ingeschrevenen aan de Pol. School	»	59
Examen B	»	60
Eindexamens	»	61
Commissiën uit de studenten	»	62
Bizondere Gezelschappen en Disputen . .	»	64

Vervolg van de geschiedenis van het Delftsche studentencorps (van September 1868 tot September 1869)	» 67
--	------

Mengelwerk

Eene advertentie	» 107
Droevige maar ware gebeurtenis, voorgevallen in het stadje D...., achter de Markt bij de Jacob Gerritstraat . . .	» 127
Recensie van den Delftschen Studenten-Almanak voor 1869	» 130
Het nieuwe leven	» 144
Schijn bedriegt	» 146
De Zwaluwen	» 197
Zoet liefjen	» 199
Skizzen aus unserem Leben, mit Benützung von Goete's Faust	» 201
Lofzang op den onsterfelijken dichter Pip	» 249
Opgetogenheid	» 254
Vaarwel	» 255
Examen B 1869	» 258
Mik	» 265
Op eene allercharmantste soirée . . .	» 269
Onvolmaaktheid	» 271
Varia	» 274

KALENDER.

JOHN L. G.

T I J D P E R K E N.

**Het jaar 1870 van de Christelijke jaartelling
is het jaar:**

- 7378—7379 van de hedendaagsche Grieken,
- 6583 volgens de Juliaansche periode,
- 5631 sedert de schepping, volgens de Israëlieten (aan-
vangende 17 Sept.),
- 2646 sedert de eerste Olympiade, of het 2^e jaar van de
662 Olympiade,
- 2623 sedert de stichting van Rome, volgens Varro,
- 2617 volgens de jaartelling van Nabonassar,
- 1287 van de Hedjrah (aanv. 24 April),
- 291 sedert de Unie van Utrecht,
- 57 sedert de herstelling van Nederland,
- 27 sedert de oprichting der Delftsche Academie,
- 6 » » » » Polytechnische School.

Gregoriaansche Kalender.

Het Guldengetal	IX
De Epacta	XXVIII
De Zonnecirkel	III
De Romeinsche Indictie . .	XIII
De Zondagsletter	B

Guldengetal, Epacta, Zonnecirkel, Indictie en Zondagsletter.

Het Guldengetal heeft zijn oorsprong te danken aan den Maancirkel, een tijdkring van 19 jaren, uitgevonden

door Meton (430 v. C.), aan het eind van welken de nieuwe en volle manen weder op dezelfde data van den Juliaanschen Kalender invallen. Het Guldengetal wijst aan in het hoeveelste jaar van den maancirkel men zich bevindt. Daar men aanneemt dat de eerste maancirkel 1 jaar vóór Chr. is aangevangen, moet men bij het jaartal 1 optellen en de som door 19 deelen om het aantal der volbrachte Maancirkels te verkrijgen; de rest drukt het Guldengetal uit. De Atheners lieten den door Meton gevonden regel in gulden letters op de deuren van de tempel van Minerva schrijven; van daar de naam van Guldengetal.

De Epacta is het getal, dat den ouderdom der Maan, op den 1 Januari des jaars, in dagen aanwijst. De Maansomloopstijden beurtelings op 30 en 29 dagen stellende, kan men uit de Epacta gemakkelijk de data van alle volgende Nieuwe Manen berekenen.

De Zonnecirkel is een tijdkring van 28 jaren, na verloop van welken de data weder met dezelfde dagen der week overeenstemmen, als bij het begin. Daar het gewone jaar uit 52 weken en 1 dag, het schrikkeljaar uit 52 weken en 2 dagen bestaat, verkrijgt eenige datum niet denzelfden naam, dien hij in 't vorig jaar droeg, maar zoo beide gewone jaren zijn, dien van één dag later gedurende het geheele jaar; zoo het laatste een schrikkeljaar is, dien van één dag later vóór 29 Februari, en van twee dagen later na dien datum; zoo het voorgaande een schrikkeljaar was, dien van twee dagen later vóór, dien van één dag later na 28 Februari. Zoo zal 1 Januari in 1869 op Vrijdag vallen, terwijl hij in 1868 op Woensdag viel; en 1 Mei in

1869 op Zaterdag, terwijl hij in 1868 op Vrijdag viel. Waren er geen schrikkeljaren dan zou de Zonnecirkel in plaats van 4×7 slechts 7 jaar lang zijn. Men rekent den Zonnecirkel van het 9e jaar vóór Chr. af.

De Romeinsche Indictie is een tijdkring van 15 jaren, beginnende 3 jaren vóór Chr. en afkomstig van de Romeinen, die hem gebruikten tot regeling van eene belasting.

De Zondagsletter is de letter, die de eerste Zondag van een jaar verkrijgt, als men den 1sten Jan. A, den 2den B, enz. noemt. In een gewoon jaar hebben zoo men telkens na de letter G weder met A begint, alle Zondagen dezelfde letter. In het schrikkeljaar heeft men 2 Zondagsletters. Dit komt voort uit de wijze, waarop de Romeinen den schrikkel dag aan het jaar toevoegden; deze werd als een dag zonder letter tusschen 23 Februari en 5 Maart ingevoegd, zoodat de Zondag, die daarop volgde, één letter terugging.

VERJAARDAGEN

DER

LEDEN VAN HET KONINKLIJK HUIS.

1 Februari.	LOUISA AUGUSTA WILHELMINA AMALIA, van Pruisen, Gemalin van Prins Frederik, geb. 1808.
19 »	Z. M. WILLEM ALEXANDER PAUL FRE- DERIK LODEWIJK, Koning WILLEM III, geb. 1817.
28 »	WILLEM FREDERIK KAREL, Prins der Nederlanden, Oom des Konings, geb. 1797.
8 April.	WILHELMINA MARIA SOPHIA LOUISA, Erf-Groot-Hertogin van Saksen-Wei- mar-Eisenach, Zuster des Konings, geb. 1824.
3 Mei.	KAREL XV LODEWIJK EUGENIUS, Hertog van Scandinavië, Koning van Zweden en Noorwegen, Schoonzoon van Prins Frederik, geb. 1826.
9 »	WILHELMINA FREDERIKA LOUISA CHAR- LOTTA MARIANNE, Prinses der Neder- landen, Tante des Konings, geb. 1810.
20 »	AMALIA MARIA DA GLORIA AUGUSTA, Hertogin van Saksen-Weimar-Eisen- ach, Gemalin van Prins Hendrik, geb. 1830.

- 13 Juni. WILLEM FREDERIK HENDRIK, Prins der
Nederlanden, Broeder des Konings,
geb. 1820.
- 17 » H. M. SOPHIA FREDERIKA MATHILDA,
Koningin der Nederlanden, geb.
Prinses van Wurtemberg, geb. 1818.
- 24 » KAREL ALEXANDER AUGUST JAN, Erf-
Groot-Hertog van Saksen-Weimar-
Eisenach, Schoonbroeder des Konings,
geb. 1818.
- 5 Juli. WILHELMINA FREDERIKA ANNA ELISA-
BETH MARIA, tweede dochter van
Z. K. H. Prins Frederik, geb. 1841.
- 5 Augustus. WILHELMINA FREDERIKA ALEXANDRINA
ANNA LOUISA, Koningin van Zweden
en Noorwegen, Dochter van Z. K. H.
Prins Frederik, geb. 1828.
- 25 » WILLEM ALEXANDER KAREL FREDERIK
HENDRIK, Prins der Nederlanden,
Zoon des Konings, geb. 1851.
- 4 September. WILLEM NICOLAAS ALEXANDER FREDERIK
KAREL HENDRIK, Prins van Oranje,
geb. 1840.
-

ACADEMISCHE GEDENKDAGEN.

- 4 Jan. 1843. Oprichting van de Academie te Delft.
8 » 1632. Stichting van het Athenaeum te Amsterdam.
8 Febr. 1575. Stichting van de Hoogeschool te Leiden.
16 » 1630. Stichting van het Athenaeum te Deventer.
26 Maart 1636. Stichting van de Hoogeschool te Utrecht.
1 Juli 1864. Stichting van de Polyt. School te Delft.
23 Aug. 1614. Stichting van de Hoogeschool te Groningen.
25 Sept. 1816. Stichting van de Hoogeschool te Gent.
-

JANUARI, 31 dagen.

1 Zaterdag.	Nieuwjaarsdag.
2 Zondag.	
3 Maandag.	Bleekrode (S.) 1862 †.
4 Dinsdag.	
5 Woensdag.	
6 Donderdag.	Driekoningen.
7 Vrijdag.	Fenelon 1715 †.
8 Zaterdag.	Galilei (G.) 1642 †.
9 Zondag.	Inwijding d. nieuwe Societeit: Groote jovialiteit en broederlijkheid (art. 1 Corpswet.)
10 Maandag.	Linnen (C. von) (Linnaeus) 1778 †.
11 Dinsdag.	
12 Woensdag.	
13 Donderdag.	Russisch Nieuwjaar.
14 Vrijdag.	Halley (Ed.) 1742 †.
15 Zaterdag.	
16 Zondag.	
17 Maandag.	Franklin (B.) geb. 1706.
18 Dinsdag.	
19 Woensdag.	
20 Donderdag.	Wieland (C. M.) 1813 †.
21 Vrijdag.	Scaliger (J. J.) 1609 †. [F. C. Q. D.
22 Zaterdag.	Heropening der colleges 1862. Dies van
23 Zondag.	
24 Maandag.	
25 Dinsdag.	
26 Woensdag.	
27 Donderdag.	
28 Vrijdag.	
29 Zaterdag.	Damesconcert van Apollo 1869.
30 Zondag.	
31 Maandag.	Sachs (H.) 1576 †.

FEBRUARI, 28 dagen.

1 Dinsdag.	
2 Woensdag.	Maria Lichtmis.
3 Donderdag.	
4 Vrijdag.	
5 Zaterdag.	Vondel (J. van den) 1679 †.
6 Zondag	Oprichting van Vrije Studie 1862.
7 Maandag.	Dickens (C.) geb. 1812.
8 Dinsdag.	
9 Woensdag.	Lobatto (R.) 1866 †.
10 Donderdag.	
11 Vrijdag.	Descartes (R.) 1650 †.
12 Zaterdag.	Kant (E.) 1804 †
13 Zondag.	
14 Maandag.	Cook (J.) 1799 †.
15 Dinsdag.	Lessing (G. E.) 1781 †.
16 Woensdag.	Instelling van het Insigne van het Corps 1865.
17 Donderdag.	Heine (H.) 1856 †.
18 Vrijdag.	Luther (M.) 1546 †.
19 Zaterdag.	Copernicus geb. 1473.
20 Zondag.	
21 Maandag.	Spinoza 1677 †.
22 Dinsdag.	Watersnood op Java 1861.
23 Woensdag.	Gauss (K. F.) 1855 †.
24 Donderdag.	
25 Vrijdag.	Arago geb. 1786. — Victor Hugo geb. 1802.
26 Zaterdag.	Longfellow (H. W.) geb. 1807.
27 Zondag.	
28 Maandag.	

MAART, 31 dagen.

1 Dinsdag.	Isr. Purimfeest. Opr. Societeit Phoenix
2 Woensdag.	Olbers (H. W. M.) 1840 †. [1847.
3 Donderdag.	
4 Vrijdag.	[1827 †.
5 Zaterdag.	La Place (P. S. de) 1827 †. Volta (A.)
6 Zondag.	[7 Oprichting van Odin 1848.
7 Maandag.	Herschell (J. F. W.) geb. 1792.
8 Dinsdag.	Swinden (J. H. van) 1823 †.
9 Woensdag.	Oerstedt (H. C.) 1851 †.
10 Donderdag.	
11 Vrijdag.	Tasso (T.) geb. 1544. Leverrier (U.
12 Zaterdag.	[J. J.) geb. 1811.
13 Zondag.	Boileau 1711 †.
14 Maandag.	Klopstock (F. G.) 1803 †.
15 Dinsdag.	
16 Woensdag.	
17 Donderdag.	Begrafenis van Anna Paulowna 1865.
18 Vrijdag.	[Willem II 1849 †. Assaut en bal
19 Zaterdag.	[van Odin 1869.
20 Zondag.	Newton (I.) 1727 †. Oprichting O. I.
21 Maandag.	Begin der Lente. [Compagnie 1602.
22 Dinsdag.	Oprichting D. Stud. C. 1848. Göthe (J.
	W. v.) 1832 †. Senaatsramp. Op-
	schudd. in Voorburg. Collation 1869.
23 Woensdag.	Vroege morgen.
24 Donderdag.	Thorwaldsen 1844 †.
25 Vrijdag.	Maria Boodschap.
26 Zaterdag.	Beethoven (L. van) 1827 †.
27 Zondag.	
28 Maandag.	
29 Dinsdag.	Voss (J. H.) 1826 †.
30 Woensdag.	Batavia gesticht 1619.
31 Donderdag.	

APRIL, 30 dagen.

1 Vrijdag.	Motie over den Almanak 1868.
2 Zaterdag.	
3 Zondag.	
4 Maandag.	
5 Dinsdag.	
6 Woensdag.	Luiken (J.) 1712 †.
7 Donderdag.	Raphäel Sanzio 1520 †.
8 Vrijdag.	Teyler van der Hulst (P.) 1778 †.
9 Zaterdag.	
10 Zondag.	Lagrange (L.) 1813 †.
11 Maandag.	
12 Dinsdag.	
13 Woensdag.	Luiken (J.) geb. 1649.
14 Donderdag.	
15 Vrijdag.	
16 Zaterdag.	
17 Zondag.	Franklin (B.) 1790 †. Paschen.
18 Maandag.	2e Paaschdag.
19 Dinsdag.	Delaunay (C. E.) geb. 1816. Lord Byron
20 Woensdag.	[1824 †.
21 Donderdag.	De Almanak in gevaar.
22 Vrijdag.	
23 Zaterdag.	Shakespeare (W.) geb. 1564, 1616 †.
	Cervantes (M.) 1616 †.
24 Zondag.	Tasso 1595 †.
25 Maandag.	
26 Dinsdag.	
27 Woensdag.	
28 Donderdag.	Da Costa (L.) 1860 †.
29 Vrijdag.	Peiling van het Zieke. Tweede voor-
	stelling van Mevr. Niemann-See-
30 Zaterdag.	bach.

MEI, 31 dagen.

1 Zondag.	Aanneming der wet op het Middelbaar onderwijs 1863.
2 Maandag.	
3 Dinsdag.	
4 Woensdag.	
5 Donderdag.	Maskerade D. St. C. 1857.
6 Vrijdag.	
7 Zaterdag.	Humboldt (A. von) 1859 †. Corpsvergadering 1869. Ingenieurs quaestie.
8 Zondag.	
9 Maandag.	Haagsche kermis Lavoisier (A.) 1794 †
10 Dinsdag.	Schiller (F. von) 1805 †.
11 Woensdag.	
12 Donderdag.	
13 Vrijdag.	Schlagintweit (H. R. A.) geb. 1826.
14 Zaterdag.	[Liebig (J. von) geb. 1803.
15 Zondag.	
16 Maandag.	
17 Dinsdag.	
18 Woensdag.	De Almanak gered.
19 Donderdag.	
20 Vrijdag.	
21 Zaterdag.	Columbus (C.) 1506 †.
22 Zondag.	
23 Maandag.	
24 Dinsdag.	Linnaeus geb. 1707.
25 Woensdag.	Calderon 1687 †.
26 Donderdag.	Hemelvaartsdag.
27 Vrijdag.	
28 Zaterdag.	
29 Zondag.	Davy (H.) 1829 †.
30 Maandag.	Voltaire 1778 †. Rubens (P. P.) 1640 †.
31 Dinsdag.	

JUNI, 30 dagen.

1 Woensdag.	
2 Donderdag.	
3 Vrijdag.	
4 Zaterdag.	
5 Zondag.	Weber (C. M. von) 1826 †. Pinksteren.
6 Maandag.	Lobatto (R.) geb. 1797. Inwijding van den Societeitstuin 1869. Boerenjool
7 Dinsdag.	[op Reineveld.
8 Woensdag.	Huyghens (Chr.) 1695† Bürger (G. A.)
9 Donderdag.	Serenade Stieltjes. 1869. [1794†
10 Vrijdag.	Kaiser (F.) geb. 1808.
11 Zaterdag.	
12 Zondag.	
13 Maandag.	Oprichting v. d. Debating Club 1865.
14 Dinsdag.	
15 Woensdag.	Begin der examens B. 1869.
16 Donderdag.	
17 Vrijdag.	Begin der examens C. 1869.
18 Zaterdag.	Slag bij Waterloo 1815.
19 Zondag.	
20 Maandag.	
21 Dinsdag.	Begin van den zomer.
22 Woensdag.	
23 Donderdag.	
24 Vrijdag.	
25 Zaterdag.	Uitslag Examen B. 1869.
26 Zondag.	
27 Maandag.	
28 Dinsdag.	
29 Woensdag.	
30 Donderdag.	Delftsche Academie 1864 †.

JULI, 31 dagen.

1 Vrijdag.	Stichting der P. S. 1864.
2 Zaterdag.	
3 Zondag.	J. J. Rousseau 1778 †.
4 Maandag.	
5 Dinsdag.	
6 Woensdag.	
7 Donderdag.	
8 Vrijdag.	Maskerade D. St. C. 1862.
9 Zaterdag.	
10 Zondag.	Daguerre 1851 †.
11 Maandag.	
12 Dinsdag.	Erasmus (D.) 1536 †.
13 Woensdag.	Begin der Feesten voor het 20jarig bestaan v. h. D. St. C. 1868.
14 Donderdag.	
15 Vrijdag.	Varken van Bezoeki 1868.
16 Zaterdag.	Gend & Loos, populair 1868.
17 Zondag.	Einde der Feesten 1868.
18 Maandag.	Contrapartij 1868.
19 Dinsdag.	
20 Woensdag.	
21 Donderdag.	Begin der Hondsdagen. Regnault (H. V.) geb. 1810.
22 Vrijdag.	
23 Zaterdag.	
24 Zondag.	
25 Maandag.	
26 Dinsdag.	
27 Woensdag.	
28 Donderdag.	Monge (G.) 1818 †.
29 Vrijdag.	
30 Zaterdag.	
31 Zondag.	

AUGUSTUS, 31 dagen.

1 Maandag.	
2 Dinsdag.	
3 Woensdag.	
4 Donderdag.	
5 Vrijdag.	
6 Zaterdag.	
7 Zondag.	
8 Maandag.	
9 Dinsdag.	
10 Woensdag.	
11 Donderdag.	
12 Vrijdag.	
13 Zaterdag.	
14 Zondag.	Händel (G. F.) 1759 †.
15 Maandag.	Napoleonsdag. Delftsche kermis
16 Dinsdag.	
17 Woensdag.	
18 Donderdag.	Hugo Grotius 1645 †.
19 Vrijdag.	Delambre (J. B. J.) 1822 †.
20 Zaterdag.	Stephenson (G.) 1848 †.
21 Zondag.	Einde der Hondsdagen.
22 Maandag.	
23 Dinsdag.	
24 Woensdag.	
25 Donderdag.	Herschell (F. W.) 1822 †. v. Lennep (J.) 1868 †.
26 Vrijdag.	Leeuwenhoek (A. van) 1723 †.
27 Zaterdag.	
28 Zondag.	
29 Maandag.	Körner (Th.) 1813 †.
30 Dinsdag.	
31 Woensdag.	

SEPTEMBER, 30 dagen.

1 Donderdag.	
2 Vrijdag.	
3 Zaterdag.	
4 Zondag.	
5 Maandag.	
6 Dinsdag.	Wettig einde der vacantie.
7 Woensdag.	
8 Donderdag	
9 Vrijdag.	
10 Zaterdag.	Begin van den groentijd 1869. Tableau
11 Zondag.	[vivant.
12 Maandag.	
13 Dinsdag.	
14 Woensdag.	Humboldt (A. von) geb. 1769. Dante
15 Donderdag.	[Alighieri 1321 †.
16 Vrijdag.	Fahrenheit (G. D.) 1736 †.
17 Zaterdag.	
18 Zondag.	
19 Maandag.	Haagsche Rijjool.
20 Dinsdag.	Grimm (J.) 1863 †. Moord van Pantin 1869.
21 Woensdag.	
22 Donderdag.	Faraday geb. 1791.
23 Vrijdag.	Begin Herfst. Boerhave (H.) 1708 †.
24 Zaterdag.	
25 Zondag.	
26 Maandag.	Opening P. S. 1864.
27 Dinsdag.	
28 Woensdag.	
29 Donderdag.	
30 Vrijdag.	

OCTOBER, 31 dagen.

1 Zaterdag.	Inauguratie 1869.
2 Zondag.	Buitengewoon groote Rijpartij 1869. Druk bezoek der Bibliotheek. Stem- [verlies.
3 Maandag.	
4 Dinsdag.	
5 Woensdag.	
6 Donderdag.	
7 Vrijdag.	
8 Zaterdag.	
9 Zondag.	Groote gedwongen zwemoefening 1869.
10 Maandag.	Herhaling (zie 9 dezer). Bis.
11 Dinsdag.	
12 Woensdag.	
13 Donderdag.	Tycho Brahé 1601 †.
14 Vrijdag.	
15 Zaterdag.	Afbetaling Feestcommissie 1869.
16 Zondag.	
17 Maandag.	
18 Dinsdag.	
19 Woensdag.	
20 Donderdag.	Feestcommissie ontbonden 1869. Geld- leening.
21 Vrijdag.	Daendels geb. 1762.
22 Zaterdag.	Oprichting van H ³ . 1864.
23 Zondag.	
24 Maandag.	Oprichting van Brugman 1868.
25 Dinsdag.	
26 Woensdag.	
27 Donderdag.	Groote kaasmarkt.
28 Vrijdag.	
29 Zaterdag.	J. Swift 1745 †.
30 Zondag.	
31 Maandag.	Hervormingsdag.

NOVEMBER, 30 dagen.

1 Dinsdag.	Allerheiligen.
2 Woensdag.	
3 Donderdag.	Mendelsohn Bartholdy 1847 †.
4 Vrijdag.	
5 Zaterdag.	
6 Zondag.	
7 Maandag.	
8 Dinsdag.	
9 Woensdag.	
10 Donderdag.	Oprichting van Theorie en Praktijk
11 Vrijdag.	[1855.
12 Zaterdag.	
13 Zondag.	
14 Maandag.	Oprichting van Apollo 1849.
15 Dinsdag.	
16 Woensdag.	
17 Donderdag.	Vondel (J. v. d.) geb. 1587. Oranje boven! 1813.
18 Vrijdag.	Oprichting van O. K. W. 1844.
19 Zaterdag.	Thorwaldsen (A.) geb. 1770.
20 Zondag.	
21 Maandag.	
22 Dinsdag.	Sluiting der Colleges 1861.
23 Woensdag.	Corpsvergadering op de Societeit Phoenix 1861.
24 Donderdag.	L. Sterne geb. 1713.
25 Vrijdag.	
26 Zaterdag.	
27 Zondag.	
28 Maandag.	
29 Dinsdag.	
30 Woensdag.	J. Swift geb. 1667.

DECEMBER, 31 dagen.

1 Donderdag.	
2 Vrijdag.	
3 Zaterdag.	Corpsvergadering 1868 over art. 33.
4 Zondag.	
5 Maandag.	St. Nicolaasavond.
6 Dinsdag.	
7 Woensdag.	
8 Donderdag.	
9 Vrijdag.	J. Milton geb. 1608.
10 Zaterdag.	
11 Zondag.	
12 Maandag.	Canova 1822 †.
13 Dinsdag.	Gellert 1769 †.
14 Woensdag.	
15 Donderdag.	Marnix van St. Aldegonde 1598 †.
16 Vrijdag.	
17 Zaterdag.	
18 Zondag.	Herder 1803 †. W. Bilderdijk 1831 †.
19 Maandag.	
20 Dinsdag.	
21 Woensdag.	
22 Donderdag.	Begin winter.
23 Vrijdag.	
24 Zaterdag.	
25 Zondag.	Kerstmis.
26 Maandag.	2e Kerstdag.
27 Dinsdag.	
28 Woensdag.	Fresenius (R.) geb. 1818.
29 Donderdag.	
30 Vrijdag.	
31 Zaterdag.	Oudejaarsavond.

JAARGETIJDEN.

De Lente begint den	.	.	20sten Maart.
De Zomer	"	"	21sten Juni.
De Herfst	"	"	23sten September.
De Winter	"	"	22sten December.

PAASCHTAFEL VOOR 1870—1878.

1870	.	.	.	17 April.
1871	.	.	.	9 "
1872	.	.	.	31 Maart.
1873	.	.	.	13 April.
1874	.	.	.	5 "
1875	.	.	.	28 Maart.
1876	.	.	.	16 April.
1877	.	.	.	1 "
1878	.	.	.	21 "

HEMELVERSCIJNSELEN.

Er zullen in dit jaar twee Maans- en vier Zonsverduisteringen plaats hebben, waarvan de beide Maans- en één Zonsverduistering in onze streken zichtbaar zijn.

1. *Maansverduistering.*

Deze totale Maansverduistering is op 17 Januari gedeeltelijk zichtbaar in Nederland. De maan komt 4 u. 19 m.

's avonds verduisterd op; het einde der verduistering vindt plaats ten 5 u. 35 min. 's avonds.

II. *Zonsverduistering.*

Eene gedeeltelijke Zonsverduistering onzichtbaar in Nederland vindt 31 Januari plaats. Zij is zichtbaar in de Zuidelijke IJsee.

III. *Zonsverduistering.*

Op 28 Juni is eene gedeeltelijke Zonsverduistering zichtbaar in de Zuidelijke IJsee, het zuidoostelijk deel van Australië en in Nieuw-Zeeland. Zij is onzichtbaar in Nederland.

IV. *Maansverduistering.*

Op 12 Juli vindt eene totale Maansverduistering plaats, welke op bijna alle punten der aardoppervlakte en ook in Nederland zichtbaar is. Begin der verduistering 's avonds 8 uur 4 min., begin der totale verduistering 10 uur 2 min., midden der verduistering 10 uur 52 min., einde der totale verduistering 11 uur 42 min., einde der verduistering 13 Juli 1 uur 40 min. 's morgens.

V. *Zonsverduistering.*

Gedeeltelijke Zonsverduistering op 28 Juli. Zij is onzichtbaar in Nederland, doch zichtbaar in Noordelijk Azië en Amerika.

VI. *Zonsverduistering.*

Totale Zonsverduistering op 22 December, welke als eene gedeeltelijke zichtbaar is in Nederland. Zij is ook zichtbaar in het grootste deel van Europa, behalve in het Noorden van Zweden, Noorwegen en Rusland, verder in Noord- en Midden-Afrika en West-Azië; zij is totaal in het Zuiden van Spanje, in Algiers, Griekenland en Zuidelijk-Rusland, aanvang in Nederland 11 uur 33 min. 's morgens, midden 0 uur 50 min. 's avonds, einde 2 uur 6 min. 's avonds. Grootte 9,4 duim.

SCHIJNGESTALTEN DER MAAN

GEDURENDE HET JAAR 1870.

Januari	2	's morgens	0	u.	23	m.	N. M.
"	9	's avonds	9	"	20	"	E. K.
"	17	's avonds	3	"	3	"	V. M.
"	24	's morgens	10	"	41	"	L. K.
"	31	's avonds	3	"	59	"	N. M.
Februari	8	's avonds	6	"	37	"	E. K.
"	16	's morgens	3	"	46	"	V. M.
"	22	's avonds	7	"	4	"	L. K.
Maart	2	's morgens	8	"	58	"	N. M.
"	10	's avonds	1	"	30	"	E. K.
"	17	's avonds	2	"	10	"	V. M.
"	23	's morgens	4	"	55	"	L. K.
April	1	's morgens	2	"	16	"	N. M.
"	9	's morgens	4	"	44	"	E. K.
"	15	's avonds	10	"	44	"	V. M.
"	22	's avonds	4	"	43	"	L. K.
"	30	's avonds	6	"	55	"	N. M.
Mei	8	's avonds	3	"	56	"	E. K.
"	15	's morgens	6	"	21	"	V. M.
"	22	's morgens	6	"	27	"	L. K.
"	30	's morgens	10	"	15	"	N. M.
Juni	6	's avonds	11	"	34	"	E. K.
"	13	's avonds	2	"	5	"	V. M.
"	20	's avonds	9	"	52	"	L. K.
"	28	's avonds	11	"	51	"	N. M.

Juli	6	's morgens	4	n.	48	m.	E. K.
"	12	's avonds	10	"	53	"	V. M.
"	20	's avonds	2	"	35	"	L. K.
"	28	's morgens	11	"	36	"	N. M.
Augustus	4	's morgens	9	"	10	"	E. K.
"	11	's morgens	9	"	31	"	V. M.
"	19	's morgens	8	"	8	"	L. K.
"	26	's avonds	9	"	44	"	N. M.
September	2	's avonds	2	"	16	"	E. K.
"	9	's avonds	10	"	30	"	V. M.
"	18	's morgens	1	"	48	"	L. K.
"	25	's morgens	6	"	52	"	N. M.
October	1	's avonds	9	"	37	"	E. K.
"	9	's avonds	2	"	1	"	V. M.
"	17	's avonds	6	"	32	"	L. K.
"	24	's avonds	3	"	54	"	N. M.
"	31	's morgens	8	"	19	"	E. K.
November	8	's morgens	7	"	50	"	V. M.
"	16	's morgens	9	"	17	"	L. K.
"	23	's morgens	1	"	39	"	N. M.
"	29	's avonds	10	"	51	"	E. K.
December	8	's morgens	2	"	57	"	V. M.
"	15	's avonds	9	"	29	"	L. K.
"	22	's avonds	0	"	39	"	N. M.
"	29	's avonds	4	"	56	"	E. K.

TAFEL

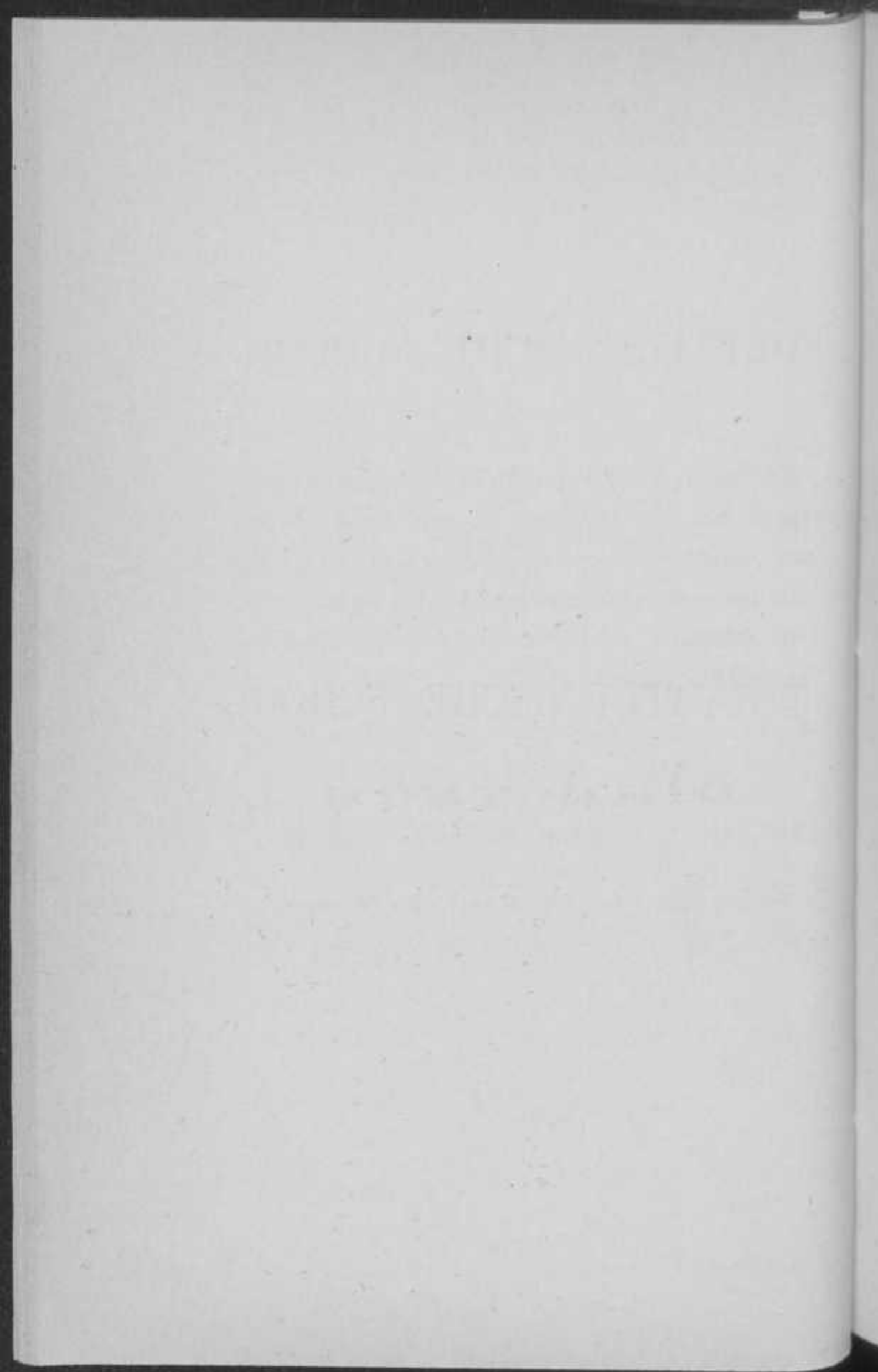
VAN DE OPKOMST EN DEN ONDERGANG DER ZON.

gedurende het jaar 1870.

		Opkomst der zon,				Ondergang der zon			
		's morg.	8 u.	13 m.		's av.	3 u.	56 m.	
Jannari	2								
"	9	"	8	10	"	"	4	4	"
"	16	"	8	5	"	"	4	16	"
"	23	"	7	56	"	"	4	28	"
"	30	"	7	48	"	"	4	41	"
Februari	6	"	7	36	"	"	4	54	"
"	13	"	7	23	"	"	5	7	"
"	20	"	7	9	"	"	5	21	"
"	27	"	6	55	"	"	5	34	"
Maart	6	"	6	38	"	"	5	46	"
"	13	"	6	22	"	"	5	59	"
"	20	"	6	5	"	"	6	11	"
"	27	"	5	50	"	"	6	24	"
April	3	"	5	33	"	"	6	35	"
"	10	"	5	14	"	"	6	48	"
"	17	"	5	1	"	"	7	0	"
"	24	"	4	45	"	"	7	12	"
Mei	1	"	4	31	"	"	7	25	"
"	8	"	4	17	"	"	7	36	"
"	15	"	4	6	"	"	7	47	"
"	22	"	3	56	"	"	7	58	"
"	29	"	3	48	"	"	8	7	"
Juni	5	"	3	42	"	"	8	15	"
"	12	"	3	39	"	"	8	21	"
"	19	"	3	38	"	"	8	24	"
"	26	"	3	40	"	"	8	25	"

		Opkomst der zon.			Ondergang der zon.		
Juli	3	's morg.	3 u.	44 m.	's av.	8 u.	23 m.
"	10	"	3 "	50 "	"	8 "	19 "
"	17	"	3 "	58 "	"	8 "	12 "
"	24	"	4 "	8 "	"	8 "	3 "
"	31	"	4 "	19 "	"	7 "	53 "
Augustus	7	"	4 "	30 "	"	7 "	40 "
"	14	"	4 "	42 "	"	7 "	26 "
"	21	"	4 "	55 "	"	7 "	12 "
"	28	"	5 "	7 "	"	6 "	56 "
Septemb.	4	"	5 "	16 "	"	6 "	40 "
"	11	"	5 "	28 "	"	6 "	23 "
"	18	"	5 "	40 "	"	6 "	8 "
"	25	"	5 "	51 "	"	5 "	51 "
October	2	"	6 "	3 "	"	5 "	34 "
"	9	"	6 "	15 "	"	5 "	18 "
"	16	"	6 "	28 "	"	5 "	0 "
"	23	"	6 "	40 "	"	4 "	47 "
"	30	"	6 "	53 "	"	4 "	33 "
Novemb.	6	"	7 "	6 "	"	4 "	20 "
"	13	"	7 "	19 "	"	4 "	9 "
"	20	"	7 "	31 "	"	3 "	59 "
"	27	"	7 "	43 "	"	3 "	51 "
Decemb.	4	"	7 "	53 "	"	3 "	46 "
"	11	"	8 "	2 "	"	3 "	44 "
"	18	"	8 "	8 "	"	3 "	45 "
"	25	"	8 "	13 "	"	3 "	48 "

POLYTECHNISCHE SCHOOL.

POLYTECHNISCHE SCHOOL.

Het bestuur der Polytechnische School is opgedragen aan een Directeur en een Raad van Bestuur, samengesteld uit de Hoogleeraren der School

De Directeur is Voorzitter van den Raad.

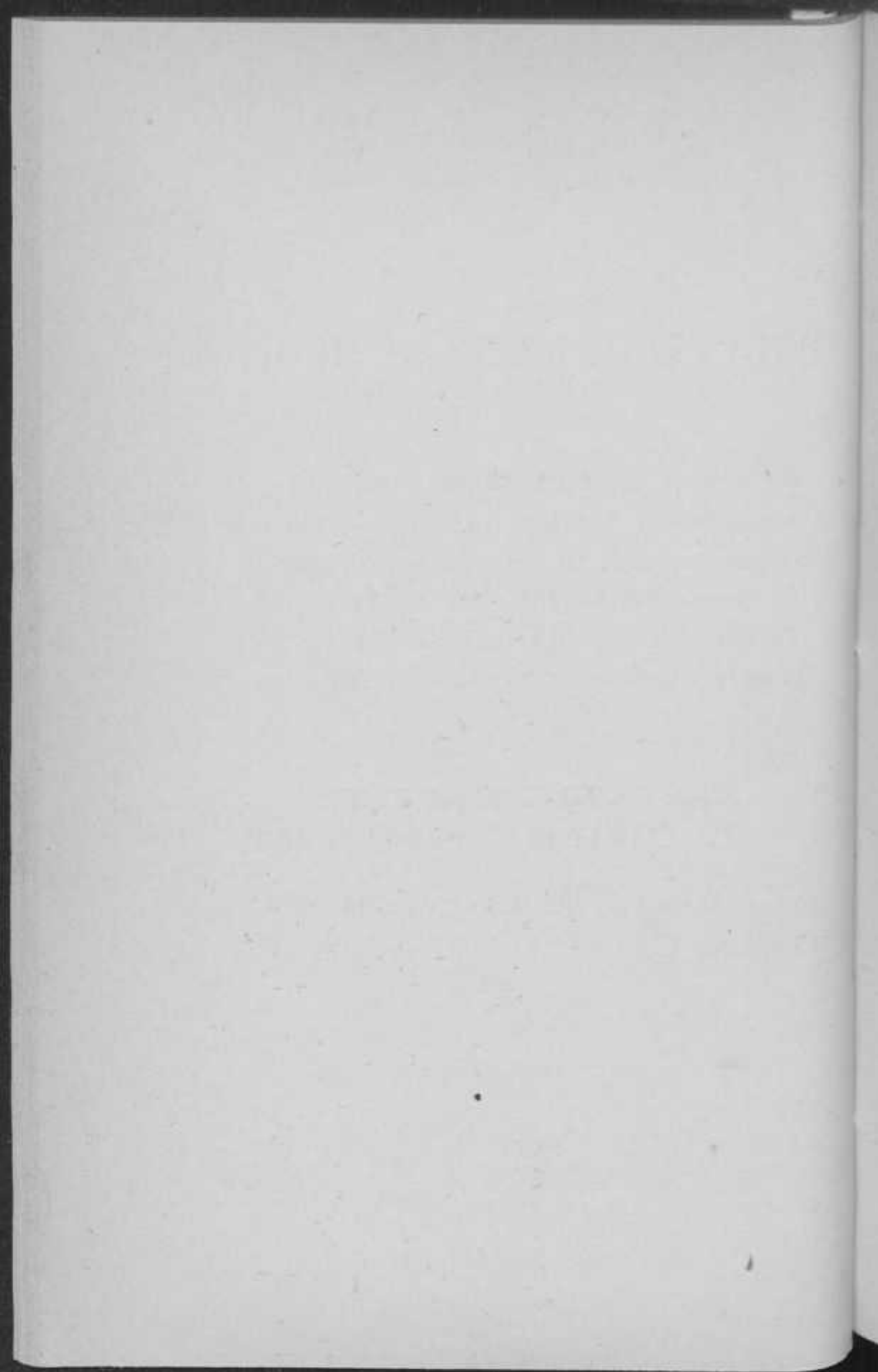
De Secretaris wordt jaarlijks door den Raad uit zijn midden gekozen

DIRECTEUR

DR. L. COHEN STUART.

Secretaris van den Raad van Bestuur

DR. A. C. OUDEMANS JR.

HOOGLEERAREN.

In de zuivere en toegepaste Wiskunde.

DR. G. F. W. BAEHR. — *Langendijk.*

F. J. VAN DEN BERG. — *Zuidwal.*

DR. L. COHEN STUART. — *Oude Delft.*

DR. R. W. VAN GOENS. — *Spoorsingel.*

In de Wiskunde en in het IJken van Maten en Gewichten.

DR. F. J. STAMKART. — *Binnenwatersloot.*

In de toegepaste Natuurkunde.

DR. H. G. VAN DE SANDE BAKHUIJZEN — *Koornmarkt.*

In de Kennis van Werktuigen en mech. Technologie.

D. GROTHE. — *Voorstraat.*

In de schoone Bouwkunde.

E. GUGEL. — *Oude Delft.*

In de Waterbouwkunde,

E. STEUERWALD. — *Voorstraat.*

Ingenieur van den Waterstaat, tijdelijk belast met de lessen in de Waterbouwkunde,

N. W. HENKET. — *Oude Delft.*

In de Scheepsbouwkunde.

B. J. TIDEMAN. — *Amsterdam.*

In de Scheikunde.

DR. A. C. OUDEMANS JR. — *Koornmarkt.*

In de Mineralogie, Geologie, het Mijnwezen.

DR. H. VOGELSANG. — *Oude Delft.*

LEERAREN.

In de Werktuigbouwkunde.

A. HUËT. — *Wijnhaven.*

In de Scheikunde en scheikundige Technologie.

DR. L. C. LEVOIR. — *Oude Delft.*

In het Boetseeren.

E. LACOMBLÉ. — *Jacob Gerritsstraat.*

In de Burgerlijke Bouwkunde.

G. J. MORRE. — *Oude Delft.*(Assistent: C. MUYSKEN. — *Camaretten.*)

In het maken van Modellen en Werktuigen.

G. REUVEKAMP. — *Binnenwatersloot.*

In het Handteekenen.

P. TETAR VAN ELVEN. — *Koornmarkt.*

In de Staathuishoudkunde en Administratief Recht.

MR. J. VAN GIGCH. 's Hage, tijdelijk belast met het waarnemen der functiën van leeraar in de Staathuishoudkunde enz.

AMBTENAAR VAN ADMINISTRATIE.

H. L. VERSCHOOR. — *Markt.*

CONCIERGE.

C. P. WIES. — *In het gebouw.*

PORTIER.

H. SEEGER. — *Westvest.*

PROGRAMMA DER LESSEN

WELKE

gedurende het jaar 1869—1870,

AAN DE

POLYTECHNISCHE SCHOOL

ZULLEN GEGEVEN WORDEN.

Beschrijvende meetkunde.

Eerste deel van den tweejarigen cursus. Bol. Perspectief en schaduw van lichamen door platte en eenvoudige gebogen vlakken begrensd. Eerste gedeelte van de theorie der kromme lijnen en gebogen oppervlakken.

4 u. 's weeks, waarv. 2 u. teekenen.

Ingenieurs B₁.

Tweede deel. Voortzetting van de theorie der gebogen oppervlakken, met toepassing op perspectief en schaduw.

3 u. s weeks, waarv. 2 u. teek.

Ingenieurs B₂

Analytische meetkunde.

Eerste deel van den tweejarigen cursus. In het platte vlak. Coördinatenleer. Regte lijn en cirkel. Kromme lijnen van den tweeden graad. 2 uren 's weeks.

Ingenieurs B_1 .

Tweede deel. In de ruimte. Regte lijn en platte vlak. Oppervlakken van den tweeden graad. 1 u.

Ingenieurs B_2 .

Cursus in de eerste beginselen. 1 u.

Technologen B_1 .

Bolvormige driehoeksmeting.

2 u. v. Kersmis t. Paschen.

Ingenieurs B_2 .

Analyse.

Eerste deel van den tweejarigen cursus. Hoogere stelkunde. Differentiaal- en integraalrekening met betrekking tot functien van eene enkele onafhankelijk veranderlijke. Algemeen overzicht. 5 u.

Ingenieurs B_1 .

Tweede deel. Aanvulling der hoogere stelkunde. Differentiaalrekening met betrekking tot functien van twee of meer onafhankelijk veranderlijken. Leer der bepaalde integralen. Beginselen van het integreren van differentiaalvergelijkingen. 4 u.

Ingenieurs B_2 .

Waarschijlijkheidsrekening.

Algemeene beginselen. Methode der kleinste quadraten. 4 u.

Theoretische mechanica.

Eerste deel van den tweejarigen cursus. Cinematica. Beweging van een stoffelijk punt. Evenwigt van vaste lichamen en beweegbare stelsels. 2 u., na Kersmis 3 u.

Ingenieurs C_1 .

Tweede deel. Evenwigt van vaste lichamen en beweegbare stelsels; voortzetting. Beweging van vaste lichamen. Evenwigt en beweging van vloeistoffen.

3 u., na Kersmis 2 u.

Ingenieurs C_2 .

Toegepaste mechanica.

a. Wederstand van bouwstoffen.

Eerste deel van den tweejarigen cursus. Leer der veerkracht: uitrekking, zamendrukking, buiging, afschuiving en wringing; hoofdzakelijk van prismatische lichamen.

2 u., na Kersmis 3 u.

Ingenieurs C_1 .

Tweede deel. Hout- en ijzerconstructien. Bekleedingsmuren. Gewelven.

2 u. tot Paschen.

Ingenieurs C_2 .

b. Moteurs.

In hoofdtrekken de theorie van de voornaamste typen van waterwerktuigen en van calorische werktuigen.

2 u. tot Paschen.

Civiele, werktuigkundige en scheepsbouwkundige

Ingenieurs C_2 .

In bijzonderheden, de theorie der calorische werktuigen, speciaal het stoomwerktuig.

3 u., na Paschen.

Scheepsbouwkundige en werktuigkundige ingenieurs C_2 .

c. Hydraulica.

Beweging van water in kanalen en rivieren.

Civiele Ingenieurs C_2 . 1 u., na Paschen

Beginnelsen van theoretische en toegepaste mechanica.

Eerste deel van den tweejarigen cursus. Evenwigt en beweging van vaste lichamen.

2 u.

Technologen B_2 en B_3 .

Toegepaste natuurkunde.

Eerste deel van den tweejarigen cursus. Electriciteit en magnetisme. Statische electriciteit, bliksemafleiders. Galvanisme: ontstaan der galvanische stroomen, bepaling van hunne sterkte, scheikundige werking, opwekking van warmte, electrisch licht, werking van stroomen op elkander. Inductie. Electromagnetisme, electrische telegraphen, uurwerken en registreertoestellen. Electrische lampen.

Licht-terugkaatsing en breking. 3 u.

Ingenieurs B_1 en Technologen B_1 .

Tweede deel. Warmte. — Meten van temperaturen. Specifieke warmte. Latente warmte. Opwekking van warmte door scheikundige en mechanische middelen. Mededeeling van warmte door scheikundige en mechanische middelen. Mededeeling van warmte door straling en geleiding. Verwarming. Ventilatie. Licht. — Terugkaatsing en breking. Kijkers en mikroskopen. Kunstverlichting. Photometrie. Photographie. 3 u.

Ingenieurs B_2 en Technologen B_2 en B_3 .

Theoretische en anorganische scheikunde.

Eerste deel van den tweejarigen cursus. 2 u.

Technologen B_1 en mijnen-ingenieurs B_1 .

Tweede deel. 1 u.

Technologen B_2 .

Organische scheikunde.

Technologen. 2 u., na Kersmis 3 u.

Scheikundige analyse.

Qualitative analyse. 1 u.

Ingenieurs B_1 en technologen B_1 .

Quantitative analyse. 1 u., na Kersmis.
Technologen B₁ en mijnen-ingenieurs B₁.

Scheikunde der bouwstoffen.

Ijzer en staal. Overige metalen. Verfstoffen. Hout-
conservatie. Water tot voeding van stoomketels. 1 u.
Ingenieurs B₂.

Oefeningen in het scheikundig laboratorium.

Qualitative en quantitative analyse en het maken
van praeparaten.

Technologen. 9 u.

Qualitative en quantitative analyse. 6 u.

Mijnen-Ingenieurs.

Qualitative en quantitative analyse der bouwstoffen.

Ingenieurs B₂. 2 u.

Delfstofkunde.

Eerste deel van den tweejarigen cursus. Kristallographie
en algemeene delfstofkunde. Bijzondere delfstofkunde.
Beschrijving der verschillende mineralen. 4 u.

Mijnen-ingenieur B₁.

Aardkunde.

Vulcanisme en neptunisme in hunne geologische
werkingen op de aardoppervlakte. 2 u.

Werktuigbouwkunde en werktuigkundig teekenen.

a. Inleiding. Gebruikelijke teekenwijze. Bouwstoffen:
eigenschappen, weerstandsvermogen; voornaamste be-
werkingen. Vaste verbinding van onderdeelen, klink-
nagel- en schroefboutverbindingen. 2 u.

Werktuigkundige ingenieurs B₁.

b. Onderdeelen van werktuigen. *Derde deel van den
driejarigen cursus.* Pijpen, cilinders, zuigers, pakking-

bussen, kleppen, kranen, afsluiters. Pompen, schep-
raderen, vijzels.

Toepassing op stoomwerktuigen tot polderbemaling.

Werktuigkundige ingenieurs B_2 , C_1 en C_2 .

c. Stoomwerktuigen. *Eerste deel van den tweejarigen cursus.* Land- en bootmachines. Vuurhaarden. Stoomketels. Veiligheidstoestellen. Stoomcilinders. Stoomschuifbeweging. Regulateurs. Condensatietoestellen.

Beschrijving van enkele werktuigen in het bijzonder.

Werktuigkundige ingenieurs B_2 , C_1 en C_2 . 2 u.

d. Teekenoefeningen. Opmeten. Ineenzetten. Uitwerken. Ontwerpen. 8 u.

Werktuigkundige ingenieurs en scheepsbouwkundige
ingenieurs C_1 .

Kennis van werktuigen.

Tweejarige beschrijvende cursus. Stoomwerktuigen. Werktuigen voor het opheffen van lasten en voor het opvoeren van water. Dynamometers. 2 u.

Ingenieurs C_1 en C_2 en technologen B_2 en B_3 .

Mechanische technologie.

Tweede deel van den driejarigen cursus. Fabricatie van glas en aardewerk. Houtbewerking. Het spinnen van katoen. 3 u.

Technologen B_1 en B_2 werktuigkundige ingenieurs B_1 en B_2 .

Derde deel. Vlas, wol- en zijdespinnerij. Touwslagerij. Weverij. Papierfabricatie. Boek-, plaat-, steen- en bontpapierdrukkerij. Het graanmalen en olieslaan. 3 u.

Technologen B_3 en werktuigkundige ingenieurs C_1 en C_2 .

Scheikundige technologie.

Eerste deel van den tweejarigen cursus. Metallurgie. Metaalpraeparaten en metaallegeringen. Zwavel. Iodium. Bromium. Zuren. Alcalien en alcalische aarden. Kalk

en cement. Glas- en porceleinfabricatie. Aluin en ultramarijn. 3 u.

Technologen.

Burgerlijke bouwkunde en bouwkundig teekenen.

a. Bouwstoffen en onderdeelen van gebouwen.

Eerste deel van den tweejarigen cursus. Houtverbindingen. Steenverbanden. Houten wanden, balklagen, vloeren, kozijnen, deuren, ramen. Houten en steenen trappen. Houten kappen. 2 u voordr., 6 u. teek.

Civiele en bouwkundige ingenieurs B_1 , technologen B_2 en B_3 en werktuigkundige ingenieurs C_1 en C_2 , de voordragt.

Tweede deel. Dakbedekkingen. Goten en kroonlijsten. Maatregelen het bouwen voorafgaande, fonderingen. Metselwerken onder en boven den grond. Gewelven, constructie van ton-, kruis en koepelgewelven.

2 u. voordr., 6 u. teek.

Civiele en bouwkundige ingenieurs B_2 .

b. Projecteren.

Eerste deel van den tweejarigen cursus. Aanleg van gebouwen in het algemeen: grondvormen, situatie, afmetingen en distributie van de gebouwen en van hunne afzonderlijke hoofddeelen met het oog op de behoefte van den gewonen huisbouw. Verlichting, verwarming en ventilatie. Vormleer: vormen der uitwendige ordonnantie en der inwendige inrigting.

1 u. voordragt.

Hierbij oefeningen in het ontwerpen van eenvoudige gebouwen en in de beginselen van schoone bouwkunst.

4 u. teek.

Civiele ingenieurs C_1 en architecten C_1 en C_2 .

Tweede deel. Speciale beschouwingen over den aanleg van verschillende soorten van gebouwen en onderdeelen. 1 u. voordr.

en oefeningen in het ontwerpen. 4 u. teek.

Civiele ingenieurs C_2 en architecten C_1 en C_2 .

**c. Oefeningen in de beginselen van de constructie,
en van het projecteren.**

3 u. teek.

Technologen B_2 en B_3 en werktuigkundige ingenieurs C_1 en C_2 .

d. Geschiedenis der bouwkunst.

Grondbeginselen van de aesthetiek der bouwkunst.
Bouwkunst der voor-klassieke oudheid. Klassieke bouwkunst.
Middeleeuwsche bouwkunst. Renaissance en moderne bouwkunst.

1 u. voordr.

Civiele ingenieurs C_1 en architecten C_1 en C_2 .

Oefeningen in de architectonische stijlvormen.

2 u. teek.

Architecten C_1 en C_2 .

e. Oefeningen in het ornament.

Architecten C_1 en C_2 . 2 u. teek.

Waterbouwkunde en waterbouwkundig teekenen.

a. Beginselen.

Beschoeijingen en bekleedingsmuren. Duikers. Vaste houten bruggen. Bouwstoffen bijzonder in de waterbouwkunde in gebruik. tot Paschen 1 u. voordr.,

2 u teek.; na Paschen 1 u. voordr. 5 u. teek.

Civiele en bouwkundige ingenieurs B_2 .

b. Eigenlijke waterbouwkunde.

Eerste deel van den tweejarigen cursus. Hydrographie van Nederland. Sluizen, eerste gedeelte. Zeeweringen Rivierwerken.

2 u. voordr. 4 u teek.

Civiele Ingenieurs C_1 , Architecten C_1 gedeeltelijk.

Tweede deel. Sluizen, kanalen. Havens en maritieme

werken. Polders en bemalingen. 2 u. voordr., 6 u teek.
 Civiele Ingenieurs C_2 Scheepsbouwkundige Ingenieurs C_2
 gedeeltelijk.

c. Wegen en bruggen.

Bruggen. *Eerste deel van den tweejarigen cursus.* Vaste houten bruggen, vaste ijzeren bruggen en eerste gedeelte beweegbare bruggen. Tot Kersmis 2 u. voordr. 4 u. teek., na Kersmis 2 u. voordr., 6 u teek.

Civiele Ingenieurs C_1 , architecten C_1 gedeeltelijk.

In aansluiting met het vorige jaar. Vaste ijzeren bruggen, beweegbare bruggen en drijvende bruggen.
 2 u. voordr., 6 u. teek.

Civiele ingenieurs C_2 .

In den cursus over burgerlijke bouwkunde, over eigenlijke waterbouwkunde en over wegen en bruggen is begrepen het maken van bestekken en begrotingen.

Scheepsbouwkunde en scheepsbouwkundig teekenen.

5 u. ged. voordr. ged. teek.

Scheepsbouwkundige ingenieurs

Beschrijvende meetkunde van het schip. Zamenstelling en verband, B_1 . Berekeningen van scheepsplan, B_2 . Eigenlijke scheepsbouwkunde, eerste deel. — Stabiliteit, stijfheid en stuwing. Beweging in de bewogen zee. Voortstuwing door stoom en zeilen. Handelbaarheid, C_1 . *Tweede deel.* Tonnemeting. Sterkte van het verband. Het scheepsstoomwerktuig. Uitvoering van den bouw, C_2 .

Landmeten en waterpassen.

Meetinstrumenten: inrigting, regeling, gebruik. Verschillende handelwijzen tot het opmeten van terreinen.

Trigonometrische en barometrische hoogtemeting. Het gewone waterpassen. 4. u., na Kersmis 2 u.

Civiele Ingenieurs C_1 en Architecten C_1 .

Praktische oefeningen.

Civiele ingenieurs C_1 en C_2 en Architecten C_1 .

Geodesie.

Uitbreiding van den cursus over het landmeten, tot groote opmetingen. Sterrekundige bepalingen. Kaartenprojectien. »Meetkundige beschrijving van Nederland.»

Civiele Ingenieurs C_2 .

Situatietekenen.

2 u. tot Kersmis.

Civiele Ingenieurs C_1 .

Metten en Wegen.

Theorie van het meten en wegen in verband met den ijk der maten, gewigten en weegwerktuigen 2 u.

Praktische oefeningen. 4 u.

Staathuishoudkunde.

Verschillende onderwerpen van theoretische staathuishoudkunde, in verband met den oeconomischen toestand van Nederland. 2 u.

Handelsregt.

De voornaamste handelsovereenkomsten. Naamlooze vennootschappen. Handelspapier. 1 u.

Administratief regt.

Algemeene beginselen. 2 u. tot Kersmis.

Ingenieurs C_2 .

In betrekking tot waterstaat en openbare werken.

1 u. na Kersmis.

Civiele Ingenieurs C_2 .

In betrekking tot fabrieken en werktuigen.

1 u. na Kersmis.

Werktuigkundige Ingenieurs C_2 .

Handteekenen.

Schetsteekenen naar verschillende voorwerpen.

2 u. tot Paschen.

Teekenen naar pleister, koppen. enz. 4 u. tot Paschen.

Idem. Ornament. 4. u.

Landschapteekenen en oefeningen in het wasschen.

2 u.

De gelegenheid tot oefeningen in het **boetseren** en tot **practische oefeningen in het bewerken van hout en metalen** zal op daartoe aan te wijzen tijden open staan.

TOELICHTING.

De bijwoning der lessen aan de Polytechnische school is aan geene andere voorwaarden gebonden, dan de storting der bij de wet tot regeling van het middelbaar onderwijs vastgestelde som en de bij het reglement voorgeschreven opgaven van de lessen welke men wenscht te volgen.

Evenmin als een toelatingsexamen bestaan er overgangsexamens. Bij de geheele vrijheid van studie, in den geest der wet, voor de Polytechnische school als beginsel aangenomen, is het aan ieder, die de lessen bijwoont, overgelaten, zelf te beslissen in hoeverre hij zulks met vrucht doet.

In het belang eener geregelde studie dient het navolgende te worden in het oog gehouden:

1°. Bij het vaststellen van het programma is ondersteld:

dat allen, die van het onderwijs aan de Polytechnische school gebruik maken, in het bezit zijn van de kundigheden, welke aan eene hogere burgerschool met vijfjarigen cursus kunnen verkregen worden, voor zoverre namelijk die kundigheden betrekking hebben op de vakken waarop zij zich wenschen toe te leggen;

ten andere, dat allen, die zich aan de Polytechnische school tot *technoloog* of *ingenieur* wenschen te bekwamen en een *diploma* als zoodanig wenschen te verwerven, de kundigheden bezitten, die bij het examen A, vermeld in art. 59 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* no. 50) zijn voorgeschreven.

2o. Het programma is er op ingerigt dat laatstgemelden:

door het volgen van een *driejarigen cursus* zich de kundigheden kunnen eigen maken, die gevorderd worden bij het examen B, art. 60, waardoor het diploma van *technoloog* verkregen wordt; en

door het volgen van een eersten *tweejarigen cursus* de kundigheden welke gevorderd worden voor een der examens B, artt. 61—65, en daarna door het volgen van een tweeden *tweejarigen cursus*, die welke verder vereischt worden voor het overeenkomstige examen C, waardoor een diploma van *ingenieur* verkregen wordt.

3o. Een doelmatige verdeling van den studietijd vordert, dat de eerste tweejarige cursus voor bouwkundig, werktuigkundig en mijnen-ingenieur, zich ook over enkele vakken, die eerst in het examen C voorkomen, uitstrekt.

Voor zooverre de lessen eene bepaalde plaats in dit leerplan innemen, is deze in het programma aangewezen. De lessen aangeduid door B₁, zijn meer bepaald bestemd voor het *eerste*, die aangeduid door B₂, voor het *tweede* voorbereidingsjaar voor examen B. Gelijke beteekenis hebben C₁ en C₂ met het oog op examen C.

De cursus in meten en wegen is bijzonder bestemd voor hen, die zich aan de Polytechnische school voor de betrekking van adjunct-ijker der maten, gewigten en weegwerktuigen wenschen te bekwamen.

Aldus vastgesteld ter algemeene vergadering van leeraren en hoogleeraren der Polytechnische school op heden den 28sten Mei 1869.

L. COHEN STUART, *Voorzitter.*

A. C. OUDEMANS JR., *Secretaris.*

REGLEMENT

voor het gebruik van de

Bibliotheek der Polytechnische School.

1. De bibliotheek is geopend, Zon- en Feestdagen uitgezonderd, iederen namiddag van 12 tot 4 ure en iederen avond, behalve des Zaturdags, van 7 tot 10 ure; in de Kers- en de Paaschvacantie iederen namiddag van 12 tot 4 ure; in de zomervacantie iederen Maandag en Donderdag namiddag van 2 tot 4 ure.

Op deze uren zal altijd een assistent tegenwoordig zijn, bereid tot het verschaffen van inlichtingen en hulp.

Docenten der Polytechnische School staat het bezoeken van de bibliotheek, buiten de genoemde uren, van des voormiddags 9 tot 12 ure vrij.

2. In de bibliotheek is een catalogus voorhanden, benevens een register van later bijgekomen boeken. Zij mogen niet van de voor hen bestemde plaats worden weggenomen.

De door de bezoekers in handen genomen boeken moeten door hen met zorg weder op hunne juiste plaats worden geborgen.

3. Docenten en leerlingen der Polytechnische School kunnen voor hun eigen gebruik werken uit de biblio-

theek, tegen behoorlijk ontvangbewijs, ter leen bekomen; laatstgenoemden op persoonlijke aanvraag.

Voor personen, die niet tot de school behooren, wordt daartoe eene bijzondere vergunning van den directeur of van den bibliothecaris vereischt.

4. De gewone tijd, waarvoor boeken uitgeleend worden, is veertien dagen.

Indien na verloop van dien tijd het werk nog langer begeerd wordt, kan de termijn van teruggaaf door den bibliothecaris verlengd worden, echter slechts in geval het werk door niemand anders verlangd wordt en onder verbindtenis van onverwijldde terugzending, zoodra zulks het geval mogt zijn.

5. Van de uitgeleende werken wordt door den bibliothecaris een register gehouden, dat steeds in de bibliotheek voorhanden zal zijn.

In de bibliotheek wordt gelegenheid gegeven tot het schriftelijk aanvragen van uitgeleende werken. Aan dergelijke aanvraag wordt, nadat het verlangde werk weder is ingekomen, zoo spoedig mogelijk voldaan, en wel, indien hetzelfde werk door meer dan een persoon verlangd wordt, in de volgorde waarin de aanvragen zijn geschied.

6. Niemand mag meer dan tien banden te gelijk ter leen hebben, zonder vergunning van den directeur of van den bibliothecaris.

7. Teekeningen, kaarten, platen, plaatwerken, handschriften, woordenboeken, losse nummers van tijdschriften of vervolgwerken kunnen niet dan bij uitzondering worden ter leen verstrekt, ingevolge eene bijzondere vergunning van den directeur of van den bibliothecaris; aan wie de beslissing toekomt of eenig werk onder de bepaling van dit artikel valt.

8. De tijdschriften moeten gedurende de twee eerste

maanden nadat zij zijn ingekomen steeds van Maandag ochtend 9 tot Zaterdag namiddag 4 ure in de bibliotheek aanwezig zijn.

De bibliothecaris heeft echter de bevoegdheid om bij uitzondering en voor zoolang hiertegen door geen van de docenten bedenking wordt gemaakt, de nieuw ingekomen nummers van tijdschriften, die meer bepaaldelijk op het vak van een der docenten betrekking hebben, aan dien docent, alvorens zij in de bibliotheek ter lezing worden gelegd, voor den tijd van eene week ten gebruike te geven.

9. De afgifte en het wederom in ontvang nemen van werken geschiedt alleen des avonds en Maandag en Donderdag namiddag van 1 tot 4 ure.

De bibliothecaris heeft echter de bevoegdheid hiervan af te wijken.

10. Van 1 tot 10 Julij kan geen aanspraak worden gemaakt op het ter leen bekomen van boekwerken. Vóór 1 Julij moeten alle uitgeleende werken terug bezorgd worden. In bijzondere gevallen, ter beoordeeling van den bibliothecaris, moeten, op diens schriftelijke aanvraag, de uitgeleende werken ook binnens tijds onmiddellijk terug bezorgd worden.

11. Ieder is verantwoordelijk voor de schade aan eenig door hem ontvangen werk, terwijl het in zijn bezit was, toegebracht, en is gehouden bij verlies of bederf, de waarde van het geheele werk — van tijdschriften den geheelen jaargang — te vergoeden, in zooverre namelijk geene enkele deelen of nummers te bekomen zijn. Echter kan in bijzondere gevallen met eene mindere schadevergoeding genoegen genomen worden.

Vergoeding is opvorderbaar van ieder, die, na tweemaal schriftelijk door den bibliothecaris daartoe

te zijn uitgenoodigd, nalatig blijft in het terugzenden van eenig werk.

De beslissing of vergoeding behoort te worden gevorderd, en zoo ja, de bepaling tot welk bedrag, staat aan den bibliothecaris.

Zoolang aan de vordering tot vergoeding niet is voldaan, worden den betrokken persoon geene werken uitgeleend.

12. In de bibliotheek mogen geene overjassen, hoeden, rottingen en dergelijken worden medegebragt, er mag niet dan op fluisterenden toon gesproken en niet gerookt worden.

13. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de directeur, zooveel mogelijk in overleg met den bibliothecaris.

Ontworpen in overleg met den Raad van Bestuur,
DELFT, den 19 November 1867.

De Directeur der Polytechnische School,
(Get.) L. COHEN STUART.

Vastgesteld bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 30 November 1867, n°. 222, 5^e Afdeeling.

NAAMLIJST DER LEDEN

VAN HET

STUDENTENCORPS.

T. beteekent Technoloog.

C. I.	"	Civiel-Ingenieur.
B. I.	"	Bouwkundig Ingenieur.
S. I.	"	Scheepsbouwkundig Ingenieur.
W. I.	"	Werktuigkundig Ingenieur.
M. I.	"	Mijnen-Ingenieur.
IJ.	"	IJker.
V. S.	"	Verschillende studievakken.

A.

A. B. Albers,	C. I. de Koning,	<i>Hypolitusbuurt.</i>
L. E. Asser,	C. B. I. Nijenhuis,	<i>Binnenwatersloot.</i>

B.

J. F. van de Sande Bakhuyzen,	W. I. zijne Moeder,	<i>'s Hage.</i>
J. F. van Beek,	S. I. Zelisse,	<i>Voorstraat.</i>
W. Beijerinck,	V. S. Reichert,	<i>Markt.</i>
J. I. E. van Bergen,	C. I. Ahsman,	<i>Voorstraat.</i>
B. J. v. d. Berkhof,	C. B. I. van Leeuwen,	<i>Markt.</i>
B. P. Bilheimer,	C. B. I. van der Stuijt,	<i>Markt.</i>
J. A. A. Blankert,	C. B. I. Ahsman,	<i>Voorstraat.</i>
C. J. N. Blok,	V. S. zijne Ouders,	<i>'s Hage.</i>
J. W. Boom,	S. W. I. Rosen,	<i>Turfmarkt.</i>
R. R. de Bruijn,	T. zijne Moeder,	<i>Oude Delft.</i>
J. C. de Bruijn,	C. I. zijne Moeder,	<i>Oude Delft.</i>
C. L. Bruunings,	C. B. I. Koningstraat,	<i>'s Hage.</i>
J. J. Brutel de la Rivière,	C. I. Mevr. Wellan,	<i>Oude Delft.</i>

C.

J. Cardinaal,
R. J. Castendijk, Jr.

W. I. zijne Ouders, *Rotterdam.*
C. B. I. Duffels, *Binnenwatersloot.*

D.

T. A. F. Delprat,
S. P. H. v. Diggelen,
P. J. E. v. Driest,
J. Drost,
C. C. Dutihl,
J. D. Donker Duijvis,
A. Deking Dura,

W. I. zijne Ouders, *Oude Delft.*
C. B. I. Contze, *Voldersgracht.*
C. B. I. Wed. Breedvelt, *Oude Delft.*
C. I. van Heumen, *Oude Delft.*
C.B.W.I. Sypestein, *Oude Delft.*
W. I. Moone, *Jacob Gerritstraat.*
C. I. Scholten, *Foorstraat.*

E.

P. E. Ekema,
A. J. v. Eyndhoven,
S. G. Everts.

C. B. I. Foppe, *Voldersgracht.*
T. van Alphen, *Binnenwatersloot.*
C. B. I. Link, *Nieuwstraat.*

F.

D. H. Fraenkel,

V. S. zijne Ouders, *Oude Delft.*

G.

J. G. Gallay,
T. A. Gaymans,
W. J. v. Geer,
Alle Gorter,
August Gorter,
J. F. v. d. Griendt,
G. A. M. Groeneveldt,
J. F. Groll,

C. B. I. Hesius, *Nieuwstraat.*
C. B. I. Geerts, *Oude Delft.*
C. B. I. Voet, *Oude Delft.*
V. S. Maat, *Binnenwatersloot.*
C. B. I. van Ruijven, *Foorstraat.*
W. I. Meijer, *Oude Delft.*
C. I. Palmen, *Markt.*
C. B. I. Karis, *Foorstraat.*

H.

J. P. Hamman,
H. G. C. M. Hamming,
G. J. Harrebomée,
M. H. Hartogh,
J. v. Hasselt,
W. H. v. Hasselt,
G. de Heer,

T. van der Stuijt, *Markt.*
C. I. Kramers, *Jacobgerritstraat.*
V. S. van Stratum, *Oude Delft.*
C. I. Karis, *Foorstraat.*
C. I. zijne Ouders, *'s Hage.*
T. Dikhoff, *Binnenwatersloot.*
V. S. zijne Ouders, *Oude Delft.*

A. W. Hein,
H. Hendriks,
J. P. Hengeveld,
T. W. C. Herkenrath,
A. Hesselink,
J. H. van 't Hoff,
M. Holland,
A. A. W. Hubrecht,
J. Hulshoff,
C. A. Huijgen,

C. J. de Jaager,
F. B. s'Jacob,
C. J. de Jong v. Beek en Donk,

H. Kalt,
S. Karsten,
N. Kerbert,
R. E. Kerkhoven,
M. T. J. A. Keus,
W. H. W. de Kock,
J. Koning,
A. F. N. Kraft,
W. K. L. Kraft,

A. E. Lindo,
D. R. J. van Lijnden.

C. B. I. Dabertrand, *Burgwal.*
C. B. I. van Ree, *Oude Langendijk.*
C. B. I. Sar, *Markt.*
C. I. Meijer, *Oude Delft.*
C. B. I. de Vries, *Binnenwatersloot.*
T. Pijpers, *Camaretten.*
C. B. I. Mevr. Logger, *Oude Delft.*
C. B. I. zijne Ouders, *'s Hage.*
M. I. Besteman, *Oude Delft.*
C. B. I. Brouwer, *Wijnhaven.*

J.

C. B. I. Fael, *Papestraat.*
C. B. I. Penders, *Nieuwstraat.*
C. I. zijne Ouders, *Oude Delft.*

K.

T. Stomp, *Voorstraat.*
C. B. I. *'s Hage.*
C. B. I. v. d. Stuijt, *Markt.*
T. van der Drift, *Turymarkt.*
v. s. Vermeulen, *Oude Delft.*
v. s. van Hulst, *Markt.*
v. s. van der Hoogen, *Geer.*
v. s. zijne Moeder, *'s Hage.*
v. s. zijne Moeder, *'s Hage.*

L.

C. B. I. zijne Ouders, *'s Hage.*
C. B. I. van der Bogaerd, *Vrouwenrecht.*

M.

v. s. Schaap, *Gasthuislaan.*
C. B. I. zijne Ouders, *Oude Delft.*
C. S. I. Ahsman, *Voorstraat.*
C. I. Leclerq, *Oude Delft.*
w. s. i. Addink, *Markt.*

K. Willekes Mac Donald,
C. J. v. d. Mandele,
H. van Meerten,
A. W. Mees,
G. J. Mess,

F. W. Westerouen v. Meeteren,	T.	van Rijn,	<i>Oude Delft.</i>
J. E. de Meijer,	C. I.	van Alphen,	<i>Binnenwatersloot.</i>
H. P. Mensinga,	C. B. I.	van der Drift,	<i>Turfmarkt.</i>
W. C. Metzelaar,	C. B. I.	zijne Ouders,	<i>Spoorcingel.</i>
M. Mouw,	IJ.	Mej. van Oorde,	<i>Voorstraat.</i>
A. T. L. Rouwenhorst Mulder,	C. I.	Alsman,	<i>Voorstraat.</i>
T. G. N. Haitsma Mulier,	C. I.		

N.

E. R. van Nes van Meerkerk,	C. I.	Rosen,	<i>Turfmarkt.</i>
R. P. J. Tutein Nolthenius,	C. B. I.	van Hees,	<i>Voorstraat.</i>

O.

S. J. G. van Overveldt,	C. I.	van Tol,	<i>Koornmarkt.</i>
-------------------------	-------	----------	--------------------

P.

J. D. Pasteur,	C. B. I.	zijn Vader,	<i>Rotterdam.</i>
J. J. Pennink,	T.	Nooten,	<i>Jacob Gerritstraat.</i>
J. J. F. Pennink,	C. B. I.	Nooten,	<i>Jacob Gerritstraat.</i>
A. F. Pilughaupt,	C. I.	Begelingen,	<i>Oude Delft.</i>
W. A. M. Piepers,	W. I.	Huijgens,	<i>Oude Delft.</i>
H. J. van der Plas,	V. S.	Kroesemeijer,	<i>Turfmarkt.</i>
A. van der Ploeg,	V. S.	zijne Moeder,	<i>Oude Delft.</i>
S. W. van der Ploeg,	V. S.	zijne Moeder,	<i>Oude Delft.</i>
A. Portielje,	C. B. I.	Peterse,	<i>Voldersgracht.</i>
H. Post van der Burg,	V. S.	Palmen,	<i>Markt.</i>
B. van der Pot,	T.	Karis,	<i>Voorstraat.</i>
M. M. E. A. Hollingerus Pijpers,	C. I.	Dabertrand,	<i>Burgwal.</i>

R.

N. S. Rambonnet,	C. B. I.	van Leeuwen,	<i>Markt.</i>
F. van Reenen,	T.	Steenbeek,	<i>Voorstraat.</i>
E. R. van Welderen Rengers,	C. B. I.	zijne Ouders,	<i>'s Hage.</i>
O. J. A. Repelaer,	C. W. I.	Besteman,	<i>Oude Delft.</i>
J. C. Ribbers,	C. B. I.	zijne Ouders,	<i>Scheepmakerij.</i>
C. P. E. Ribbius,	C. I.	van Eersel,	<i>Oude Delft.</i>
C. T. J. Louis Rieber,	C. B. I.	zijne Moeder,	<i>Oude Delft.</i>
J. A. Roest van Limburg,	C. I.	van Hees,	<i>Voorstraat.</i>

J. G. M. Roijaards,
J. A. Royer,
Th. A. M. Ruijs,

C. I. Wigmans, *Zuidwal.*
C. B. I. Westhoven, *Voorstraat.*
C. B. I. Schaap, *Gasthuislaan.*

S.

T. Sanders,
G. J. du Marchie Sarvaas Jr.,
H. W. Schalkwijk,
N. A. Schelling,
T. G. Schill,
Ch. M. Schols,
J. Schroeder van der Kolk,
B. Scholten,
L. H. Slinkers,
H. C. Sprenger,
G. J. Stam,
A. F. Steers,
A. L. de Stürler,
J. Swart,
J. M. Sweep,
E. Sweerts de Landas Wijborgh,

C. B. I. Noble, *Pepersteeg.*
C. B. I. zijne Ouders, *Oude Delft.*
T. Mevr. Graswinckel, *Voorstraat.*
T. Mevr. Huijgens, *Binnenwatersloot.*
C. B. I. zijne Ouders, *'s Hage.*
C. B. I. Hoop, *Choorstraat.*
C. B. I. Romein, *Voorstraat.*
C. B. I. Lammens, *Voldersgracht.*
C. I. Nieuwland, *Turfmarkt.*
W. I. Pijpers, *Camaretten.*
T. *'s Hage.*
C. I. van Stratum, *Oude Delft.*
T. Huijgens, *Oude Delft.*
V. S. zijne Moeder, *Rotterdam.*
C. I. Olifiers, *Burgwal.*
V. S. Iding, *Binnenwatersloot.*

T.

A. H. T. K. Thissen,
G. Turk,

C. I. Olifiers, *Burgwal.*
C. S. I. zijne Ouders, *'s Hage.*

V.

F. Verwey,
K. de Vidal de St. Germain,
P. C. van Vrijberghe de
Coningh,

C. B. I. zijne Vader, *Choorstraat.*
C. I. Hoop, *Choorstraat.*
V. S. zijne Ouders, *Oude Delft.*

W.

J. J. Weve,

C. B. I. zijne Ouders, *'s Hage.*

H. J. Wolter,	w. l. den Hengst,	<i>Koornmarkt.</i>
H. L. Woltersom,	c. B. l. Moeskops,	<i>Markt.</i>
J. van Wijk,	v. s. de Groot,	<i>Oude Delft.</i>
C. J. C. Wijnaendts,	v. s. van Halderen,	<i>Voorstraat.</i>
F. S. C. M. Wijs,	c. B. s. l. zijne Ouders,	<i>'s Hage.</i>

Z.

A. Zaaijer,	c. B. l. van Noorden,	<i>Markt.</i>
M. E. P. Zeper,	t. Ahsman,	<i>Oude Delft.</i>

NAAMLIJST

der Ingeschrevenen aan de Polytechnische School,
die geen Lid zijn van het corps.

V. M. W. R. A. d'Ablaing	C. B. I. de Bruijn,	<i>Oude Delft.</i>
van Giessenburg,	C. I. zijne Ouders,	<i>'s Hage.</i>
C. A. Besier,	v. s. Weber,	<i>Achterom.</i>
H. H. Bingen,	C. I. Lammers,	<i>Voldersgracht.</i>
T. C. Colenbrander,	W. I. Beukers,	<i>Voldersgracht.</i>
J. H. B. Cox,	C. B. I. zijne Ouders,	<i>'s Hage.</i>
W. H. J. Dates,	W. I. Moerman,	<i>Vrouwenrecht.</i>
J. H. L. van Deijne,	v. s. zijne Ouders,	<i>Oude Delft.</i>
G. D. Delprat,	W. I. van Stratum,	<i>Oude Delft.</i>
N. v. Dissel,	T. zijne Moeder,	<i>Koornmarkt.</i>
W. G. Dixon,	Bouwk. zijne Ouders,	<i>Vrijenban.</i>
A. v. d. Eijk,	T. zijne Ouders,	<i>Cingel.</i>
H. A. Hartogh Heijs,	T. zijne Ouders,	<i>Oude Delft.</i>
F. van Heumen,	v. s. Kamans.	<i>Buitenwatersloot.</i>
D. Horn,	M. I. Wed. Wagner,	<i>Markt.</i>
D. de Jongh,	C. B. I. Katan,	<i>Jacob Gerritstraat.</i>
P. G. Joosten,	v. s. Reiniersen,	<i>Rotterdam.</i>
P. L. Kamp,	v. s. zijne Ouders,	<i>Oude Delft.</i>
A. Lecomte,	C. I. zijne Ouders,	<i>Oude Delft.</i>
J. W. Lecomte,	C. B. W. I. zijne Ouders,	<i>Haagweg.</i>
L. P. C. Luijten,	v. s.	<i>Wijk I no 427.</i>
B. F. Plasschaert,	C. B. I. Mej. Blommestein,	<i>Binnenwatersloot.</i>
H. W. v. Rossem,	M. I. van Hees,	<i>Voorstraat.</i>
C. J. v. Schelle,	v. s. Wed. Visser,	<i>Kolk.</i>
W. Schoo,		

A. Serton,	C. B. S. I. Burghart,	<i>Voldersgracht.</i>
S. F. Strobel,	v. s. van Brienem,	<i>West-Cingel.</i>
A. R. M. Vink,	T. Koumans Geer,	
D. van Vliet,	S. W. I. Verschoor,	<i>Markt.</i>
J. H. M. Waldorp,	C. B. . zijne Ouders,	<i>'s Hage.</i>
A. A. Welters,	IJ. Kamans,	<i>Buitenwatersloot.</i>
H. E. B. Willemsen,	v. s. Ahsman,	<i>Oude Delft.</i>
P. Zeeman,	v. s. van Noorden,	<i>Voorstraat.</i>

GETAL DER INGESCHREVENEN

AAN DE

POLYTECHNISCHE SCHOOL.

Voor Technoloog	20
Voor Civiel Ingenieur	96
Voor Werktuigkundig Ingenieur	18
Voor Bouwkundig Ingenieur	60
Voor Mijnen Ingenieur	3
Voor Scheepbouwkundig Ingenieur	7
Voor verschillende studievakken	29
Voor IJker	2
Totaal	235
Voor meer dan 1 vak ingeschreven	69
Totaal der ingeschrevenen	166

Voldoend examen B is afgelegd door:

Art. 61—62.

* C. A. Besier.
 J. J. Brutel de la Rivière.
 A. W. Mees.
 A. T. L. Rouwenhorst Mulder.
 E. R. van Nes van Meerkerk.
 S. J. G. van Overveldt.
 M. M. E. A. Hollingerus Pijpers.
 C. P. E. Ribbius.
 J. A. Roest van Limburg Azu.
 L. H. Slinkers.
 A. F. Steers.
 J. M. Sweep.
 K. de Vidal de St. Germain.

Art. 61, 62 en 64.

C. M. Schols.
 J. van Hasselt.

Art. 63—64.

J. W. Boom.

Art. 64.

H. J. van der Schalk.
 H. C. Sprenger.

Art. 65.

* S. L. G. Birnie.
 R. Fennema.
 J. A. Hooze.

De met * geteekende namen behooren aan niet-leden van het corps.

**Het examen ter verkrijging van het Diploma
is voldoende afgelegd.**

Voor Civiel Ingenieur,

door de Heeren:

H. E. van Berckel.
H. van Capellen.
H. P. Gutteling.
J. A. Roessingh van Iterson.
A. Keurenaer.
H. G. Levert.
J. Mulder.
H. J. Rink.
C. B. Schuurman.

Voor Bouwkundig Ingenieur,

H. W. Nachenius.

Voor Werktuigkundig Ingenieur,

*H. van Heumen.

Voor Mijnen-Ingenieur,

*H. J. W. Jonker.

*H. A. Mansfeldt.

De met * geteekende namen behooren aan niet-leden van
het corps.

COMMISSIEN UIT DE STUDENTEN.

SENAAT.

E. R. van Nes van Meerkerk, *Pres.*
 A. Deking Dura, *Vice-Pres.*
 L. E. Asser, *Secr.*
 A. Portielje, *Biblioth.*
 S. Karsten.

Commissie tot Redactie voor den Almanak 1870.

A. Deking Dura, *Pres.*
 L. E. Asser, *Vice-Pres.*
 Th. A. M. Ruijs, *Secr.*
 W. H. W. de Kock.
 H. J. Wolter.

Commissie voor den Schouwburg

A. B. Albers.
 C. J. van der Mandele.
 S. W. van der Ploeg.

BIJZONDERE COMMISSIEN.

Commissarissen der Societeit

PHOENIX.

E. R. van Nes van Meerkerk, *Pres.*
 C. J. de Jaager, *Vice-Pres.*
 A. L. de Stürler, *Secr.*
 K. de Vidal de St. Germain, *Thes.*
 O. J. A. Repelaar, *Comm.*

Commissarissen van het Muziekgezelschap

APOLLO.

L. C. F. J. Rieber, *Pres.*M. E. P. Zeper, *Vice-Pres.*R. J. Castendijk, *Secr.*B. J. van den Berkhof, *Vice-Secr.*F. B. 's Jacob, *Comm.*

Vaandeldrager.

W. Beijerinck.

Afdeeling Werkende Leden.

. *Pres.*. *Secr.*

Orchest-Directeur.

J. C. Boers (*Eere-Lid.*)Commissarissen van het Scherm- en Gymnastiek-
gezelschap

ODIN.

H. Hendriks, *Pres.*H. C. Sprenger, *Vice-Pres.*A. Hesselink, *Secr.*R. E. Kerkhoven, *Vice-Secr.*J. D. Pasteur, *Comm.*

Vaandeldrager.

R. J. Castendijk Jr.

Schermmeester,

Oosterhoff.

Gymnastiemeester.

Geilswijk.

Dispuutgezelschap
VRIJE STUDIE.

A. Portielje, *Pres.*
 Th. A. M. Ruijs, *Vice-Pres.*
 C. J. van der Mandele, *Secr.*
 L. E. Asser, *Vice-Secr.*
 W. H. W. de Kock, *Comm.*

Leesgezelschap
MINERVA.

J. G. M. Roijaards, *Pres.*
 J. Drost, Jr. *Secr.*
 J. D. Pasteur, *Comm.*

Leesgezelschap
BALDUR

C. J. de Jaager, *Pres.*
 A. Portielje, *Vice-Pres.*
 B. J. van den Berkhof, *Secr.*

DEBATING-CLUB.

J. E. de Meijer, *Pres.*
 F. B. 's Jacob, *Secr.*
 Th. A. M. Ruys, *Comm.*

Bijzondere Gezelschappen en Disputen.

O. K. W.

B. P. Bilheimer, *Pres.*
 Th. A. Gaymans, *Secr.*
 H. J. van der Plas, *Thes.*

F. C. Q. D.

W. H. W. de Kock, *Pres.*

F. W. Westerouen van Meeteren, *Secr.*

J. A. Royer, *Comm.*

Theorie en Praktijk.

H. J. Wolter, *Pres.*

L. C. F. J. Rieber, *Secr.*

R. E. Kerkhoven, *Thes.*

*** H₃.**

K. de Vidal de St. Germain, *Pres.*

A. Portielje, *Secr.*

A. L. de Sturler, *Thes.*

*** BERZELIUS.**

G. J. Mees, *Pres.*

G. Groeneveld, *Secr.*

Aug. Gorter, *Thes.*

*** BRUGMAN.**

J. van Wijk, *Pres.*

J. C. Ribbers, *Secr.*

H. P. Mensinga.

SOCIETEIT GAMBRINUS.

Constantijn V, *Grootvorst.*

Tantalus, *Major Domus.*

. *Schrijver.*

*** HET ZEVENGESTERNTE**

ONDER DE ZINSPREUK:

"DE GROOTE BEER."

Alioth (Ursa Major), *Pres.*

Benetnasch, *Secr.*

Mizar, *Comm.*

* V. A. B. M.

J. J. Pennink, *Pres.*F. Schroeder van der Kolk, *Secr. en Thes.*B. van der Pot, *Comm.** Rijgezelschap
MAZEPPA.W. Beijerinck, *Hetman.*. *Schatbewaarder.** BUITENSOCIETEIT
„DE ONTZECCING.”Nicometti, *Pres.*Blan Jaanw, *Secr.*Abraham, *Thes. en Portier.*Kees, *Hondendrijver.*Karel, *Gordijnoptrekker en schilder.*Sibellum, *Assistent Hondendrijver.*Nesometti, *Eeuwigdurend Introduce.*Leander, *Veldrabbi.*Trosh, *Veldprediker.*Tam, *Klabak.*W. Bretti, *Belast met Introductie.*Pieter, *Gezelschaps-Conservator.*Lok, *Straatui.*

NB. De met * geteekende gezelschappen zijn niet door den senaat erkend.

VERVOLG VAN DE
GESCHIEDENIS

VAN HET

DELFTSCHE STUDENTENCORPS.

(Van September 1868 tot September 1869.)

GOEDGEKEURD DOOR CORPSBESLUIT VAN 2 NOVEMBER.

The primary task of the
last generation is to bring about
a new order of things, a new
organization of society, a new
distribution of power, a new
arrangement of the various
elements of the social system.
This is the task of the
present generation, and it is
the task of the future
generation to carry out
the plan which has been
laid down by the present
generation. The task of
the future generation is to
bring about a new order
of things, a new organization
of society, a new distribution
of power, a new arrangement
of the various elements of
the social system.

Een Verslag van alles, wat gedurende een jaar voorgevallen is in den boezem eener vereeniging, welke men lief heeft, wordt gewoonlijk met belangstelling begroet en gelezen. Het minst er mede ingenomen is gewoonlijk de verslaggever zelf. Meestal toch doet men den onrechtvaardigen eisch, dat zulk een verslag, hetwelk toch niets anders behelzen kan of mag, dan gebeurtenissen, welke nergens zoo veel op gelijken als op die van een vorig jaar, toch nog eenigzins onderhoudend zij.

Doch beste Lezer dacht gij wel ooit aan de verlegenheid, waarin de ongelukkige verslaggever verkeert, wanneer hij bemerkt, dat bij de beschrijving van een of ander feest hem geen andere uitdrukkingen op de lippen zweven, dan dezulken welke reeds met succes door zijn voorgangers werden gebezigd. Schrap door dit „daarna vereenigde de Phoenix de feestvierenden onder

zijne vleugels" en zet „de avond werd besloten met een gezellig samenzijn, op den Phoenix" doch o wee, terstond klopt een kwelduivel bij u aan, en beweert dat de laatste uitdrukking ook juist niet fonkelnieuw is, en hoewel het u tot wanhoop brengt zoo kunt gij hem echter geen ongelijk geven. Zoo spartelt dan de arme verslaggever in „een zee van versleten spreekwijzen en ziet nergens anders uitkomst dan in de welwillendheid zijner lezers, welke wij dan ook ten ernstigste inroepen.

Het zij echter verre van ons, ons geheel en al aan de door overlevering geheiligde beginformules te willen onttrekken: wij constateeren dus met welgevallen de chronologische bijzonderheid, welke bijna nimmer aan de scherpzinnigheid onzer voorgangers is ontsnapt, dat namelijk sinds het laatste verslag een jaar verloop is, of wilt gij liever dat een jaar toegevoegd is aan de lange reeks van jaren, die het bewuste voorafgingen.

Het einde der vacantie riep allen, die onze kleine studentenwereld nog niet voor de groote daarbuiten behoeften vaarwel te zeggen, weder naar 't stedeke Delft. Groot was de vroolijkheid, welke gedurende de eerste dagen allerwegen heerschte; zij maakte zich kenbaar door een gejoel op straat en gracht, dat waarschijnlijk dienen moest om den Delvenaar te herinneren, dat zijn rijk weer uit was. Ten duidelijkste

bleek hieruit, dat hoe aangenaam men de vacantie ook had doorgebracht, iedereen verheugd was, zich weder in den kring zijner academievrienden te bewegen. Zij echter, die dit jaar voor 't eerst hunne schreden naar de aloude stad richtten, deelden niet in die algemeene opgewondenheid. Waarschijnlijk hadden zij gedurende examenweeën wel naar deze dagen gehunkerd, doch bij hun aankomst waren hunne gevoelens ongetwijfeld zeer vermengd, nu zich het vooruitzicht opende eenige weken in boetedoening en zuivering te moeten doorbrengen.

Ongeveer veertig jongelieden boden zich dit jaar aan, om in ons corps te worden opgenomen, die na in de welbekende zaal 11 door den Senaat op de gebruikelijke wijze tot candidaat lid te zijn verklaard, den Phoenix hun eerste bezoek brachten; de overgroote belangstelling welke zij aldaar ondervonden belette hun echter waarschijnlijk de verdiensten onzer Societeit op de rechte waarde te schatten.

Het novitiat leverde niet veel belangrijke incidenten op.

Twee der candidaat-leden trokken zich om verschillende redenen terug. Beschuldigd van het niet nakomen hunner verplichtingen werden drie anderen der candidaat-leden door den Senaat ter verantwoording geroepen. — Twee der beschuldigten werden vrijgesproken, terwijl den derde eene verlenging van zijn candidaat-lidmaatschap

werd opgelegd, welke straf echter later werd kwijtgescholden.

Uit het Verslag in den vorigen Almanak is reeds gebleken, hoe door verschillende redenen, de verkiezing voor Senaat en Redactie tot na de vacantie was uitgesteld. Zoo spoedig als de Corpswet dit gedoogde, hadden zij plaats. De uitslag was dat de Senaat werd samengesteld als volgt:

P. H. VAN DER KEMP, Pres.

S. W. TROMP, Secr.

N. VAN DISSEL, Vice Pres.

E. R. VAN NES VAN MEERKERK, Vice Secr.

J. H. C. BLAAUW.

en de Redactie:

A. DEKING DURA, Pres.

J. W. LE COMTE, Secr.

H. J. VAN DER SCHALK.

J. M. ESCHÉ.

L. E. ASSER.

Den tweeden October werden de nieuwe leden in de Doelen op plechtige wijze geïnstalleerd, waarna door jong en oud studenten, onder leiding van de Commissarissen de Heeren Gallois, Boom, Fennema, Wellen en Dura een optocht met fakkellicht werd gehouden, en eene Serenade gebracht aan den waarnemend Hoogleeraar Steuerwald, en aan den Heer Boers, terwijl als bewijs van erkentelijkheid voor ZEd. bemoeijingen bij gelegenheid der viering van

het twintigjarig bestaan van ons Corps, den laatste door den President der feest-commissie een kostbaar souvenir werd aangeboden. Hierop begaven allen zich weder naar de Doelen, waar het eigenlijke inauguratiefeest plaats had, dat, terwijl het zich door groote opgewondenheid kenmerkte, dank zij de zorgen der commissarissen van orde v. Plettenberg, Colenbrander, Pflughaupt, Karsten en de Jaager in de beste orde afliep.

Bij deze feestviering had nog eene eigenaardige plechtigheid plaats, namelijk het uitreiken eener gratificatie aan Marksvelt, welke het Corps gedurende twintig jaren op voorbeeldige wijze als bode gediend had. Den volgenden dag zetten de nieuwe leden het feest voort door het houden eener schitterende rijpartij, welke weder door een optocht met fakkellicht werd besloten, waarop een luidruchtig kroegfeest volgde.

Door het vertrek naar Indië van den Heer van der Kemp en het bedanken van de Heeren van Dissel en Blaauw was ter voltalligmaking van den Senaat in November eene nieuwe verkiezing noodzakelijk geworden.

De uitslag was als volgt:

S. W. TROMP, Pres.

W. O. GALLOIS, Secr.

E. R. VAN NES VAN MEERKERK, Vice Pres.

M. M. E. A. HOLLINGERUS PIJPERS, Vice Secr.

J. W. BOOM.

In de maanden October en November, werden op verschillende Corpsvergaderingen eenige niet onbelangrijke wetsveranderingen aangenomen. Vooreerst werd de termijn van betaling der corps-contributie verlengd tot op 15 November. De tweede wetsverandering was van veel ingrijpender aard.

Reeds lang was het vele voorgekomen, dat het gedeelte der wet, hetwelk de rechten der leden regelt, voor verbetering vatbaar was. Volgens de wet toch, zooals zij toen was, bekwamen men stemrecht, na een vol jaar lid van 't Corps geweest te zijn en doordien de verkiezingen voor de Corpsbetrekkingen eerst in Maart plaats vinden, had deze bepaling ten gevolge dat men slechts in het tweede en derde studiejaar, dus slechts gedurende de helft van den tijd, welken men verondersteld wordt in Delft te blijven, op de verkiezingen, waarbij men belang had, invloed uitoefenen kon. Voorts gingen vele stemmen op, welke er op wezen dat, hoewel ons Corps heet te bestaan uit voor ingenieur studeerenden, het toch een feit is dat een niet onaanzienlijke minderheid is samengesteld uit dezulken, welke alhier het ambtenaars-radicaal zoeken te verwerven, en dat deze laatsten als gewoonlijk slechts twee jaren in ons Corps vertoevende, nimmer onder eenen Senaat stonden tot welker verkiezing zij hadden medegewerkt. Een en ander noopte 10 leden een voorstel

in te dienen, waarvan de strekking was om in artikel 33 der Corpswet voor de woorden „van hunne installatie tot 't volgend jaar „te lezen:” van hunne installatie tot Maart.

Hierdoor werden de nieuwe leden in Maart, dus na ongeveer een half jaar lid van 't Corps geweest te zijn, stemgerechtigd, en buitendien verkiesbaar tot alle Corpsbetrekkingen, behalve Senaat en stemcommissie, slaande deze verandering op beide alineas waaruit art. 33 bestaat. Hoewel het voorstel vrij hevige bestrijding ondervond werd het toch met eene aanzienlijke meerderheid van stemmen aangenomen. Bij de discussie was echter het stemrecht geheel op den voorgrond gekomen, zoodat een aantal der leden in de meening verkeerde, dat de wetsverandering alleen hierop doelde, hetgeen later tot misverstand aanleiding gaf. Later komen wij hierop terug.

Den vijfden December werd de Almanak uitgegeven. Hoewel met belangstelling ontvangen, en hoewel sommige stukken zeer werden geroemd, kon men zich niet verhelen, dat het jaarboekje eenigsins ongunstig bij zijn voorganger afstak. Later verscheen de plaat waarover het oordeel nog al uiteen liep. Sommigen roemden gedachte en uitvoering evenzeer, terwijl anderen hoewel hulde brengende aan het talent der teekenaars het geheel als eenigsins te personeel veroordeelden.

Ter beraadslaging over de wijze van viering van den Dies werd in Februarij eene Corps-Vergadering gehouden. De Senaat stelde voor om in geval van genoegzame deelneming een Collation te houden, welk voorstel algemeen bijval ondervond.

Den 22 Maart mocht met recht een feestdag genoemd worden; 's morgens hield de Senaat, volgens eene oude gewoonte, welke echter voor eenige jaren in onbruik was geraakt, doch welke de Senaat meende te moeten handhaven, eene receptie, om de felicitatien van de besturen der verschillende erkende gezelschappen af te wachten. Daarna vereenigde zich een groot aantal der leden tot het houden eener rijpartij. Het rijtuig, waarin de Senaat plaats nam, bleek echter niet sterk genoeg dit gewichtig ligchaam te torschen, welk ongeval misschien oorzaak was dat de tocht in zulk schoon ensemble ondernomen, zich weldra in een tal van kleinere excursies oploste; 's avonds was een ieder echter weder in de comédie te vinden, waar, dank zij de bemoeijingen der Schouwburgcommissie, men in de gelegenheid was, het schoone en beschaafde spel te bewonderen der Fransche tooneelisten onder directie van den Heer Depay, eene aangename afwisseling op de onbeschrijfelijke voorstellingen van het Haagsche tooneelgezelschap. Na afloop der comédie vereenigde men zich op Reineveld alwaar het Collation gereed stond.

Door de overgroote deelname (meer dan $\frac{2}{3}$ der leden had zich daartoe verbonden) was de Senaat in staat gesteld, het feest zoo luisterrijk mogelijk in te richten. De zaal en de tafel waren smaakvol met bloemen versierd, terwijl in het groen verscholen, het muziekkorps van den Heer Sablairolles door zijn goed gekozen en ook goed uitgevoerde muziek, de feestelijke stemming welke reeds den geheelen dag geduurd had, ten toppunt voerde. In bewonderingswaardige orde liep het feest af, hoewel het tot laat in den ochtend voortduurde, waarop de feestvierenden na een tal van avontuurlijke tochten, door de pas ontwaakte stad hunne legersteden opzochten.

Reeds is hier boven met een enkel woord aangestipt, hoe de strekking van de verandering in art. 33 der corpswet voor velen niet recht helder was geweest. Dit bleek overtuigend toen bij de periodieke verkiezing voor de verschillende corpsbetrekkingen, jongelieden, welke zich nog in hun eerste studiejaar bevonden tot leden der redactie-commissie werden verkozen, welke verkiezing door sommigen voor wettig, door anderen voor onwettig werd uitgekreten. Dit had ten gevolge dat nogmaals over de bewuste wetsverandering werd gestemd, waardoor definitief werd vastgesteld, dat diegenen, welke van hunne installatie af tot Maart lid van het corps zijn geweest, verkiesbaar worden tot alle corps-

betrekkingen, behalve tot lid van den Senaat, van de Stem-, en van de Verificatie-commissie.

De einduitslag der stemmingen en herstemmingen was aldus.

Tot leden van den Senaat werden gekozen.

E. R. VAN NES VAN MEERKERK, Pres.

L. E. ASSER, Secr.

A. PORTIELJE, Bibliothecaris.

A. DEKING DURA, Vice Pres.

S. KARSTEN.

Tot Leden der Redactie-Commissie:

A. DEKING DURA, Pres.

Th. A. M. RUIJS, Secr.

H. J. WOLTER.

W. H. W. DE KOCK.

L. E. ASSER.

en tot Leden der Stemcommissie:

A. B. ALBERS.

C. J. VAN DER MANDELE.

J. W. VAN DER PLOEG.

Gedurende hare tweede kunstreise door ons land, trad Mevrouw Nieman Seebach twee malen in Delft op. De eerste maal geschiedde dit gedurende de paaschvacantie, zoodat slechts een klein gedeelte der jongelui daarvan kon profiteeren.

Toen zij ten tweeden male in Delft verscheen vormden hare vurigste bewonderaars een eere-wacht, welke haar aan 't station afhaalde en

haar naar het Hotel van den Heer de Boer begeleidde, terwijl namens hen, welke daar aan deelgenomen hadden, haar na afloop der voorstelling, waarin zij als Margarethe uit Goethe's Meesterstuk, de toeschouwers had verrukt, een pracht-exemplaar van genoemd werk door de Schouwburg-commissie werd aangeboden.

In Mei hadden vele corpsvergaderingen plaats. Een daarvan was belegd op verzoek van 11 leden, welke meenden dat bij de benoeming van Ingenieurs voor den Waterstaat in Indie grove onregelmatigheden hadden plaats gegrepen. Uit het ingestelde onderzoek bleek, dat men zich werkelijk over den gang van zaken had te beklagen, en men besloot zich tot den Directeur te wenden, met verzoek bij de Regeering inlichtingen en herstel der grieven te verzoeken. De welbekende ijver en kordaatheid van onzen Directeur waarborgt ons de goede gevolgen van dezen stap.

Het mengelwerk van den Almanak werd het onderwerp van langdurige discussies, toen door twee leden werd voorgesteld het geheel af te schaffen. Met groote meerderheid werd echter dit voorstel verworpen. Een ander voorstel volgens hetwelk men zich elk jaar tot het ontvangen van één jaargang zou kunnen verbinden, terwijl men thans voor den geheelen studietijd teekent, trof geen beter lot. Deze voorstellen welke beide de strekking hadden het

bestaan van den Almanak in zijn tegenwoordige vorm in gevaar te brengen, bracht eene reactie te weeg, welke een nieuw voorstel uitlokte, hetwelk de ineensmelting van den Almanak met het corps beoogde. — Ook dit werd verworpen, zoodat alle discussies niets aan den bestaanden toestand veranderden.

Dat de belangstelling der leden van het corps in den politieken toestand van ons vaderland zeer levendig is, bleek bij de periodieke verkiezingen van leden der Staten-Generaal. Immers wekte de overwinning der liberale candidaten in de hoofdstad, de geestdrift in die mate op, dat oogenblikkelijk na 't ontvangen dier tijding besloten werd, den alhier woonachtigen Heer Stieltjes, die steeds zooveel sympathie voor ons corps aan den dag legde, eene Serenade te brengen, aan welk voornemen nog denzelfden avond werd gevolg gegeven. Alles liep tot ieders voldoening af, hetwelk te meer opmerking verdient, daar de tijd om alles te regelen, zoo uiterst gering was. Dit gelukkig resultaat was voornamelijk te danken aan de zorgen der commissarissen van Iterson, van Nes, Tromp, Pijpers en Dura.

Dit was de laatste belangrijke gebeurtenis die in 't afgelopen jaar plaats vond. Na dien tijd werd een gedeelte der jongelui al stiller en stiller, een ander gedeelte des te luidruchtiger, daarna werd de studerende jeugd tot op de

helft verminderd, totdat ook de tot examens veroordeelde slachtoffers na hunne executie Delft verlieten, die stad in een toestand van dommelige kalmte achterlatende.

In de vacantie ontvingen wij het treurige bericht, dat den vierden Augustus ten huize zijner ouders was overleden onze medestudent, de Heer J. H. Backer. Bij de vele vrienden en bekenden, welke hij zich gedurende zijn tweejarig verblijf in Delft had weten te verwerven, zal zijn aandenken gewis nog lang levendig blijven.

Het Corps nam na de vacantie gedurende drie weken den gebruikelijken rouw aan.

GEZELSCHAPPEN.

Phoenix. Wanneer men in de verschillende almanakken, die den tegenwoordige voorafgaan, de verslagen omtrent de Societeit Phoenix naleest, dan zal men in schier geen enkel deze zinsnede missen, „steeds blijft de wensch naar een nieuw lokaal levendig.” Ons bleef het voorbehouden de vervulling van dien wensch, die reeds zoveel malen werd uitgesproken, aan het nageslacht te verkondigen. Ja, wat onmogelijk geacht

werd is dan tot werkelijkheid geworden, de Societeit Phoenix bekwam een nieuw lokaal. Reeds in den vorigen Almanak werd gemeld, dat uitzicht op die verbetering bestond. De onderhandelingen met den Heer Metselaar, welke reeds voor de vacantie waren geopend, werden in December door het teekenen van een contract bekrachtigd. Om afscheid van het oude lokaal te nemen, vierde men in December een feest, hetwelk echter in luister verre onderdeed voor dat, waarmede het nieuwe Societeitsgebouw werd geopend. Het traditioneele „alles liep in de beste orde af” kunnen wij echter niet op dit feest toepassen, zonder onze waarheidsliefde geweld aan te doen. Het oordeel omtrent het nieuwe Societeitsgebouw loopt zeer uiteen. Bij eene gematigde beschouwing zal ieder toegeven, dat het tegenwoordige lokaal oneindig aangenamer en doelmatiger is dan het vorige, al valt het aan den anderen kant niet te ontkennen dat men van de bekwaamheid van een architect, zoo gerenommeerd als de Heer Metselaar, een gebouw had mogen verwachten, fraaiër van uiterlijk en practischer van inrichting, dan dat, hetwelk zich op 't oogenblik aan de vest verheft.

In 't afgelopen jaar heeft men vergeefs getracht een credietwet tot stand te brengen, welke te gelijk de belangen der Societeit en die der leden behartigde. Wij hopen dat men het volgende jaar gelukkiger mag zijn.

Apollo schonk ons dit jaar twee Heeren-concerten en een Dames-concert, welke algemeen voldeden. De Heeren-concerten waren allergezelligst; en vele der virtuozen onder de jongelui gaven daar hunne gaven ten beste, terwijl het Dames-concert, waarop eenige niet onverdienstelijke solisten optraden, menigeen de gewenschte gelegenheid aanbod de Delftsche burgerij eene beleefdheid te bewijzen. Hoewel dus het gezelschap *Apollo* niet zulk eene vertooning maakte, als waartoe het vroegere jaren, door de buitengewone opofferingen van sommigen der leden, in staat was, (en het staat te bezien of zulk een abnormale bloei wenschelijk is) zoo is het toch de reactie, die daarop volgde, te bovengekomen, en zal zich zonder twijfel weten te handhaven als een der eerste gezelschappen van ons Corps.

Odin verkeerde dit jaar in bloeienden toestand, zoodat het in staat was een assaut te geven, dat opgeluisterd door een comedievoorstelling en een bal een der schitterendste feesten van dit jaar was.

Ook *Vrije Studie* handhaafde zijn welverdienden roem op meesterlijke wijze. Wij behoeven de namen van Jorissen, van Vloten, Multatuli, ten Brink en Reville maar te noemen om een ieder de aangename avonden, in dat gezelschap doorge-

bragt, weder levendig voor den geest te brengen. De finantieele toestand van dit gezelschap is zeer voldoende, dank zij de bereidwilligheid der oudere leden om ook contributie te betalen, terwijl de quaestie, of zij daartoe volgens de letter der wet gehouden waren, niet werd uitgemaakt.

Hoewel de *Debating Club* dit jaar eenige vergaderingen hield, zoo is het toch niet te ontkennen, dat dit gezelschap in kwijnenden toestand verkeert. De vergaderingen worden slecht bezocht, de sprekers zijn niet zeer talrijk en bestaan meestal uit hetzelfde personeel. Wordt de belangstelling in dit gezelschap, dat die toch zoo uitermate verdient, niet grooter, dan zien wij zijn spoedig te niet gaan te moeten.

Minerva mag zich in een zeer goeden finantieelen toestand verheugen. Door den ijver van den Secretaris is het gehalte der ter lezing rondgezonden werken zeer verbeterd.

Het Leesgezelschap *Baldur* houdt de leden steeds zooveel mogelijk op de hoogte van wat er in ons land en daar buiten op litterarisch gebied voorvalt. De keuze der boekwerken werd echter niet algemeen geroemd; deze klachten betroffen echter voornamelijk de tijdschriften, hoewel deze toch op eene algemeene vergade-

ring waren aangenomen, en de klagers dus datgene aan het bestuur verweten, waarvan zij eigenlijk zich zelve moesten beschuldigen.

De verzending liet dit jaar wel iets te wenschen over.

Het gezelschap *O. K. W.* deed een winterslaapje, moge het geen doodslaap worden, en een jonger geslacht dit gezelschap, dat zulk een roemvol verleden achter zich heeft, een nieuw en krachtig leven schenken.

Dit was dit jaar het geval met *F. C. Q. D.*, hetwelk zeer menigvuldig vergaderingen hield.

De Disputen *Theorie en Praktijk* en *Berzelius* verkeerden blijkbaar in bloeienden toestand.

Ook het gezelschap *H³* hield zeer vele vergaderingen, welke door ieder die hen bezocht als zeer vermakelijk werden geprezen.

Nog werd dit jaar een nieuw Dispuut: *Brugman* genaamd, opgericht, dat vele, naar wij vertrouwen, ook zeer belangrijke vergaderingen hield.

Met ingenomenheid kunnen wij dus constateeren dat de ijver voor disputen, die gezellige inrichtingen tot nut en vermaak, nog geensins aan 't afnemen is.

Gambrinus in jongere handen overgegaan hield menige vergadering, waarop den Leden als ook den talrijken Hospitanten gelegenheid gegeven werd, zich proefondervindelijk van den vooruitgang der nijverheid op het gebied der bierbrouwerij te overtuigen.

Het rijgezelschap *Mazeppa* hield, wegens oneenigheid onder de leden ontstaan, alleen het eerste gedeelte van het jaar vergaderingen.

Door de samenwerking van een groot aantal studenten was men in staat dit jaar een studenten Casino te geven, dat aan alle aan een Casino te stellen eischen voldeed.

COLLEGES.

Alvorens tot de bespreking der colleges over te gaan, gelooven wij het noodzakelijk te verklaren, dat wij eenigermate afgeweken zijn van de wijze waarop tot nog toe de beoordeeling der colleges is geschied. Naar onze meening heeft men tot nu toe zich te veel bepaald tot algemeenheden. Dit kan tot geen resultaat leiden; wij hebben daarom getracht, de zaken waarin ons verandering wenschlijk voor-

kwam, uitgebreider dan tot nog toe plaats vond te behandelen, en gingen daarbij voor elk college te rade met hen welke het geregeld bezochten, en daardoor geacht konden worden het best in staat te zijn een grondig oordeel daarover te vellen.

De colleges in Landmeten en Waterpassen door Prof. Cohen Stuart gegeven, waren zeer goed. Wij veroorloven ons alleen de aanmerking dat sommige instrumenten met name die voor 't waterpassen, misschien wel wat uitvoeriger hadden kunnen behandeld worden; terwijl de berekeningen aangaande fouten in min gebruikelijke werktuigen, naar onze meening, eene al te groote uitbreiding verkregen. Het college in Geodesie zou ons inziens meer vrucht dragen, indien er eenige meerdere gelegenheid bestond tot oefening in 't gebruik der werktuigen.

De colleges over de moteurs gaven eene uitstekende gelegenheid nuttige toepassingen van verschillende theorema's der Theor. Mech. te maken. Mocht Z H.G. kunnen besluiten zich geheel en al van Weisbachs handboek los te maken, zoo zou zijn college zeker nog veel in belangrijkheid winnen.

De meening omtrent de colleges over Analijse van Prof. Baehr kan als gevestigd beschouwd worden. Zonder zich in al te kleine bijzonderheden te verdiepen, staat hij stil bij alle quaesties, welke hij vermoedt dat voor ons eenig

bezwaar zouden kunnen opleveren, terwijl hij alle zaken van meer dan gewoon gewicht helder op den voorgrond plaatst, en daarbij de aandacht bijzonder bepaalt. De in vroegere Almanakken geuite klacht, dat de voordracht van Z.H.G. eenigzins verward was, is dit jaar alleen van toepassing op de Colleges Hoogere Stelkunde B₁.

Wat de colleges in Diff. en Integr. betreft, deze lieten, wat geregeldheid van behandeling aangaat, weinig of niets te wenschen over.

Het college in Analytische Meetkunde was uitstekend. Wij betreuren het echter dat dit college om 8 uur gegeven wordt. Werden er meer colleges in B² op zulk vroeg uur gegeven, dan had dit niets geen bezwaar, maar daar het vooralsnog het eenigste is, zoo draagt deze omstandigheid er veel toe bij, dat het ongeregeld gevolgd wordt.

Het liefhebberij college in waarschijnlijkheidsrekening wordt, hoe uitstekend het ook gegeven wordt, slecht bezocht. Wij zijn Z.G.H. dankbaar voor de moeite die hij zich heeft getroost om zijne behandeling van de mathematische afleiding van de wet der fouten in autographie te brengen en aan zijne hoorders rond te deelen, zoodat men nu met de beide reeds bestaande autographien een zeer goed overzicht van dit onderwerp heeft.

De behandeling der Theor. Mech. van Prof.

van Goens wordt algemeen als schoon en geniaal geroemd, en ieder die deze colleges bijwoonde, spreekt daarvan met bewondering. Met den meesten aandrang geven wij echter in overweging den cursus in Theor. Mech. uit te breiden. Wij wenschen namelijk dat in den gewonen cursus geen vraagstukken meer behandeld worden, en dat de tijd welke men hierdoor wint, besteed worde aan eene uitgebreide behandeling der hydrodynamica, welk onderdeel voor de toekomstige civielingenieurs zoo hoogst gewichtig is, terwijl een afzonderlijk uur besteed aan 't oplossen van vraagstukken, ontwijfelbaar veel nut stichten zou.

Op 't jongste examen C toch, is gebleken, dat 't oplossen van vraagstukken een struikelblok was voor velen onzer. Door eene opzettelijke behandeling van dit onderwerp zou, naar onze meening, reeds veel worden gewonnen.

De colleges van Prof. van Goens over beschrijvende Meetk. zijn zeer goed. Z.H.G. liet zich echter door zijn ijver dikwijls vervoeren om de behandeling eener zaak, welke hij eens begonnen was, ook geheel te voleindigen, hoe ver het uur ook mocht verstreken zijn. Overhaasting was hiervan het gevolg, welke aan de duidelijkheid zijner colleges veel afbreuk deed.

Het is geen gemakkelijke taak een juist oordeel over de colleges van Prof. van den Berg over Beschr. en Anal. Meetk. te vellen. Bij de

vele verdiensten welke zij bezitten, kleven haar ook vele andere eigenschappen aan, welke hen voor velen onzer totaal onvruchtbaar doen zijn. Z.H.G. duide het ons niet ten kwade, indien wij hier in 't breede ontvouwen wat ons in zijne colleges onaangenaam is.

Vooreerst heeft Z.H.G. de gewoonte alles tot in de fijnste bijzonderheden na te gaan, en alle bijzondere gevallen uitvoerig te bespreken. Hoe gewenscht deze methode bij eigen studie ook moge zijn, zoo is zij voor een aantal der toehoorders dikwijls zeer vermoeiend en leidt niet zelden de aandacht van de hoofdzaken af op bijzaken. Maar dit is nog niet 't ergste. De bijzondere voordracht van Z.H.G. brengt mede, dat de gewigtigste zaken en die van meer dan ondergeschikt belang volkomen op dezelfde wijze worden behandeld. Blijkbaar beheerscht Prof. van den Berg zijn onderwerp geheel en al, alles tot in de kleinste bijzonderheden toe, staat hem, op het oogenblik dat hij spreekt, helder voor den geest, hetgeen hem in staat stelt, het geheele uur door te spreken als of hij (en dit nog wel zeer snel) uit een boek voorlas. Hoewel dit alles getuigt van eene groote geleerdheid, welke wij dan ook oprecht bewonderen, zoo moeten wij toch bekennen te gelooven dat dit niet de meest geschikte wijze van doceeren is. Deden en de voordracht, en de wijze van behandeling, de hoofdzaken meer als zodanig

uitkomen, en werden de bijzondere gevallen meer tot eigen oefening der hoorders overgelaten dan zouden de colleges van Z.H.G. oneindig meer nut stichten dan nu het geval is. Buitendien heeft lang stil staan bij alle bijzonderheden het nadeel te veel tijd te kosten. Het vorige jaar gaf er het bewijs van. Z.H.G. zag zich toch genoodzaakt de behandeling van het laatste gedeelte der Analytische Meetkunst in het platte vlak (de beschouwing der brandpunten en die der kegelsneden) aanzienlijk in te korten.

Op hoogen prijs stellen wij de bereidwilligheid, waarmede Z.H.G. 2 uren meer dan op het rooster aangegeven was, de leiding bij het teekenen van epures op zich genomen heeft.

Wat het college in Toegepaste Mech. aangaat, zoo wordt algemeen de wensch geuit, dat Z.H.G. zich voortaan niet zoo streng aan Weisbach moge houden. Weisbach zelve heeft zijn werk voor practici bestemd, welke geen theoretische opleiding genoten hebben. Wij meenen echter, dat zij, die het examen B hebben afgelegd op eene strengere opvatting van het werk regt hebben, bijv. in den trant van het bekende werk „on applied Mechanics” van Prof. Rankine.

Het college in bolvormige driehoeksmeting door Prof. Stamkart werd dit jaar slecht bezocht. Voor het grootste gedeelte zal dit wel

te wijten zijn aan de mindere aantrekkelijkheid van 't onderwerp zelf.

Van de colleges in meten en wegen vernamen wij niets dan goeds.

Tegenwoordig is Z.H.G. ook de geheele wiskundige opleiding der Technologen toevertrouwd. Ook bij deze colleges schijnt Prof. Stamkart niet de rechte manier gevonden te hebben zijne hoorders te boeien; de opkomst was althans zeer schraal.

De colleges van Prof. van de Sande Bakhuizen, welke tot de meest bezochte der P. S. behooren, mogen in vele opzichten uitstekend genoemd worden. De moeite welke Z.H.G. zich geeft om alles zoo grondig en uitgebreid mogelijk te behandelen, zijne gewoonte om aan het begin van elk college het gedurende het vorige uur behandelde te recapituleeren, de pogingen die hij aanwendt om de responsies tot eene zoo nuttig mogelijke repetitie te maken, dit alles kan niet genoeg worden geprezen.

Over 't algemeen is men echter van meening, dat Z.H.G. voor een cursus in Toegepaste Natuurk. wat te veel in Theoretische beschouwingen vervalt, die, hoewel ongetwijfeld als de grondslagen der toepassingen onontbeerlijk, toch bij te groote uitvoerigheid een te ruime plaats in den cursus innemen.

Daar wij bovendien in het vorige jaar het onderwijs van Z.H.G. tweemaal gedurende ge-

ruimen tijd moesten missen, tengevolge der benoeming van Z.H.G. in examen-commissies, werd de cursus niet voltooid, daar er geen tijd overschoot voor de behandeling der bliksemafleiders, terwijl die der warmte op zijn zachtst beoordeeld, zeer oppervlakkig was, en dit niettegenstaande verschillende onderwerpen door Z.H.G. zoo snel werden behandeld, dat het geregeld opletten ons dikwijls moeilijk viel.

Hoewel 't ons natuurlijk verheugt, dat de verdiensten van onze leeraren ook buiten de P. S. worden erkend, zoo nemen wij toch de vrijheid den ernstigen wensch te uiten, dat het aanvaarden van dergelijke betrekkingen geen storenden invloed meer op de lessen aan de P. S. gegeven moge hebben.

Ten laatste hebben wij nog een verzoek aan Z.H.G. Zoude het niet mogelijk zijn dat van de groote teekeningen, welke Z.H.G. bij het onderwijs gebruikt, autographiën werden vervaardigd? Zulks zoude voor het goed begrip van dergelijke meestal vrij ingewikkelde onderwerpen zeer wenschelijk zijn.

Het doet ons genoegen het gunstige oordeel in vorige verslagen over de colleges van Prof. Oudemans geveld, ook dit jaar te kunnen herhalen. Een degelijke behandeling der verschillende onderwerpen, een boeiende voordracht, ziedaar de eigenschappen door welke de col-

leges van Z.H.G. voortdurend uitblinken. Ook kan de wijze, waarop Z.H.G. in 't laboratorium werkzaam is, niet genoeg worden geroemd.

De colleges in Technologie door Prof. Grothe gegeven, waren als naar gewoonte uitstekend.

De geheele wijze van behandeling getuigt van Professors voorliefde voor dit onderwerp. Wij betreuren het dat ons oordeel over het door Z.H.G. gegeven college in kennis van werktuigen niet zoo gunstig kan zijn, daar, zooals algemeen wordt geklaagd, Z.H.G. een zeer groot gedeelte van den beschikbaren tijd besteed met het bespreken van zaken, die niets met het onderwerp gemeen hebben. Verschillende werktuigen van groote belangrijkheid werden dan ook op min grondige wijze behandeld.

Z.H.G. deed dit jaar met eenigen zijner leerlingen eenige wetenschappelijke reisjes. De omgang van Z.H.G. met zijne reisgenooten wordt als zeer minzaam geroemd, terwijl ook de wijze waarop Z.H.G. de wetenswaardige bijzonderheden, welke zich voordeden deed uitkomen, allen lof verdiend. Onlangs gaf Z.H.G. een degelijk verslag van een dezer reisjes uit, dat ieder, welke daaraan deelnam, gewis tot eene even aangename als nuttige herinnering zal strekken en gewis ook door anderen met belangstelling zal worden gelezen.

De lessen in 't administratief recht werden door den tijdelijken Hoogleeraar van Gigh ge-

geven. Wij hebben een ernstige grievende tegen de lessen van Z.H.G., deze nl. dat voor den aanvang van 't werkelijke college een aanmerkelijke tijd wordt verspild, door het bespreken van zaken, die aan 't onderwerp van 't college ten eenemale vreemd zijn. Het ligt in den aard der zaak dat eene uitermate oppervlakkige behandeling van 't aan Z.H.G. toevertrouwde leer vak hiervan het gevolg is geweest. De colleges in staathuishoudkunde werden slecht bezocht, hoewel de Heer van Gigh door eene opzettelijke bespreking van vragen van den dag, de belangstelling zoo veel mogelijk zocht op te wekken, Waarschijnlijk moet men dit wijten aan de omstandigheid dat genoemd college een liefhebberijcollege is.

De colleges van Prof. Vogelsang waren zeer goed. Dat het laatste gedeelte der colleges in Paleontologie geheel aan dicteeren gewijd was, zal wel zijn oorzaak in den aard van 't onderwerp hebben.

De uitmuntend practische zin van den Hoogleeraar Henket, gevoegd bij zijne gave om de ingewikkeldste constructies recht duidelijk te maken, deden ons zijne colleges op hoogen prijs stellen. Wat de teeken oefeningen betreft, zoo nemen wij de vrijheid Z.H.G. te verzoeken zijn tijd meer gelijkelijk onder al zijne leerlingen te verdeelen, dan verleden jaar het geval was.

Z.H.G. deed dit jaar met eenigen zijner leer-

lingen een reisje, op hetwelk velen onzer door de even aangename als degelijke leiding van den Heer Henket in de gelegenheid waren, eenige belangrijke werken te bezichtigen.

Het doet ons leed een ongunstig oordeel te moeten vellen over de lessen van den Heer Steuerwald. Het college bestaat toch in 't stuks-gewijze weergeven van den bekenden cursus van Storm Buijsing, op eene wijze welke den hoorders daarvan zeer weinig laat profiteeren. Het is onze gevestigde meening, dat de fout hier voornamelijk aan deze door Z.H.G. gevolgde methode ligt, daar wij door de inlichtingen, welke Z.H.G. bij de teekenlessen verstrekt, gedurig in staat waren, zijne groote practische kennis te bewonderen. Mocht Z.H.G. zich minder slaafsch aan genoemd Handboek willen houden, zoo zouden wij ons daarvan veel goeds voor 't gehalte zijner colleges beloven.

Hoe kiesch de zaak ook moge zijn, zoo kunnen wij toch niet nalaten hier onze bevreemding uit te drukken, dat voor den Heer Lebret, welke wegens ziekelijkheid zijn ontslag nam, een plaatsvervanger werd gesteld, die door ongesteldheid in den afgelopen cursus minstens even vele malen was verhinderd college te geven als dit vroeger met den Heer Lebret 't geval was; hetgeen voornamelijk zeer onaangenaam was voor hen die examen C afleggen moesten, alwaar de vakken door Z.H.G. behandeld, hoofdzaak zijn.

Wij wenschen Z.H.G. en voor hem en voor ons van harte, een beteren toestand zijner gezondheid toe

De colleges van den Hoogleeraar Tideman worden als zeer degelijk geroemd. Wij wenschen dan ook de P. S. van harte geluk met de benoeming van dien Heer tot definitief Hoogleeraar.

De Geschiedenis der Bouwkunde wordt door den Hoogleeraar Gugel, de tijd, welke daarvoor beschikbaar is in aanmerking genomen, op uitstekende wijze behandeld. Jammer dat doordien die tijd zoo kort is eene schielijke behandeling noodzakelijk wordt. Het is moeilijk om te gelijk de noodige attentie aan de voordracht en aan de figuren en teekeningen te wijden. De uitgave van het Handboek voor dit college zal hierin echter veel verhelpen. Waren wij zelven reeds zeer met de eerste aflevering ingenomen, zoo was het ons zeer aangenaam ons oordeel bevestigd te zien door de alleszins gunstige kritiek, deze aflevering in den Spectator te beurt gevallen.

Van het college in projecten wordt eveneens met veel lof gesproken; misschien zouden echter onderwerpen als post en telegraafkantoren enz. eene afzonderlijke behandeling kunnen vorderen. (*).

Wat de oefeningen in 't projecteeren betreft

(*) Wij hooren met genoegen dat dit bezwaar in den tegenwoordigen cursus reeds is opgeheven.

zoo wagen wij de opmerking of Z.H.G. door al te groote hulpvaardigheid, de oorspronkelijkheid zijner leerlingen niet te weinig in de gelegenheid stelt, zich te ontwikkelen.

Het college in bestekken en begrootingen mocht zich niet in zulk eene zorgvuldige behandeling verheugen, als waarop het wegens de belangrijkheid van 't onderwerp aanspraak kon maken

De colleges van den Heer Morre over de onderdeelen van gebouwen, waren over het algemeen zeer bezocht. De colleges van ZEd. zouden echter veel in practisch nut winnen, indien ZEd. bij de bespreking van sommige onderdeelen eenige bekortingen aanbracht, zoodat er meer tijd overbleef voor de behandeling van gewelven, ijzerconstructie en bouwmaterialen, benevens voor eene algemeene repetitie.

Niet genoeg kunnen wij de welwillende wijze roemen, waarop de Heer Morre als ook de Heer Muijsken bij de teeken oefeningen hunne leerlingen behulpzaam zijn.

De vorm der colleges van den Heer Huet laat veel te wenschen over. De voordracht was soms vermoeiend, en soms niet opwekkend genoeg om de aandacht zijner toehoorders gaande te houden. Aangenaam is het ons echter dat het afwisselend vragen gedurende het college heeft opgehouden. De omgang tusschen den Heer Huet en zijne leerlingen op de teekenuren

is ook veel aangenamer geworden, en zeker is het drukker bezoek daarvan het gevolg. Zijne aanwijzingen in die uren zijn echter niet altijd even duidelijk. Dat ZEd. ons toch als nog minder bekend met constructie enz. en niet als half volleerd beschouwe!

Tegen den inhoud der colleges van den Heer Huet moeten wij ook nog eenige bezwaren opperen. Bij de behandeling van onderdeelen van werktuigen, werden meestal zulke onderwerpen op den voorgrond geschoven, waarbij zich slechts kwesties van constructie of sterkte opdeden. Hoe uitstekend de colleges in dat opzicht ook waren, en van welke grondige studie zij ook getuigden, zoo vergoedde dit alles toch niet dat beschouwingen van werktuigdeelen uit algemeene gezichtspunten en uit het oogpunt van de eischen door de theoretische wetenschap gesteld, meestal geheel en al ontbraken. Evenmin werd eenigzins van aanbelang tijd besteed aan de beschouwing van zamengestelde werktuigen als geheelen, eene beschouwing zoo uitermate geschikt om tot practische toepassingen der resultaten door natuur- en werktuigkunde verkregen te geraken.

De keuze der onderwerpen behandeld in 't college over machinenleer was niet gelukkig. De door den Heer Huet niet of onvoldoend behandelde onderwerpen kwamen ons niet minder belangrijk voor dan die, waaraan ZEd. zijn geheele

aandacht schonk. Misschien is de kennis der laatste nog wel zoo gemakkelijk buiten het college om te verkrijgen, als die der eerste.

Nog een woord over hetgeen door den Heer Huet gedurende den vorigen cursus is ingesteld, nl. het gezamentlijk onder zijn toezigt bezien en verklaren van platen. Wij kunnen niet anders dan dit zeer toejuichen en de hoop uitdrukken dat daarmede zal worden voortgegaan; niets is toch meer geschikt om ons met details van machines vertrouwd te maken.

Eindelijk wijzen wij nog op de uitgebreidheid der vakken welke door den Heer Huet worden gedoceerd, en geven wij in overweging of het voor 't gehalte dezer colleges niet wenschelijk zoude zijn, indien de Heer Huet in staat gesteld werd een gedeelte zijner taak aan een ander over te doen.

De colleges van den Heer Levoir getuigden weder van zijne veel omvattende kennis en zijnen practischen blik. Te betreuren was het daarom vooral dat de vorm zijner colleges veel afbreuk deed aan hun gehalte. De Heer Levoir stapelt onophoudelijk feiten op feiten, 't geen dikwijls tot allerlei begripsverwarring aanleiding geeft, daar ZEd. verzuimt eerst een overzicht van het behandelde onderwerp te geven. Deze wijze van doceeren is zoo vermoeiend dat wij gelooven niet te veel te zeggen als wij beweren, dat deze colleges den hoorder uitermate weinig laten

profiteeren. Op het Laboratorium is ZEd. echter volkomen op zijne plaats; bereidwillig om een ieder voort te helpen, stelt zijne grondige kennis hem in start in weinig woorden de meest afdoende inlichtingen te geven.

Dit alles in aanmerking nemende en wijzende op de aangroeiing van het getal technologen, waardoor meerder toezicht op 't Laboratorium noodzakelijk wordt, meenen wij bescheiden doch ernstig te moeten verzoeken dat de Heer Levoir voortaan zijne werkzaamheden tot 't Laboratorium beperke, en zijne colleges worden gegeven door een nieuw te benoemen Leeraar of Hoogleeraar (*)

Het doet ons genoegen in staat te zijn de gunstige meeningen omtrent de Heeren Tetar van Elven, Lacomblé en Reuvenkamp in de vorige Almanakken vervat, te kunnen bevestigen.

De inrichtingen der P. S. voldoen volstrekt

(*) In het begin van dezen cursus ondernam de Heer Levoir met eenige onzer een technisch uitstapje. Gaarne betuigen wij onzen dank voor de nuttige en aangename wijze waarop ZEd. ons in staat stelde den dag daaraan besteed door te brengen. Ofschoon de vermelding hiervan eigenlijk niet in dit verslag te huis behoort kunnen wij toch niet nalaten er hier van te gewagen, daar wij hopen dat de Heer L. hierin aanleiding zal vinden om het niet bij dit ééne uitstapje te laten.

niet aan de eischen, welke men billijkerwijze zoude kunnen stellen.

Beginnen wij met de College- en Teekenkamers eens na te gaan.

De teekenzalen 11 en 12 zijn beide zeer onvoldoende ingericht; een groot gedeelte der teekenaren moet zich het geheele jaar getroosten dat het licht, dat toch waarlijk bij teeken oefeningen niet gemist kan worden, hun door een meer dan gewoon breed penant wordt onderschept.

De teekentafels zijn zoo smal, dat als zij aan beide zijden bezet zijn, de teekenborden daarop alleen als zij op kunstige wijze geschikt worden, plaats vinden kunnen. In de teekenzaal N° 12 is de ruimte zoo gering, dat men letterlijk rug aan rug staat, terwijl sommige leerlingen zich getroosten op college-bankjes te teekenen. Verder is de berging voor 't gereedschap der leerlingen aldaar zeer onvoldoende, terwijl niemand begrip heeft van de massa's stof welke aldaar bij elke beweging worden verplaatst, dan zij die dit tot hunne schade hebben ondervonden.

Over 't algemeen houden wij het ook voor zeer onpractisch, dat in het vertrek waar college wordt gegeven, ook worde geteekend.

Dit alles te zamen maakt den aanbouw van eenige goed ingerichte teekenzalen zeer wenschelijk.

De collegekamer No 5, alwaar Prof. van den Berg college in toegepaste mech. geeft, is veel

te klein voor 't aantal toehoorders, welke deze lessen komen bijwonen.

Hetzelfde mag gezegd worden van de Lokalen alwaar Prof. Grothe en Gugel hunne colleges geven.

Een beter voorbeeld voor slechte ventilatie dan de zaal waar de beginselen, waarop de ventilatie berust worden gedoceerd, zou moeilijk aan te wijzen zijn, indien aan de P. S. geen Laboratorium verbonden was, waarvan wij nog met een paar woorden wenschen te gewagen.

„Het Laboratorium of liever de verzameling van fragmenten van laboratoria aan welke men dien naam geeft is zeer slecht ingericht” wordt algemeen geklaagd, niettegenstaande de Heeren Oudemans en Levoir alles doen wat in hun vermogen is om de verschillende gebreken er van zoo weinig mogelijk te doen gevoelen. Zoude het, nu het blijkt dat de technologie meer en meer de aandacht trekt, niet mogelijk zijn dat op den onbebouwd grond welke bij de P. S. behoort, een laboratorium verrees, dat onbeschroomd met buitenlandsche inrichtingen van dien aard zoude kunnen worden vergeleken?

Het Physisch cabinet is nog ver van uitstekend te zijn; hopen wij dat het elk jaar moge worden uitgebreid en verbeterd.

Wij betreuren het dat ons verzoek omtrent verandering in de wijze van betaling niets heeft uitgewerkt. Waarlijk wij begrijpen de moeilijkheden niet, die verbonden schijnen te zijn aan een wijze van betaling, die ons aangenamer en gemakkelijker is.

Wij zijn aan 't einde onzer taak gekomen. Een laatste terugblik op 't afgelopen jaar slaande kunnen wij een gevoel van voldoening niet onderdrukken, hetwelk wij hopen dat door onze lezers zal worden gedeeld. Trad ons corps niet op zulke schitterende wijze tegenover de buitenwereld op als in 't vorige jaar, zoo bleek toch uit de goede eendracht, die voortdurend heerschte, en uit den grooten bloei, waarin zich onze inrichtingen en gezelschappen mochten verheugen, dat in 't Delftsche Studenten corps een krachtig leven huist, hetwelk het een langdurig en bloeiend bestaan waarborgt.

Wij betrouwen het dat ons "extreme" antwoord
verandering in de wijze van betrekking, die
heeft ingewerkt. Waarlijk wij hebben de
mogelijkheden niet, die verbandt hebben
te zijn aan een wijze van betrekking, die ons aan
kennet en kenmerkend is in

Wij zijn aan 't einde onze zaak gekend
Een laatste toespijk op 't afgehoopen jaar
elkaar kunnen wij een gevoel van eerbied
niet onderdrukken, hetwelk wij hooren dat door
onze laatste zal worden gebeld. Het was een
ind op alle oogenblikken, dat de
binnen bleef

MENGELWERK.

toch niet de goede omstandigheden, die voortvloed
bevechten, en die den grooten bloot, want die
een inrichingen en gewelddadigheden in
verheeren, dat in 't IJdelheid der dingen
een kringloop loven hant, hetwelk het een lang
durf en blootend hebben wankende

EEN ADVERTENTIE.

Tous les genres sont bons, hors le genre ennuyeux.

„Een technoloog onlangs gepromoveerd aan de P. S. te Delft zoekt een betrekking. Reflecteerenden gelieven zich te adresseeren aan den boekhandelaar H te Delft onder de initialen W. O.”

Deze advertentie opgenomen in de N. R. C. maakte gedurende een tiental minuten 't onderwerp uit der overpeinzingen van den heer Veerhout, terwijl hij op zijn gemak met zijn dochter zat te ontbijten.

De heer Veerhout was reeds een bejaard man; dat wat men gewoonlijk een knap oud heer noemt. Voor eenige jaren had hij zijn vrouw verloren en sinds dien tijd leefde hij rustig met zijn eenige dochter Emma in 't stil en vreedzaam provincie-stadje P., alwaar hij een fabriek bezat. Hij had die van zijn vader geërfd en was daarin van jongs af aan opgegroeid. De fabriek was in de laatste jaren niet in bloei genomen en de heer Veerhout kon zich niet ont-

veinzen, dat hij te weinig wetenschappelijk gevormd was om haar den ouden luister weêr te geven.

„Daar zie ik iets dat mij misschien wel zou lijken,” zoo brak de oude heer zijn overpeinzingen af, terwijl hij 't nieuwsblad netjes opvouwde.

„Wat Pa?” vroeg Emma, die met 't theeblad voor zich tegenover hem zat, terwijl zij hare donkerblauwe oogen vragend tot hem opsloeg.

Maar wacht lieve lezer, haast zou ik mij aan 't groote ja bijna onvergeeflijke verzuim hebben schuldig gemaakt u niet behoorlijk met Mejufvr. Emma in kennis gebracht te hebben. Mejufvr. Emma was juist eenige weken geleden 19 jaar geworden en volgens de getuigenis der geheele P'sche jongelingschap „een verduiveld knappe meid,” terwijl de jufferschap dierzelfde stad desnietteenstaande of juist daarom veel op haar voorkomen had aan te merken. De waarheid is dat Emma een allerliefst gezichtje en dito figuurtje haar eigendom noemen kon zonder daarom bepaald een schoonheid te zijn.

Schoonheden, in den waren zin des woords, zijn dan tusschen twee haakjes ook verbazend zeldzaam voorkomende zaken; ieder die daarvan in romans leest krult al dadelijk zijn lippen tot een ongeloovigen glimlach en treft men er in zijn leven twee of drie aan, dan heeft men zich waarlijk niet te beklagen.

Hoe dit zij, Emma was een allerbevalligste

verschijning, haar blond golvend haar, haar prettige glimlach, die men dikwijls gelegenheid had te bewonderen, want Emma was een vrolijke meid, haar lieve oogen, dat alles nam ieder die in haar nabijheid kwam terstond voor haar in. De oude heer was dan ook altijd wel een beetje trotsch op haar geweest en toen hij na 't sterven zijner vrouw alle liefde, die hij voor de overledene gekoesterd had overbracht op zijn eenig kind, toen had Emma groot gevaar geloopt om in den grond bedorven te worden, want Pa begon weldra in alles haar zin te doen en het valt moeilijk te zeggen wat hij zich niet zou getroost hebben om zijn lieveling een oogenblik verdriet te besparen. Emma had echter altijd met bescheidenheid gebruik gemaakt van de macht die zij, zoo als haar niet kon ontgaan, over haar vader bezat en was daardoor gebleven wat zij was, een lief en eenvoudig meisje in plaats van een capricieus nufje te worden, wat anders zeker 't geval zou zijn geweest.

„Wat Pa?” herhaalde Emma terwijl zij hem zijn kopje thee overreikte.

„Och, kindlief, ik lees daar een advertentie van een jong mensch die pas te Delft is gepromoveerd en eene betrekking verlangt in een fabriek en ik geloof dat ik zoo iemand misschien wel zou kunnen gebruiken.”

Emma's belangstelling verflauwde merkbaar;

zij had nooit veel op gehad met de fabriek, hoewel zij altijd zorgde dit voor Papa verborgen te houden, daar zij wist hoe de zaak die van ouder tot ouder in de familie was geweest den ouden man ter harte ging. Maar gij begrijpt lezer, het was toch zoo onaangenaam: Papa moest den geheelen voormiddag op de fabriek wezen als 't tijd was om uit te gaan, en van samen te reizen, dat zij dol zoo plezierig zou vinden, kon niets inkomen daar Papa nooit langer dan een dag of drie vier van huis durfde blijven.

„Ik word oud, vervolgde de heer Veerhout en”

„Foei Pa, hoe komt u daar nu bij; u is pas vijf en vijftig.”

„Nu ja; maar ik heb mijn besten tijd dan toch achter den rug en ik zou wel willen beginnen het mij wat gemakkelijker te maken. Zoo iemand die pas de Akademie verlaat, zullen wanneer hij in de praktijk komt in 't begin de handen wel wat verkeerd staan, maar als hij wil kan hij leeren. Vooreerst zal hij met een matig salaris tevreden moeten zijn en later . . . nu later dan zullen wij zien. Ik geloof in ieder geval dat het te probeeren zou zijn en dan ook maar hoe eer hoe beter. Ik zal dan maar morgen eens naar Delft gaan; 'k moet toch dezer dagen in den Haag zijn en zoo sla ik twee vliegen in een klap. Ik ken dien boekverkooper naar wien de advertentie verwijst toch wel een beetje en

van hem hoor ik dan wel direkt, wie de advertentie heeft ingestuurd.

Bij 't hooren van een plan om uit de stad te gaan was Emma's belangstelling weêr wat toegenomen.

„Pa, u moest mij meênemen.”

„Jou meênemen, kindlief, hoe kom je er aan, wou jij soms met dien technoloog spreken? Neen, daar komt niets van in.”

„Toe Pa, dan konden wij in den Haag meteen eens naar Nicht Kee gaan; die hebben wij in zoo lang niet gezien en u weet wat een familiezwak dat oude mensch heeft.”

Het zij ons geoorloofd Mejufvr. Emma hier van een beetje huichelarij te verdenken. Nicht Kee mogt zwak op Emma hebben, haar was de oude vrijster, die over niets sprak dan over den laatsten dierbaren toespraak van haar huisdominé, of over sterfgevallen van menschen die Emma volstrekt niet kende, ja zelfs nooit had hooren noemen, tamelijk onverschillig. Maar de jonge Jufvrouw wou wel eens uit de stad, al heette het dan ook voor een enkelen dag, want zij wist wel dat, eenmaal van huis, het niet moeilijk zou wezen Papa over te halen een paar dagen in den Haag te vertoeven.

Papa was dan ook niet lang bestand tegen hare smeevende blikken: Nu, het was dan goed, hij begreep waarachtig niet wat zij er aan had, maar zij moest dan maar meêgaan, en den

volgenden dag bevond 't tweetal zich in den Haag, alwaar de oude heer Emma bij de meergemelde nicht Kee bezorgde en daarop met de spoor naar Delft vertrok.

Delft was stil en somber, zoo als men dat heeft van Delft in den vacantie-tijd. Straten en grachten in welig weiland herschapen, trapjes-bruggen waarvoor 't vaderlijk stadsbestuur paaltjes geplaatst heeft opdat geen waaghals het ooit in 't hoofd krijge met kar en paard daarover te rijden, eene ongelooflijke menigte bordjes met:

„Gemeubileerde kamers te huur”
dat waren de eenige merkwaardigheden die den heer Veerhout in 't oog vielen.

Weldra was hij bij den boekverkooper H. aangeland. Mijnheer zelf was uit. En gelukkig, want lezer, alhoewel het u voor 't oogenblik vreemd moge toeschijnen, *zonder* dat uitzijn van dien boekverkooper zou deze lezenswaardige geschiedenis nooit ten papiere zijn gesteld. Mijnheer was dus uit, maar de bediende, een jong mensch, wiens gelaat juist geen overmaat van geestvermogens bij zijn bezitter liet vermoeden, was er wel en deze vond er geen de minste zwarigheid in den heer Veerhout mede te deelen, dat de steller van de bewuste advertentie was: Mijnheer Oostveld die daar op de Voorstraat woonde bij den smid, u weet wel, juist bij de brug over de kerk. Die aan-

wijzing was wel niet al te duidelijk voor iemand die niet in Delft bekend was, maar de heer Veerhout wanhoopte toch niet in zulk een klein stadje 't opgegeven adres te vinden en dank zij de goedwilligheid waardoor zich alle Delftsche burgers zonder uitzondering kenmerken, stond hij weldra voor den smid en vroeg aan een buitengewoon vuile meid, die hem nadat hij gescheld had, opendeed of Mijnheer Oostveld t'huis was en of hij hem spreken kon?

De meid was een oogenblik verbaasd dat Mijnheer maar niet naar boven liep, dat was zij zoo gewoon, maar jawel mijnheer was t'huis en zij zou het eens gaan vragen.

Hoewel het al half één was, bevond Willem zich nog op zijn kamer (welke de goedgunstige lezer wel naar believen zal willen orneeren met tafels, stoelen, hond, bustes van Goethe en Schiller, boekenhanger, enz.) Hij zat nog aan 't ontbijt; den vorigen dag had hij een feestje gehad met eenige vrienden die na de examens nog wat in Delft waren blijven hangen en het was als naar gewoonte vrij laat geworden.

Willem zelf was van plan nog een poosje in Delft te blijven. Ouders had hij niet meer en met zijn voogd kon hij niet al te best overweg, daar de waardige man maar niet begrijpen wilde dat zijn pupil in Delft meer noodig had dan hij zelf toen hij 50 jaar geleden in Amsterdam als kantoorbediende op kamers woonde. Hij

wilde dus 't verblijf bij zijn voogd liefst tot een minimum reduceeren, en bleef daarom voorloopig te Delft om later bij den een of anderen vriend wat te gaan logeeren.

Willem was voor 't uiterlijk een ferme kerel; een flink voorhoofd omgeven door donker krullend haar, een stevige knevel en donkere oogen gaven hem een mannelijk voorkomen, dat misschien wat ernstig zou geweest zijn, hadden de trekken om zijn mond niet iets joviaals gehad, die hem, vooral wanneer hij lachte iets bijzonder innemends gaven.

Willem had zich de jaren dat hij in Delft was geweest uitstekend geamuseerd, niet al te hard gewerkt doch daarentegen zeer gezien geweest, in 't kort hij had gedurende dien tijd alleen de vroolijke zijde des levens gekend, 't welk maakte dat hij nu en dan wel eens wat overmoedig was.

„Meheer daar is iemand, die zegt alsdat hij u wel eens spreken wou.”

„Wie is het?”

„Ik weet niet Meheer, ik heb hem nooit gezien.”

„Ga dan zijn naam vragen” was Willem's antwoord, denkende dat de bezoeker misschien wel een van die ongelukkige teringlijders of kapiteins van verongelukte schepen kon zijn, welke „och Heere neen” geen aalmoezen aannemen maar u met veel plezier een pakje pot-

looden van een kwartje waarde voor den geringen prijs van een gulden willen verkoopen.

De meid gaat naar beneden en komt na eenigen tijd terug met een kaartje

Willem leest „J. W. Veerhout. Connais pas.” Tot de meid: „Hoe ziet die Mijnheer er uit?”

„Oh gut Menheer, 't is een heel deftig minsch met een bril op en hij heeft grijs haar, en hij”....

„Laat maar boven komen” brak Willem den stortvloed van woorden af waarmede de meid hem klaarblijkelijk wilde begiftigen.

Mijnheer Veerhout kwam boven.

„Heb ik 't plezier mijnheer Willem Oostveld te spreken?”

„Ja wel Mijnheer.”

„Ah zoo, dan ben ik terecht.”

De Heer Veerhout wist dit natuurlijk reeds, maar hij moest toch iets zeggen om een begin meê te maken.

„Wat is er van uw dienst?” vroeg Willem nog altijd eenigzins achterdochtig en opmerkzaam toeziende of de man geen verdachte beweging naar zijn borstzak maakte om daaruit een prospectus of aanbevelingsbrief te halen.

Ja waarlijk, de man greep naar zijn zak; geen dun boekje of beschreven vel papier werd echter daaruit voor den dag gebracht doch een courant welke hij aanstonds op de tafel uitvouwde.

„Mijnheer, u is het dus geweest die deze advertentie geplaatst heeft en daar ik misschien

in de gelegenheid zou zijn u een dergelijke betrekking te bezorgen, zoo ben ik maar zoo vrij geweest mij direkt tot u te wenden zonder eerst dat gewone geschrijf want ik ben een beetje voortvarend en spreek daarom liever met de menschen zelf. Ik hoop dat gij mij deze wijze van handelen niet zult kwalijk nemen."

Verbeeld u iemand, die u een betrekking komt aanbieden en u dan verzoekt of gij zijne voortvarendheid wilt verontschuldigen, men zou zich in een tooverland wanen. Willem's gelaat teekende echter geenszins die blijdschap welke men zonder zich aan voorbarigheid schuldig te maken verwachten kon daarop te lezen. Eerst drukten zijn oogen niets uit dan onverholen verbazing; daarop schoot hem bliksemsnel de gedachte door 't hoofd of zijn bezoeker ook gek was, toen dacht hij aan mijstificatie, tot hem plotseling een licht opging; en het is tijd dit ook voor den lezer te ontsteken.

Eenige dagen na den uitslag van Examen B. (gij weet natuurlijk lezer hoe daarvan de uitslag was: de helft plus één of de helft min één er door, een uitslag die zoo constant is, dat daardoor kwaadwillige menschen wel eens tot vreemd-klinkende veronderstellingen verleid worden) na dien uitslag dan had Willem op een wandeling van Reineveld, waar men den eigengemaakte overvloedig eer had bewezen, daarover een vrij opgewonden gesprek gehad met eenige

zijner vrienden. Willem was zelf technoloog en had zijn tweede jaar achter den rug, na alvorens één jaar voor civiel ingenieur gestudeerd te hebben. Hij had dus persoonlijk geen belang bij 't examen, maar een examen is iets waarvoor zich alles porteert wat student heet — neen, ik vergis mij, ik bedoel wat student is — en zoo is een examen dan ook nog dagen naderhand 't onderwerp van bijna elk discours.

„Er zal weer een aardig beetje technologen gefokt worden” zoo sprak er een, doelende op 't vreemde verschijnsel dat zich elk jaar in min of meerdere mate voordoet, dat nl. ingenieurs welke tegen B opzien, plotseling de vocatie in zich voelen ontstaan om technoloog te worden, in welk vak zij dan ook ook even plotseling een massa schitterende vooruitzichten ontwaren; welke hen, hoe vreemd het ook moge schijnen, tot op dat oogenblik totaal waren verborgen gebleven.

„'t Is mooi” bromde Willem „net of er nog niet genoeg zijn. Nu er is een geluk; er is geen plaats meer in 't laboratorium en zij zullen er dus wel van moeten afzien.”

„Dat zal er ook wat op aan komen, zij zullen denken, er gaan veel makke schapen in een hok en anders lappen zij er maar een loodsje bij.”

„Waarachtig, borst Willem, eensklaps van onderwerp van gesprek veranderende uit, over een jaar hoop ik nu klaar te zijn en ik weet

waarlijk niet waar ik dan naar toe moet" en daar had men het gaande: alle aanwezigen, civiele-, werktuigkundige-, bouwkundige-, en mijnen-ingenieurs, alle beweerden als om strijd: „dat je hier hard moest ploeteren om klaar te komen en wat had je dan nog."

„Weet je wat" riep Willem „ik zal die maatschappij dat veelkoppige monster, dien geheimzinnigen sphinx eens ondervragen, ik zal eens zien of zij werkelijk weigert een troepje zulke uitstekende lui als wij buiten kijf zijn in haar schoot op te nemen. Ik zal eens in de courant adverteeren."

„En als er wat op komt dan heb je 't land dat je het niet gebruiken kunt."

„Och je zult zien, er komt toch niets op — of het moest zijn juist nu — maar dat doet er niet toe, dan geef ik het aan Dirk. Jongens dat zou aardig zijn als die zijn betrekking nog eens aan mij te danken had!"

Zoo gezegd, zoo gedaan; in dezelfde opgewonden bui ging men naar den boekhandelaar H., welke in last kreeg de advertentie waarmee dit verhaal aanvangt in de Rotterdammer courant te zetten. H. wist zeer goed dat Willem nog geen technoloog was en zou waarschijnlijk den Heer Veerhout wel de moeite bespaard hebben van naar diens woning te gaan, maar de boekverkooper was uit geweest en daar stond de Heer Veerhout nu bij Willem om hem een

betrekking aan te bieden die hij, hoe mooi zij ook mogt wezen, niet kon aannemen.

Willem zat in groote verlegenheid en wist niet goed hoe zich uit deze zaak te redden zonder zich belachelijk te maken. Eindelijk besloot hij den ouden Heer maar wat aan den praat te houden en hem dan later door een briefje te melden dat hij, hoe vriendelijk 't aanbod ook mogt zijn, door verschillende omstandigheden genoodzaakt was de betrekking van de hand te wijzen. Hij maakte dus maar „Bonne mine à mauvais jeu”, liet Mijnheer die nog al breedsprakig uitviel maar bedaard uitpraten, voegde nu en dan een woordje tusschen beiden en eindigde met eenige betuigingen van erkentelijkheid voor Mijnheer's vriendelijk aanbod.

Eindelijk viel hem een steen van 't hart toen zijn bezoeker zeide. „Dus beste Mijnheer, houdt het nog eenige dagen in beraad; ik heb niets geen haast. Ik stel u voor om eenige maanden als proefneming bij mij op de fabriek te komen, bevallen we elkaâr, dan worden wij het naderhand wel over de condities eens.

Willem's voorkomen scheen den ouden Heer te bevallen, ten minste hij maakte na dit gezegd te hebben niet de minste aanstalten om heen te gaan en men begon over koetjes en kalfjes te spreken. Nu 't gesprek eenmaal uit den lastigen hoek was geraakt, werd Willem,

wien de oude Heer ook wel aanstond spraakzamer, en beiden waren weldra in een druk discours over de P. S. gewikkeld, 't welk de Heer Veerhout afbrak door op zijn horloge te zien en te verklaren dat hij binnen een half uur aan 't station moest zijn om naar den Haag te vertrekken.

„Dan heeft u nog juist den tijd om de P. S. eens te zien” sprak Willem die 't oorspronkelijk doel van Veerhout's komst door 't daarop gevolgde gesprek weder geheel vergeten had en bepaald was medegesleept door de aangename conversatie van den ouden heer.

Weldra was 't tweetal op straat en bezochten zij de P. S. die juist werd schoongemaakt. Toen zij 't laboratorium uitkwamen sprak de heer Veerhout vertrouwelijk.

„Mijnheer Oostveld mag ik u eens een raad geven?”

„Graag Mijnheer Veerhout.”

„Och, zie je voor mij komt het er nu niet zooveel op aan, maar ik zou u toch raden die laboratoria niet aan andere menschen van 't vak te laten zien; het mocht u eens in uw vooruitzichten benadeelen.”

Willem lachte — wel een beetje als een boer die kiespijn heeft, doch zeide niets.

„Mijnheer Oostveld, ik hoop niet dat ik indiskreet ben, maar moet u van daag bepaald in Delft blijven? ik wenschte u anders te pro-

poneeren met mij mede naar den Haag te gaan; mijn dochter wacht mij daar; ik wilde met haar wat in den omtrek toeren. U is hier waarschijnlijk beter bekend dan ik en als het dus niet al te veel van uwe vriendelijkheid gevergd is, zou ik u willen verzoeken, voor heden mijn leidsman te zijn.

Willem bedacht zich een oogenblik. De grap had, dacht hem, lang genoeg geduurd, maar toch 't woordje „dochter” klonk zoo verleidelijk, zoo'n goeden oude heer moest noodzakelijk een lieve dochter hebben — dat hij besloot zijn rol nog maar wat langer vol te houden en de invitatie aan te nemen. 't Overige gedeelte van den dag werd besteed aan een schoonen toer in den omtrek. Willem herinnerde zich niet zich ooit zoo goed geamuseerd te hebben.

Mijnheer en zijn dochter zaten achter in 't rijtuig, terwijl Willem achteruit reed en dus de beste gelegenheid had om Emma's bevalligheid op den rechten prijs te schatten.

't Gesprek was den geheelen dag zeer levendig en Willem bemerkte weldra, dat Emma behalve met een lief uiterlijk ook zeer goed met verstand bedeed was. In 't kort toen Willem 's avonds naar huis ging was hij verrukt over de nieuwe kennissen, die hij gemaakt had en was hij somtijds wel eens gedwongen na te denken over de dubbelzinnige positie waarin hij zich tegenover Veerhout bevond, dan zette hij zich die onaangename gedachte spoedig uit

't hoofd en mijmerde liever over 't genot dat hem den volgenden dag wachtte, want natuurlijk had de oude heer aan Emma's wensch voldaan door nog een dag in den Haag te vertoeven en even natuurlijk had Willem de invitatie, die niet uitgebleven was, aangenomen.

Zoo verliepen eenige dagen. Op den dag voor 't vertrek van den heer Veerhout dat nu definitief was vastgesteld reed Willem met de tram naar huis, daar hij den trein gemist had en had nu ruimschoots gelegenheid over zijne positie die door zijne verregaande lichtzinnigheid natuurlijk elken dag dwazer en onhoudbaarder geworden was na te denken.

Den ouden heer met een briefje af te schepen na al de vriendschap die hij van dien waardigen man had genoten dat, begreep hij, kon in 't geheel niet en Willem wenschte buiten dien den omgang met Veerhout niet af te breken, want of hij wilde of niet, hij moest bekennen dat Emma's lief gezichtje, hare bevallige manieren en levendige conversatie een diepen indruk op hem hadden gemaakt. Hoe meer hij over de zaak nadacht hoe wanhopiger hij werd. Liet hij de zaak zooals zij was, dan kwam alles natuurlijk uit en dan was alle hoop op een verdere kennismaking met Emma geheel vernietigd en bekende hij alles, dan was 't geval waarlijk geen recommandatie en kon hij bijna niet anders verwachten dan dat de oude heer hem in zijn

boosheid voor altijd zijn huis ontzegde en dat nu, nu hij hem, om voorloopig de fabriek eens te zien, reeds te logeren gevraagd had. Dat was hard. Toch begreep Willem als eerlijk man niet anders te kunnen handelen en hij besloot dus maar zoo spoedig mogelijk door den zuren appel heen te bijten.

Den volgenden morgen verscheen hij dan ook al vroeg, met een arm zondaars gezicht in 't logement waar den heer Veerhout zijn intrek had genomen.

Op zijn verzoek werd hij weldra tot dien heer toegelaten en vond hem gelukkig of ongelukkig, dat wist hij zelf niet, alleen.

„Wat is er? riep Veerhout hem na de gewone begroetingen toe, wat zie je er somber uit.”

„Mijnheer Veerhout, ik kan u niet zeggen hoe ontzachlijk het mij spijt genoodzaakt te zijn een kennismaking, die mij reeds zoo veel genoegen verschaftte af te breken, maar ik moet nederig bekennen, dat ik mij jegens u aan een zwaar misdrijf heb schuldig gemaakt. Geloof mij, Mijnheer, alles zou ik willen doen”....

„Maar waar spreek je van?” riep Veerhout uit, de wenkbrauwen hoog opgetrokken van verbazing, „heb je mijn horloge gerold of mijn koffers geplunderd.”

Willem glimlachte flauw. „Nee Mijnheer, maar ik heb mij voor iets uitgegeven dat ik niet ben. Ik ben geen technoloog.”

„Maar wees toch zoo geheimzinnig niet; als je geen technoloog ben, wat ben je dan?”

Willem vertelde nu de geheele zaak uitvoerig, sprak lang over 't aangename verkeer dat hem verleid had van zijn vermeende positie gebruik te maken en eindigde met een menigte excuses, die dan werkelijk ook wel noodig waren.

't Gezicht van den ouden heer stond zeer ernstig, zoo ernstig dat Willem geen oogenblik dacht, of alle kans om Emma weer te zien, was voor goed verkeken.

„Mijnheer, gij hebt onverantwoordelijk gehandeld om zoo te spelen met 't vertrouwen van een achtenswaardig man. Ik kan mij nog begrijpen dat gij in 't begin op uw kamer geen lust hadt u tegenover een vreemdeling bespottelijk te maken, maar 't bedrog — want houdt mij 't woord ten goede, bedrog is het — zoolang vol te houden dat had ik niet verwacht van iemand, voor wiens karakter ik anders reeds achting begon te koesteren.

Willem stamelde nog eenige verwarde verontschuldigen, daar ging de deur open en Emma trad binnen.

„Dag Pa, dag Mijnheer Oostveld.”

„Dag kind ”

Stomme buiging van Willem.

„He wat is er, vroeg Emma verwonderd, wat hebt u samen?”

„Stil kindlief; dag Mijnheer Oostveld vaarwel! ik voed geen toorn jegens u maar ik herhaal het, ik had zulk een gedrag van u niet verwacht.”

Willem talmde nog even, want hij begreep dat eenmaal buiten de kamer alles verloren was en hij hoopte nog iets van Emma's tusschenkomst.

En die hoop werd vervuld: Emma was werkelijk verschrikt en angstig toen zij zag, dat er een ernstig verschil bestond tusschen haar vader en den jongen man voor wien zij hoewel zij hem pas sinds kort had leeren kennen een vrij sterke genegenheid gevoelde.

„Foei Pa, zegt u toch eens even,” sprak zij half luid terwijl zij hare armen om vader's hals sloeg en hem met hare lieve oogen aanzag welke op dat oogenblik buitengewoon schitterden.

Mijnheer maakte haar 't geval duidelijk.

„Wel Pa, dat is immers niets, of u nu een jaar langer wacht wat komt er dat op aan? U heeft het al zoo lang buiten iemand gedaan en u zegt immers zelf dat Mijnheer 't volgend jaar klaar is. Dan kan hij immers bij u op de fabriek komen,” pleitte Emma.

„Dank je hartelijk om misschien met de kas voort te gaan. Maar dat is alles maar gekheid. Mijnheer, ik wil u uw gedrag wel vergeven, want als ik er goed over denk is 't niet veel meer dan jongensachtige lichtzinnigheid, maar

u begrijpt dat ik mij jegens u tot niets verbonden reken."

Willem had den goeden ouden man wel om den hals willen vallen van vreugde, en nadat hij nog eenige verontschuldiging en geuit had, die hij behendig in kleine complimenten wist te veranderen, werd van 't geval niet meer gerept en zat 't drietal nog een uurtje genoeglijk bijeen.

Daarna bracht hij zijne nieuwe kennissen naar den trein waar hij 't geluk had, Emma in den wagen te mogen helpen en een laatst drukje van haar lieve hand te ontvangen.

Willem was den geheelen dag van opgewondenheid buiten zich zelve en zwoer een duren eed 't volgend jaar door zijn examen te komen of te sterven.

En Willem kwam 't volgend jaar door zijn examen en alles liep af zooals de meest sentimenteele romanlezer het zou kunnen wenschen.

Willem Oostveld werd echter door zijne vrienden nog lang daarna geplaagd, dat hij zijne vrouw gekregen had, door een advertentie.

DROEVIGE MAAR WARE GEBEURTENIS

VOORGEVALLEN IN HET STADJE D ACHTER DE MARKT
BIJ DE JACOB GERRITSTRAAT.

H IJ.

„He! engellief, zeg beste meid,
Wat maakt je zoo verlegen
Zeg schat, wou jij aan 't loopen gaan?
Dat spijt mij nu terdege,
Zeg hoor eens snoepje, poesje lief,
Wil ik j'eens wat vertellen
Kom lievert geef mij dan een arm
En 'k zal je vergezellen
Zoo'n aardig ding als jij; wel kom,
Die moest geen muts meer dragen,
Een kapsel, kleedje en chignon
Dat zou me meer behagen.”

Z IJ.

„Wel foei, meneer, foei wat een praat
Kom, laat mij rustig loopen;
Ik moet daar ginds voor mijn mevrouw
Besnuitjes nog gaan koopen.”

H I J.

„Beschuitjes best, kom dat is goed,
 Dan willen we niet dralen,
 Geef mij een arm, zoo — lieve meid,
 Wij gaan ze zamen halen.”

Z I J.

Och toe, meneertje houdt toch op,
 Foei, laat mij los; mijn mandje
 Mogt anders breken en o wee
 Dan kreeg 'k voor u een standje.”

H I J.

Een standje wat? een standj' aan jou!
 Men moest het eens proberen?
 O! weet je wat, kom *dan* je dienst
Mijn huisbaas presenteren.
 Dan heb je 't goed zoo waar ik leef
 En 'k zal je dan eens toonen
 Wat een student wel over heeft
 Voor zoo'n paar frissche koonen.
 Kom maar mijn schat en wees niet boos
 Ik zal je niet meer plagen,
 Maar 'k wil toch, eer kom je niet los,
 Een ding nog van je vragen
 Één zoentje regts en ééntje links
 Op beî je bolle wangen
 Dat is al wat ik van je verg
 Dat is mijn gansch verlangen.

Z I J.

„Een zoen, ajakkes, neen meneer
 Mijn moeder die zou knorren

En dan uw baard die prikkelt zoo.

Ik houd niet van die snorren."

H IJ.

Och wat, je moeder weet van niets,

Wie zou het haar verklikken?

Zeg, dacht je soms dat een student

Zich daardoor af liet schrikken,

"Neen kind dat's mis" psu (*) "dat is één"

Z IJ

"Meneer, kom laat mij rusten."

H IJ.

"Neen engel, 't smaakte veel te goed,

Om er geen twee te lusten."

Klets! Flap! Aai! bl..sem wat is dat?

"Dat suist me in mijn ooren."

"Ja heer sterdent dat komt er van

Dat zal je min bekooren:

Zoen jij *mijn* zus, pas op meneer,

Je ooren zullen tuiten,

Een zoen, één klap dat is juist quitte

Zoo straft men zulke guiten."

(*) De lezer gelieve hier het geluid na te bootsen van iemand die een kus geeft.

RECENSIE VAN DEN DELFTSCHEN STUDENTEN ALMANAK VOOR 1869.

L'art est aisé, la critique est difficile.

Kritiek, ja menschen dit staat vast,
Deed minder kwaad dan goed,
't Is zeker dat de grootste kwast
Dit feit erkennen moet.

En hij, die voor de waarheid leeft,
Na lang en rijp beraad,
Zijns peinzens vrucht ten beste geeft,
Die deed een' schoone daad.

Maar hij, wiens pen in gal gedoopt,
Wiens hand door nijd bestuurd
De schoonste meesterstukken sloop,
Door afgunst angevuurd;

Zijn vriendschap wordt door elk versmaad,
Verachting is zijn' straf,
Gevloekt en door een elk gehaat
Daalt hij ter neêr in 't graf.

'k Wijs u ook eerst na lang beraad,
 Na maanden lang gesloof
 Van 't geen in 't vorig jaarboek staat
 De founten, naar 'k geloof.

't Kan zijn dat ik me soms vergis;
 Wilt daar geen acht op slaan,
 En sla ik soms den bal eens mis,
 Ik heb mijn best gedaan.

PORTRET.

Onz' aanvang zij nu bij 't begin.
 Bij 't beeld dat vooraan prijkt;
 't Gebrek is dat het niet op dat
 Van d'and'ren almanak lijkt.

VOORREDE.

Maar in wat oord of welke hoeken
 Moet ik dan toch de voorrêe zoeken;
 Ja waarde lezers, gij moet weten,
 Dat ding is gansch en al vergeten.
 Dees schrikkelijke onattentie
 Heeft de redaktie op 't conscientie.

'T VERSLAG.

Na veel gezanik kreeg 't verslag
 Op de vergadering zijn beslag,
 Met veel smart hebben wij vernomen
 Dat de grijze zeisdrager is omgekomen
 En dat de schrijver zoo moest beven
 Toen hij dat ding heeft neêrgeschreven.

Ook werd het slot
Verbeterd, versierd en verkort;
Wat door velen,
Aan zeker lang heer geweten wordt.

Voorts worden de feesten met veel emphase vermeld,
Waaruit wij zien dat de schrijver ze niet te ligt heeft geteld.
Voor wij eindigen dient de klacht nog vermeld
Dat het velen der achtbaarste burgers verdroot,
Dat in de feesttent Apol had zijn billetjes bloot,
Terwijl het ook d'andre gipsen dames en heeren
Veelal ontbrak aan de noodigste kleêren.

MENGELWERK.

Niemand zal verlangen dat wij in bijzonderheden treden;
Wij kunnen onzen tijd ook wel beter besteeden,
Maar toch dient met een paar woorden vermeld,
Hoe het alzoo met elk stuk was gesteld.

BLOEMEN EN DISTELS.

't Gekweel door Pipje aangeheven,
Toont *hoe* de ware dichters leven.

GOETHES „PROMETHEUS.“

Prometheus, door een schalk verklaard,
Is meer dan heel de Goethe waard.

DE UIL EN DE ADELAAR.

Het lied van nil en adelaar
Maakt daarom veel sensatie,

Wijl van dat edel vooglenpaar
De een stierf met zooveel gratie.

Maar 't klinkt toch wel wat al te mal,
Dat vogels, die eens bij geval,
Een' naren nachtuil suffend vonden,
Betooverd door zijn' deftigheid,
't Naturelijk verstand ten spijt
Zijn waanwijs, zot gesnap verslonden.

Of weet de heer Oxide niet,
Dat juist het tegendeel geschiedt,
En dat zij dikwijls zamenrotten,
Om 't beest door hen zoo fel gehaat,
Dat daar zoo wijs te kijken staat,
Eens ongezouten te bespotten.

Ook 't sterven van dien adelaar,
Beweend door heel de vooglenschaar,
Heb 'k met verwondering gelezen.
Betreurt de haas dan 's jagers dood,
Het vosje de gebroken poot
Des jagthonds, dien hij steeds moest vreezen???

'k Kon vast van dit dichtstuk nog wel wat meer zeggen
Maar 'k zal mijn schrijflust aan banden leggen,
Dit werd ons reeds vroeger door Boileau geleerd
Hij zegt dat men anders het schrijven nooit leert.

DE COMMENSAAL VAN BAKKER BLEEK.

In Delleft woonde eens een man,
Die heette Bakker Bleek;

Hij had een aardig dochterlein,
Dat veel op hem geleek.

De man, gelijk men denken kan,
Was trots op zulk een' schat,
Te meer daar hij een' slimme vrouw
Nog daarenboven had.

Wat nam hij Doortje menigmaal,
Al zingend in zijn arm
En kuste met een blij gezigt
Heur roode kaakjes warm.

Wat was dat lieve meisje schoon!
Wat had ze een' nette leest!
Wat was zij aardig en beleefd,
Zoo deugdzaam, zoo vol geest.

Zoo vriend'lijk als de schoone maan,
Als ze opkomt uit de zee,
En, op de blanke duinen schijnt,
Zoo vriendlijk was ze meê.

Heur lief'lijke oogen waren bruin,
Niet vurig: — kwijnend zacht;
Heur lachje was, als 't morgenrood,
Dat aan de kimmen lacht.

En nauwlijks was het meisje groot
Of in een vreemde stad
Ontmoette zij een jongeling
Die dra haar hart bezat.

Maar pas nog weêr naar huis gekeerd,
 Vergat hij haar geheel;
 Doch d' arme Door dacht meer aan hem
 Dan aan haars vaders meel.

Toen hij daarna in 't huis van Bleek
 Zijn kamer had gehoord
 En Doortje zag, had hij wel graag
 Zijn piekje weêr geschuurd.

En eenmaal, toen zij hem iets bracht,
 Stond zij vertwijfeld stil
 Ha, Rudolf! riep ze, en zeeg neer
 En slaakte gil op gil.

En op het hooren van dien kreet
 IJlt Josep op haar aan,
 Door zijnen vriend, een oud sergeant
 Manhaftig bijgestaan.

Nu pakken zij den schilder beet
 En smijten hem op straat
 En letten op zijn schreenwen niet,
 Noeh hoe hij van zich slaat.

En Josep, die haar had gered,
 Werde dra haar echtgenoot;
 En toen de oude Bleek ontsliep,
 Was kleinzoon Bleek reeds groot.

TEGENSTRIJDIGHEID.

Wit is 't bewijs, dat er niets staat.
 Maar als men ziet, dat er iets staat
 Dan heeft men vaak liever dat er niets staat
 Dan dat er zoo iets lams staat
 En wanneer er met dat iets niets wit staat
 Is het best maar dat men 't wit laat.

KLAGT VAN MARIA STUART BIJ DEN AANVANG DER LENTE.

Bij den aanvang der lente zat Maria Stuart te klagen,
 Niemand zal zeker het waarom wel vragen,
 Maar 't wordt toch in 't lied van Burns verhaald,
 Hier door een integraal vertaald.

In de lente schreien de Stuarts altijd te zamen
 Nu eens om een kroon, dan weêr om een examen.

BLADVULLING.

Ik moet met dichter Felix zeggen
 Er is in berijmde taal veel ongerijmds te zeggen.
(Zie onder anderen onze opvatting van het volgende.)

DE DRIE VRIENDINNEN.

Daar waren eens drie vriendinnen,
 Getrouwe in kommer en nood,
 Elk mogt er een jongeling beminnen,
 Beminnen 't zij levend of dood.

D' een stierf in den bloei van haar leven
 Als 't roosje dat af wordt geplukt,
 Haar ziele wou hemelwaart zweven,
 En dat is haar dan ook gelukt.

De tweede geraakte aan 't weenen,
 Versmolt tot tranen geheel,
 Want 't eeuwige zuchten en steenen,
 Was ook voor háár harte te veel.

Haar minnaar zong 't lied van de zwanen,
 Toen spatte zijn harte uiteen,
 Hij loste het op in haar tranen
 En zijn jeugdig leven vlood heen.

De derde droeg eeuwige rouwe,
 Tot eind'lijk de kracht haar begaf.
 Steeds bleef ze haar minnaar getrouwe,
 En die minnaar lag in het graf.

Zoo stierven de drie vriendinnen
 Getrouwe in kommer en nood,
 Mogt ieder zoo vurig beminnen,
 Beminnen in leven en dood.

De dichter wijdt haar zijn zangen,
 De nachtegaal kweelt ze hem voor;
 Ze doen ons zoo smachtend verlangen,
 Ze klinken zoo jub'lend in 't oor.

INDRUKKEN EENER REIS NAAR BADEN-BADEN.

Niet eenmaal, gedurende mijn heele leven
 Kon ik mij naar Baden-Baden begeven;
 Maar ik heb eens iemand gekend,
 Die had den heer Coco gekend,
 En die had er bijna over geschreven.

DROOMEN EN WAARHEID.

Te droomen van beijersch, van rumgrog, van volnay en klare
 Zonder het ooit te proeven :
 Ik hoop dat de hemel er mij voor beware,
 't Zou mij bedroeven.

WIEGESLIED.

Oder «In diezarten Lebzeitschlaferwekkendes
 Gedicht.

Schlumre Kindlein, Mutter wacht,
 Oeglein dicht;
 Schlaf geruh den ganzen Nacht
 Tiederes Wicht.

Schlumre Kindlein, Mutter wacht,
 Tiederes Wicht,
 Schlaf geruh den ganzen Nacht
 Mundlein dicht.

Schlumre Kindlein, Mutter wacht,
 Tiederes Wicht,
 Schlaf geruh den ganzen Nacht
 Oeglein dicht.

Schlaf nur fort erwache nicht
 Sü, sü, sü;
 Ich mach auch mein Oegen dicht
 Die Mutter ist so mü, ü, ü,
 Und wenn du schlafst, so schreiwst du nicht.
 Sü, sü, sü.

'T CONCERT.

Ha, Thomas! 'k moet u vragen, wie
Droeg op dat Concert een' roode sortie?

OP EEN DANSPARTIJ.

Na 't Concert kwam een partij,
O! zoo'n schoone danspartij,
En op die schoone danspartij
Daar was zij!!! Daar was zij!!!
Zij, ja zij, maar zonder mij;
Zij en hij, zij aan zijn' zij.
Ach! was ik toch maar die hij
Aan haar zij!!! aan haar zij!!!

EEN PLAAG.

Is een' integraal een plaag?
Dat is hier nu juist de vraag;
Maar past het u toch wel, zoo anoniem te smalen,
Wat deed gij ook nu soep bij zulk een kok te halen;
En mogt gij zulk een soep nog eens ons oor doen hooren,
Wij zullen dan terstond u in dat sop doen smoren.

JOHANNA.

Hoor, Prul! je hebt een Prul geschreven,
Kondt gij dan niet iets beters geven?
Gij zwijgt — 'k zie aan uw listig wezen
Het stuk kan van Klaas Prul niet wezen.
Wie ook de *heele* Prul bewondert,
Dit *stuk* van hem vindt men bedonderd.

MORAAL UIT JOHANNA.

Ge weet ze trouwde een redacteur,
 't Verdriet staat nu reeds voor de deur;
 Dus dames, zorgt voor je hart en je beurs,
 Als je in aanraking komt met redacteurs.

JAN PRET.

Teteretet, teteretet,
 Nu komt 't versje van Jan Pret.
 Teteretet, teteretet,
 Voor Jan Pret leez' men Huet.

DROOM.

Zoo droomend droomde ik al zonder slot of zin;
 Ik weet er niets meer van, maar bloemen kwamen er in.

AMORS PIJL.

Wat gij, door Amors pijl getroffen, moet verrigten,
 Kan elke Chirurgijn, mijn waarde, u berigten.

Want door trekken zoudt ge uw hartje verscheuren,
 Wat met zoo'n weërhaak al ligt kan gebeuren.

En daarom dichter S. — geeft gij mijn raad gehoor,
 Hij komt er achter uit, duwt gij maar altijd door.

IETS OVER LESSINGS "NATHAN DER WEISE."

Als Lessing Nathan niet had geschreven,
 Was zeek're verhand'ling in de pen gebleven;
 De jood die wordt er zeer in geprezen;
 Hetgeen ge ook bij Lessing kunt lezen.

WIJ ZIJN ER OOK

Wij zijn er ook, wij zijn er ook!
 Ja, ja wij zijn aan 't end!
 En hoe 't ons spijt, wij hooren ook
 Al tot de dichters bend.

VARIA.

Heb je nu nog geen variatie genoeg,
 Schei uit met het lezen en ga naar de kroeg.

'T VIOOLTJE.

't Was alreeds gedrukt toen merkte ik pas
 Dat het veiltje geheel vergeten was,
 Maar 't bloempje bloeide ook in het gras,
 Waaronder 't haast verscholen was.

Wij willen niet op de vertaling smalen,
 Maar zij kan toch bij de onzen niet halen;
 En tot uw vermaak ten leste,
 Geven wij een paar ten beste.

Viooltje.

Een klein viooltje bloeide in 't mos
 Dicht bij een vetgemesten os;
 Verliefd op 't beest was 't bloempje.
 Daar kwam het dier al digter bij
 Al grazend in de vette wei,
 Digtbij, digtbij
 Al grazende digtbij.

Ach, dacht 't viooltje, was mijn leest,
 Zoo mollig als die van dat beest,
 Ik had dan niets te vreezen,
 Dan kwam mijn liefje ook bij mij
 En zat herkauwend aan mijn zij,
 Ach slechts, ach slechts
 Een klein kwartiertje lang.

En nader kwam nog steeds de os
 En zag verachtend naar het mos,
 Hij trapte op 't viooltje;
 Het knakt en sterft, verheugt zich nog:
 Al sterf ik nu — zoo sterf ik toch
 Door hem, door hem
 Door zijne pooten toch.

Naar GOETHE en naar?

Het viooltje.

Een klein viooltje schuilde in 't kruid
 En keek zoo kwijnend voor zich uit,
 't Was zoo verliefd dat bloempje;
 Toen zag het daar een roosje staan,
 Dat bij het bleeke licht der maan,
 Daar stond, daar stond
 O! daar zoo eenzaam stond.

Ach! dacht 't viooltje, had ik maar
 De vlengels van een' adelaar
 Ach! 't zou dan niet lang duren,
 Tot 'k tot het roosje was gesneld,

En 't in mijn' blaadjes had gekneld,
Ach slechts, ach slechts
Een klein kwartiertje lang.

Hoe smachtend ook 't viooltje ziet,
De roos zag 't arme bloempje niet,
Toen brak 't zich zelf het steeltje;
De wind woei het naar 't roosje toe,
Toen stierf 't viooltje blij te moe,
Bij haar, bij haar,
Aan hare voeten toch.

HET NIEUWE LEVEN.

Hoe zoo helder en zoo blij,
 Blij en helder zijn mijn zinnen,
 Welke zon toch maakt' mij vrij
 Van den donk'ren nacht daarbinnen?
 Waarom 't nieuwe morgenrood
 Mij zoo'n lieven groet toch bood?

Uit Aurora's guldenpoort
 Ruischen hemelsche phantasiën,
 Overal heb ik gehoord
 Nieuwe vreugde-melodiën,
 't Windje, dat ik zachkens voel,
 Riekt naar balsem en is zoel.

Ben ik den Olymp zoo na?
 Zat ik aan het maal der goden?
 Of werd mij Ambrosia
 Of wel Nectar aangeboden?
 Of kon 't jonge Hebe zijn,
 Die mij schonk den levenswijn?

Liefde, door *Uw* wonderkracht
 Werd mijn leven nieuw geboren,
 Wordt mij nu 't geluk gebracht
 Dat aan goden is beschoren!
 Onveranderd eeuwig 't zij!
 Eeuwig jong en eeuwig blij!

Naar Bürger.

RADIX.

SCHIJN BEDRIEGT.

EERSTE HOOFDSTUK.

De verloren shawl.

„Het is mij toch altijd nog onbegrijpelijk, Marie, waar je het ding dan toch hebt laten vallen; of kan het soms in den Doelen zijn blijven liggen. Ik herinner mij heel goed, dat toen het Andante van Kalliwoda werd gespeeld, ik je nog gevraagd heb, of je hem soms om wildet doen.”

Aldus hoorde men op een' Donderdag avond van 't jaar 18.. na een zomerconcert in de Delftsche Doelentuin, de heer Melinger in het naar huis gaan, spreken tegen zijne bekoorlijke oudste en eenige dochter Maria, die het ongeluk gehad had om eenige oogenblikken te voren haren shawl te verliezen.

„Zeker weet ik het ook niet Papa, anders was ik natuurlijk dadelijk wel teruggegaan, maar het waarschijnlijkste komt het mij voor, dat hij daar zoo wat op de hoogte der markt moet

gevallen zijn. Eene advertentie in de courant is nog mijn eenigste hoop om hem terug te krijgen of denkt U soms dat uitklinken beter zou wezen?"

„O! gewis,” was de uitroep van een vrij gezet, ruim vijftigjarig heer, die het gezelschap vergezelde en tot nog toe gezwegen had, „niemand zou zoo schandelijk kunnen zijn, om iets wat aan een zoo bekoorlijk ideaal, als mej. Maria Melinger, behoorde een oogenblik langer in zijn bezit te willen houden, uit vrees alleen reeds haar een onaangenaam oogenblik te bezorgen.”

„Voorwaar al te komplimenteus, mijnheer,” antwoordde Marie, met een eenigzins spijtig gezigtje, waaruit een gelaatskundige dadelijk zou gemerkt hebben, hoe laf zij de flauwe komplimenten van Mijnheer Adolf Nagels vond; „bepaald al te komplimenteus. Ik kan mij toch slecht verbeelden, dat het bezit van een warmen shawl den vinder als het bijv. een arme drommel is, minder zou aantrekken dan het denkbeeld, dat het iemand een plezier zou doen, als hij hem weer terugzag.”

„Met dat al ben je hem kwijt, en zie ik hem zoo gaauw nog niet terug,” ging Papa Melinger voort, „je zoudt in 't vervolg wel wat beter op je zaken kunnen passen.”

De minder aangename toon, waarop de laatste woorden waren geuit, ontnamen zoowel Maria

als den heer Nagels, allen lust om meer over deze zaak te praten, terwijl onder een ietwat later door den heer Nagels aangevangen gesprek over onderwerpen van verschillenden aard, het gezelschap verder naar huis wandelde.

Het souper, waaraan de heer Nagels ook weder tegenwoordig was, als zijnde sedert den dood van Mevrouw Melinger de intieme vriend en dagelijksche gast van mijnheer, liep in vrij saaije stemming af en de drie personen scheidden 's avonds, Marie met een spijtig gezigt over den verloren shawl, Papa in een knorrig humeur over Marie's onattentie en Nagels in een vrolijke luim over zijn regt genoegelijken avond.

De advertentie op Marie's verlangen den volgenden dag zoo spoedig mogelijk opgesteld en ter plaatsing in de Delftsche courant naar de drukkerij gebragt, prijkte den volgenden avond ter aller aanschouwing in het Nieuwsblad voor Delft en omstreken.

Eene hernieuwing van het gesprek over den shawl en de waarschijnlijkheid van het al of niet te recht komen was dien avond, bij het verschijnen van het present exemplaar — dat ieder die eene advertentie in het blad zette volgens oude gewoonte verkreeg — hiervan het natuurlijk gevolg.

Nog geen twee uren waren echter verloop en sedert de courant door de dienstmaagd was binnen gebragt, toen een nieuw geschel aan de voordeur zich aan de huisgenooten, die dit-

maal van het bijzonder aangenaam gezelschap van onzen vriend Nagels waren verschoond, deed hooren.

„Juffer Marie, daar is een man om U te spreken, ik ken hem niet; hij heeft iets voor U dat belangrijk is, zoo als hij zegt, maar hij wil u bepaald zelf spreken.”

„Mijn shawl!” was de blijde uitroep, die natuurlijk dadelijk aan Maria's lippen ontsnapte, waarna zij terstond den gang in huppelde naar het kleine spreekkamertje, dat zich links van de voordeur bevond, en waarin de meid onzen onbekende had binnengelaten.

Een deftig „goeden avond dame, verekske-seer dat ik het Uwé zoo laat nog kom lastig maken” waren de eerste woorden die zij hoorde.

„Goeden avond, vrind, kom je ook op de advertentie af, laat me dan niet lang in ongerustheid,” liet Marie zich dadelijk ontvallen.

„Ja Juffer, ik wilde juist over die advertensje met Uwé spreken maar daar Uwé nu toch al schijnt te begrijpen, wat er van de zaak aan de hand is, ziet Uwé, wil ik uwe ongerustigheid, om zoo eens te zeggen, maar niet langer doen duren en Uwé vragen of deze doek van uwé is?”

„Ja, ja, bedankt, hartelijk bedankt, eerlijke vinder, mag ik u — hier greep Marie naar haren zak om er haar beursje uit te halen — voor uwe moeite.

„Neen Juffer, dat niet als je blijft, ziet uwé

dan zou uwé me haast verlegen maken, want dat was

„Nu man, dat spijt mij, ik wilde je volstrekt niet affronteren, maar zeg mij dan ten minste uw naam, en vertel me eens waarmede ik je dan anders toch van dienst kan wezen. Mag ik je wat voor je kinderen of voor je vrouw mee geven, of heb je die niet,” voegde zij er eensklaps op een anderen toon bij.

„De juffer zou me haast door haar beleefdheid toch verlegen maken, maar als uwé het me dan toch niet verkwelijk nemen zult, dan zou ik zoo willen zeggen: ja ziet uwé, als uwé nu eens wat naaiwerk of zoo iets voor mijne vrouw had, zou uwé me daarmee wel eens een plezier kunnen doen; mijn naam die is Halser, ik ben timmerman en mijne vrouw heeft nu een kindje van elf weken, dat er nog al zorg geeft, en geld ziet uwé, dat nemen we niet graag, dat is waar, daarvoor hebben we dan Goddank ook nooit niet te klagen gehad, maar omdat we nu met ons driën zijn, valt er wat meer te doen, en zoo ziet me vrouw dan wel in der goeje tijd ook nog zoo'n baggetelletje er bij te verdienen, ziet uwé, alle beetjes helpen, dat weet de juffer ook wel.”

„Ja ja Halser, zeker, ja ja, daar zullen wij eens werk van maken, dat is je eerlijkheid wel waard man, gerust, je kunt er op rekenen dat ik van de week nog eens bij je kom: dan zullen

wij wel zorgen dat er naaiwerk in overvloed is, en dan zal ik zelf wel eens verder zien water nog bij je ontbreekt; dus tot ziens man, tot nader, we zien elkaâr terug."

"Goeden avond juffer, duizendmaal gedankt voor uwes goedheid, komplementen aan uwes femielje als te blijft."

Met deze woorden vertrok dus Halser en kwam Marie, nadat ze hem uitgelaten had, weer vol vreugd over haren teruggevonden shawl, en vol plannen om hare beloften te vervullen, in de kamer terug.

Met eene nieuwe vermaning van Papa tot meerdere voorzigtigheid voor 't vervolg, en met verdere huislijke gesprekken liep toen ook verder deze avond in de familie Melinger ten eind; zich heden iets aangener gestemd dan gisteren, ter rust begevende.

TWEDE HOOFDSTUK.

Nadere kennismaking.

Papa Melinger was de een en vijftig jarige weduwnaar eener rijke dochter van deftige familie. Vroeger procureur zijnde had hij kort na den dood zijner vrouw zijne bezigheden laten varen en van zijne duitjes — zooals hij altijd zelf zeide — zich te Delft een ferm huis ge-

kocht, waarin hij nu met zijne dochter Maria, een alleraardigste negentienjarige brunette en zijne twee zoons Charles en Henri, beiden op 't Gymnasium, zijne daagjes meest in gezelschap van nog een ander ons reeds bekend persoon, sleet. Deze laatste, de heer Adolf Nagels, een gewezen luitenant der cavallerie, die om zijne gezondheid het rijden niet langer had kunnen volhouden, was een man van vrij gezet voorkomen en eenigzins onaangenaam gezigt, die den Heer Melinger sedert zijne jeugd gekend had en in diens huislijke kring nu gewoonlijk zijne avondjes doorbragt om de dubbele reden, dat hij zich dan niet op zijne eigene kamers behoefde te vervelen en hij tevens een niet ongunstig oogje had op des procureurs bevallige Maria, wier jeugd en bekoorlijke vormen zijne oude zinnen hadden betooverd.

Een enkel woord nu en dan bij den procureur over zijne dochter gewaagd, had ook lang geen ongunstig onthaal gevonden en het denkbeeld zijne dochter aan een fatsoenlijk gepensioneerd officier, die hem bovendien als oud vriend sedert lang goed bekend was, gehuwd te zien begon bij Papa Melinger hoe langer hoe meer bijval te vinden.

Een maand of wat voor het gebeurde met den shawl had hij bij Marie dan ook reeds eens over Nagels gesproken, vooral met betrekking tot diens aanzoek, toen gedaan, en ofschoon hij

zoo als elk begrijpt, daar aan een geheel verkeerde deur klopte bleef hij bij zijn plan volharden en hoopte zijn wensch toch nog eens vervuld te zien. Dat Maria haar hart reeds geschonken had aan een jongmensch, student aan de P. S., zoon van een zeer kundig dokter uit Utrecht, was hem zeer goed bekend; de weinige gelegenheid echter die hij Maria liet om dit jonge mensch te zien, gevoegd bij de ongunstige berigten omtrent het moreel gedrag, van Eduard van Diere, — zooals hij heette — die hij Maria telkens mededeelde, deden hem hopen dat zij dezen langzamerhand vergeten en dat zij door een dagelijksch verkeer met Nagels zich meer en meer aan dezen wennen en hechten zou.

Het aanzoek reeds vroeger te vergeefs door van Diere's vader en nu weder pas kort geleden door Eduard zelf bij Papa Melinger gedaan, had op een Zondag middag, vier weken voor den dag waarop ons verhaal begint, het volgende gesprek tusschen Maria en haren vader uitgelokt.

„Maria, meisje lief, het doet mij verdriet in den volsten zin van 't woord, dat ik je weer moet spreken over een zaak die je reeds weet, dat voor mij onaangenaam is. Als ik zeg onaangenaam dan is dat expres omdat je daaruit al vooraf zoudt kunnen opmaken, dat ik in mijne meening nog onveranderd ben, omtrent een punt

dat we reeds eens besproken hebben, namentlijk je verloving. Een nieuw aanzoek op de brutaalste wijze, ja kindlief 't spijt mij dat ik zulke woorden moet gebruiken, maar 't is de waarheid, een nieuw aanzoek op de brutaalste wijze zeg ik, heeft van Diere gisteren weder bij mij gedaan. Ofschoon hij wist, dat ik hem, om redenen die zoowel aan hem als aan zijnen vader, die tusschen twee haakjes gezegd niet veel beter is, zeer goed bekend zijn, eenigen tijd geleden op de onvoorwaardelijkste wijs heb afgewezen; schrijft hij mij hier op nieuw een brief, zoo sentimenteel en onderdanig dat zijn schuld aan de losbandigheden waarvan ik hem steeds heb verdacht, daaruit ten duidelijkste....

„O God Vader! doe mij toch als 't mogelijk is mij mijnen verschuldigten, kinderlijken eerbied niet verliezen, houdt op, hoe kunt ge iemand beschuldigen, die u niet dan uit de lasterlijke aantijgingen uwer vrienden bekend is, hoe kunt ge iemand lasteren die mij zoo heilig en dierbaar is als hij, en ik toch zelfs ook in zijn schuld niet zou kunnen vergeten, die mij met de duurste eeden zijne onschuld heeft gezworen en nooit een hard woord tegen u over zijne lippen heeft gehad. O! Vader, wijs hem af, vervloek mij zoo ik hem ooit mogt huwen, maar laster hem niet, verdenk hem niet van dingen waaraan hij onschuldig is; neen, zoo waar als ook gij mijne moeder eens hebt bemind, zoo waar zal

ik hem nooit *kunnen* verdenken; gij lastert ook zijnen vader, den algemeen zoo geachten dokter, en ook op diens karakter werpt ge een geheel onverdiende smet: vader, hoe kunt ge iemand beschuldigen dien ge niet in de gelegenheid stellen *wilt* om zich te verdedigen."

„Wanneer jeugd en onbezonnenheid," hervatte Papa Melinger, nadat hij de door Marie in koortsachtige opgewondenheid uitgesproken woorden had aangehoord; „wanneer gebrek aan menschenkennis en aan doorzicht, het slagt-offer zou worden van slim overleg en moedwil dan is de meer bedaarde ouderdom en ondervinding daar om de jeugd voor te lichten.

„Hoor Marie, naar de bewijzen voor 't geen ik u zoo even zeide, doch zonder mij in de rede te vallen; bedaar eerst een oogenblik van je overdreven aandoeningen en luister dan naar 't geen ik je zal vertellen uit mijne vroegere dagen, een verhaal dat ik je nooit zou gedaan hebben als niet je woorden van daareven mij daartoe noopten.

„Toen ik nu ruim dertig jaar geleden aan de Academie mijne studiën in de regten begon, was de heer van Diere, Eduards vader, reeds een jaar daar geweest en had zijn eerste examen voor de medicijnen gedaan. Ofschoon het leven aan de Academie aan jongelui alle mogelijke gelegenheid geeft om door verkwisting en uitspatting een massa geld zoek te brengen, wist

ik na lang zoeken in een club te komen, die zich door een vrij matig leven steeds gunstig onderscheidde. De heer van Diere was destijds echter in een gezelschap met de aanzienlijkste en rijkste studenten van de Hoogeschool. Bepaald kwaad werd echter van hem en van zijne club nooit verteld, ofschoon nachtfestijnen, rijpartijen enz. hunne grootste amusements waren.

Eens evenwel kort na de kersvacantie, toen hij in zijn 3^e studiejaar was, werd aan van Diere, op een avond dat hij weder met zijne kennissen was uitgeweest, een zeer onaangenaam cadeautje gebragt. Op zijne kamer terugkomende, vond hij namelijk dat de een of andere al te goede vriend of vriendin hem iets had t'huis gestuurd, dat — ja Marie ik zou het je niet vertellen als het niet noodig was om je van de waarheid mijner woorden van straks te overtuigen — alle teekenen van leven gaf en bij onderzoek bleek een kind te zijn van het vrouwelijk ge.....

„Maar Papa dat kan toch nooit een

„Marie, je zoudt me niet in de rede vallen.

„Zoo als ik je zeg, was een meisje van nog zeer jeugdigen leeftijd bij hem te vondeling gelegd. Dat dit, ofschoon eerst na een paar dagen, aan de Academie algemeen bekend werd behoef ik je niet te zeggen. Hoe het zij of wat men er van vertelde, zooveel kwam ik er van te weten, dat van Diere het kind bij een agent

van politie had gebragt, wiens vrouw het onderhield en waar het sedert schijnt besteed te zijn. Niemand hoorde later van de zaak iets meer, dan dat van Diere uit zijne club ging en de meest ingetogen levenswijze sinds dien tijd leidde. Nergens was hij meer te zien of te vinden, dan op zijne kamers; het duidelijkste bewijs alzoo hoe hij zijn schuld maar al te zeer gevoelde en niemand meer onder de oogen durfde komen. Dat hij tevens op die wijs voor de moeder en 't kind geld uitspaarde om aan het gevoel van vaderlijke pligt, dat in het hart van den losbol ontwaakt scheen te zijn, te voldoen, is wel waarschijnlijk. Nog eens zeg ik je dus, ook de vader van uwen zoo zeer beminden Eduard gaf in zijne jeugd reeds blijken van zijne wat al te vrijzinnige principes. Een oud spreekwoord: zooals de oude zongen zoo piepen de jongen, nog versterkt door 't gezegde: de appel valt niet ver van den boom, wordt ook hier weer bewaarheid. Ofschoon het waar is dat er nooit dergelijke bewijzen voor Eduards slecht gedrag te Delft gevonden zijn, is toch het denkbeeld alleen dat zijn vader een kind kan hebben dat veel ouder is dan gij zelf Marie, een kind dat gij uwe schoonzuster zoudt moeten noemen, reeds genoeg om voor eeuwig van eene verbindtenis voor u af te zien met iemand op wiens naam zulk een vlek toch blijft kleven."

De meerdere ijver, waarmede Papa Melinger

had gesproken, die nu juist tegenover Eduard het schoone en goede van eene verbindtenis met zijn vriend Nagels wilde gaan afschilderen, had hem de hevige aandoening bijna niet doen merken, die zich van Marie meester maakte. De vrees dat verdere voorzetting van zijn gesprek misschien op hare gezondheid nadeelig mogt werken, iets wat hij voor zich zelf toch zeker nooit zou hebben kunnen verantwoorden, deed hem daarom eindigen met den raad: „dat zij zich nu de zaak maar verder uit het hoofd moest zetten en zoo mogelijk door wat afleiding, en nieuwe kennismakingen haar oude dwaasheden wat vergeten moest.”

Zoo liep het gesprek af, dat, zooals wij reeds zeiden, ongeveer vier weken voor 't begin van ons verhaal tusschen vader en dochter gevoerd werd, en geen andere gevolgen had te weeg gebracht dan dat Marie van de onschuld van haren Eduard en diens vader overtuigd bleef, en haar Papa meende een groote schrede in de uitvoering van zijn lievelingsplan gevorderd te zijn.

DERDE HOOFDSTUK.

Nieuwe tegenspoeden.

Het was al reeds een kleine week geleden sedert Marie haren shawl van Halser had terug-

gekregen voor zij nog in de gelegenheid geweest was om voor diens vrouw zooveel naaiwerk als anderzins ook van hare kennissen bij een te krijgen, dat dit de moeite van een bezoek waardig was.

Voor wij haar dus naar het kleine huisgezin van den timmerman vergezellen willen wij intusschen met haar eigen persoon en karakter nog grondiger wat kennis maken.

Geboren in den Haag tijdens haar vader aldaar procureur was, had zij hare jeugd meest alleen of in gezelschap harer moeder, doorgebracht. Op 16jarigen leeftijd naar een kostschool in Utrecht gezonden, was zij daar voor 't eerst in wat nader kennis gekomen met andere meisjes van haren leeftijd en stand. Als kind altijd zeer zenuwachtig en opgewonden van gestel was hare gezondheid vroeger niet van de sterkste geweest doch was die nu sedert eenige jaren verbeterd.

Als eenigst dochttertje evenwel de lieveling van Mama was zij te huis eenigzins verwend en had de meeste harer begeerten en wenschen steeds vervuld gezien, te meer daar de vrees voor nadeeligen invloed, die het niet vervullen harer wenschen op haar gestel en hare gezondheid zouden kunnen hebben, hare ouders wel eens al te toegevend maakte. Haar lief karakter en bevallige innemende manieren waren echter redenen dat elkeen dit ook later haar gaarne gunde.

In Utrecht nu had zij gedurende hare kost-schooljaren kennis gemaakt met den zoon van Dokter van Diere, toen een jongeling van ruim 19 jaar.

Marie was toen reeds twee jaar in Utrecht geweest en ofschoon zij alzoo haar 18e jaar nog niet had volbragt, gaf een soireetje ten huize van een harer vriendinnen, aan haar jeugdig hart de gelegenheid om de eerste indrukken van liefde in zich op te nemen.

Eduard van Diere had sinds dien avond ook van zijn' kant menige Zon- en Feestdag gelegenheid om Marie te doen bemerken, dat ook zij op hem een allezins gunstigen indruk gemaakt had, en de geheimzinnige maar niettemin onloochenbare attenties elkander sedert dien tijd bewezen, waren duidelijke blijken van de genegenheid, welke de jonge lieden voor elkaâr gevoelden.

De dood harer moeder riep Marie een half jaar later eensklaps uit Utrecht terug. Het waarnemen van allerlei huiselijke bezigheden was nu voortaan de zaak, waaraan zij hare zorgen en gedachten moest toewijden.

De gedachte aan Eduard kwam daardoor in de eerste tijden na de voor haar zoo droevige gebeurtenis, wel wat minder in haren geest op, maar de verhuizing naar Delft, alwaar zij wist dat ook hij weldra zijne studiën aan de Polytechnische School zou voortzetten, gaf haar op nieuw illusiës voor de toekomst.

Mijnheer Melinger, die zich na den dood zijner echtgenoot niet zoo aan het leven in den Haag gehecht gevoelde als vroeger, liet, zooals wij reeds zagen, zijn bezigheden varen en ging in Delft zijne verdere dagen slijten.

Slechts eens sedert haar vertrek uit Utrecht en wel op een studenten bal had zich voor Marie de gelukkige gelegenheid opgedaan om haren beminde te zien en te spreken.

Het eenige, wat zij van haar geheim engagement mogt genieten, was een vrijerij op schrift, door middel van tallooze billets doux. De oude trouwe Rika, de keukenprinces, die haar nog had zien geboren worden, was welwillend genoeg die voor de gelieven te bezorgen. Door haar opgeruimd en doorgaans tevreden karakter zou Marie echter ook nu nog vele genoegelijke dagen hebben kunnen genieten, als slechts niet het eeuwige bijzijn van *dien slaanen Nagels*, zooals zij hem noemde, alle genot voor haar vergallen moest. Laat ons nu evenwel zien hoe ook het verliezen van een shawl, haar nieuwe teleurstellingen en verdriet moest aanbrengen.

Toen Marie een dag of wat na Halsers bezoek eindelijk met hare philanthropische toebereidselen zoo ver meende te wezen, om een togt naar diens woning met goed gevolg te kunnen aanvaarden, kwam zij met haar plan bij Papa voor den dag.

Dat zij vergezeld van Rika en per vigilante zou gaan, was de eenigste conditie, die hij stelde

Op een Dinsdag middag na koffijtijd werd toen een en ander bijeengepakt en een rijtuig besteld om Marie naar het huis van hare nog onbekende protégés te brengen

Nog geen anderhalf uur later lag zij op hare legerstede bewusteloos, de armen uitgestrekt, de oogen stijf gesloten, Papa met de beide broers en een dokter om het bed, alle angstig afwachtede wat de uitwerking zou wezen van de verschillende opwekkende middelen haar toegediend.

„Iets ontzettends moet haar dan toch wel zijn overkomen, om zulk eene bezwijming te weeg te brengen,” zijn de eerste woorden die wij van den dokter hooren.

Een onderzoek daarop door dezen ingesteld bij de meid die haar naar Halsers woning had vergezeld, doet, nadat alle andere de kamer verlaten hebben, hem 't volgende vernemen. Marie was het kamertje bij Halser binnen gegaan en had niemand dan diens vrouw en kind daar gevonden. Terwijl de meid in het rijtuig wachten zou, om als zij geroepen werd de verschillende kleinigheden door Marie medegenomen, binnen te brengen, was de laatste met vrouw Halser aan 't praten gegaan. Nog nauwelijks had zij daar een half uur gezeten, of

de meid hoorde een raauwe gil en vond haar bij het binnenkomen geheel in zwijm naast haar stoel, terwijl vrouw Halser hevig ontdaan bezig was haar op te tillen. Op de vraag wat er gebeurd was, had deze gezegd, hoe zij eerst hadden zitten praten over allerlei dingen en ook over Halsers jeugd, hoe of zij 't zoo al hadden en hoe of zij met elkander waren in kennis gekomen. Zoo had ze ook aan de jufvrouw verteld, hoe een heer hen in hunne zaken had gezet en hen nog steeds voorthielp en ook van haar jeugd af voor haar gezorgd had en zoo al meer, tot dat jufvrouw Marie had gevraagd hoe zij dan toch eigenlijk van zich zelf heette. Toen had vrouw Halser gezegd dat zij dat aan de jufvrouw liever niet zeggen wilde, waarop Marie op eens driftig gevraagd had, hoe dan die heer heette, die haar nog altijd zoo voorthielp en ondersteunde, waarop vrouw Halser den naam van Dokter van Diere had genoemd en Marie eenklaps met een gil was achterover geslagen.

De dokter van Rika's verhaal hoegenaamd niets begrijpende, deelde nu aan Papa Melinger mede wat de meid hem had verteld. Deze zag natuurlijk het verband van hetgeen hij eenige weken geleden aan Marie had medegedeeld, met het verhaal van vrouw Halser, die zoo als hij dacht natuurlijk niemand anders kon wezen, dan de onechte dochter van den ouden van

Diere, oogenblikkelijk in en had hevig berouw met zijne dochter zulk een onderwerp te hebben behandeld. Het gezegde van vrouw Halser had bij Marie allen twijfel, welke zij nog omtrent de schuld van Eduards vader mogt koesteren, doen ophouden, hetwelk haar zeker zoo sterk had aangegrepen, dat zij terstond in zwijm was gevallen.

De grootst mogelijke stilte en rust werden nu door den Dokter aanbevolen.

Marie ontwaakte eerst na aanwending van de sterkste middelen uit hare bewusteloosheid. De wild starende oogen en haar onrustig woelen deden den dokter vreezen, dat eene harde koorts en langdurige ongesteldheid van een en ander 't gevolg zou wezen.

Een wild ijlend gegil, waarin de woorden on-eer schande huwelijk enz. gedurig werden gehoord, volgde dan ook weldra op de bezwijming.

De nacht, die door haren vader onafgebroken aan hare legerstede werd doorgebracht gaf, aan dezen toen ruimschoots gelegenheid om eens te overpeinzen, hoe hij zelf toch eigenlijk indirekt de oorzaak van al deze ellende was. De jaren van zijne jeugd en zijne verloving kwamen nu langzamerhand voor den geest. Hem was het meisje zijner keus nooit geweigerd, hem was geen huwelijk opgedrongen, hij had nooit zijne liefde verborgen behoeven te houden. En

toch, het denkbeeld, Marie nog eens met zijn vriend Nagels gehuwd te zien, was hem zoo lief; dat was toch ook zulk een slechte partij niet en bovendien Eduard kon immers de hare niet worden. Die geschandvlekte naam van zijnen vader, dat onechte kind, dat alles maakte dit immers onmogelijk en toch als die smet op diens naam nu eens niet had bestaan of als hij eens werd uitgewischt, nu ja, dan maar neen dat was immers niet denkbaar, dat ongelukkig verhaal van vrouw Halser had het toch nu weer alles duidelijk bewezen; deze en dergelijke gedachten en overpeinzingen doorkruisden zijn brein. Pijnigend waren de twijfelingen, die in hem opkwamen, nu hij daar zoo zat te waken aan het ziekbed zijner eenige dochter, voor wier geluk hij aan het sterfbed zijner dierbare vrouw zoo stellig had beloofd te zullen zorgen en voor wie hij had gezegd alles te zullen doen, wat haar het gemis eener moeder kon vergoeden. De voor vader en dochter zoo onrustige nacht begon dan ook reeds weer hare plaats voor den dag in te ruimen, toen Melinger nog even peinzend en mismoedig op zijn stoel naast het afgematte ligchaam zijner anders zoo levendige en bevallige Maria zat en zich nog steeds in mijmeringen en somber zelfverwijt verdiepte, ja hij ware in die houding misschien nog uren gebleven, zoo niet de slaap ook bij hem hare

regten had doen gelden en zich over hem ontfermd had door hem te verlossen van de verwijten, die hij zich meer en meer omtrent zijn gedrag tegenover Marie begon te doen en van de zorg, waarmede hij de toekomst te gemoet zag.

Ten zeven uur 's morgens kwam zijn oudste zoon Charles hem daarop in de verdere verpleging der zieke aflossen en met het aanbreken van dezen nieuwen dag was ook de allereerste toenadering tot Eduards huwelijk met zijne dochter in vader Melingers hart binnengekomen.

VIERDE HOOFDSTUK.

Vrouw Halser.

„Hoe het nu toch mogelijk is begrijp ik volstrekt niet”, sprak op een Vrijdag middag, na het eten, Eduard tot zich zelve. „Dat is nu de tweede brief en alweer laat zij mij te vergeefs op antwoord wachten. O Marie! Marie! als je wist hoe je stilzwijgen mij de lust tot alles beneemt en mij in onrustige gejaagdheid van de eene plaats naar de andere doet vliegen. Neen!

dat kan niet langer zoo; weten moet ik waar het aan scheelt al moest ik dan ook 't ergste hooren."

Met deze woorden snelde Eduard in pijnlijke ongerustheid van zijne kamer de trap af en de straat op om te onderzoeken wat toch wel de reden mogt wezen, dat Marie nu reeds tweemaal zijne brieven onbeantwoord had gelaten. Hoe groot was echter zijne verbazing toen hij, op de V.... straat gekomen, voor het huis waarin zijne geliefde woonde, stroo en zand zag gespreid en een briefje op de deur bemerkte om te vermelden, hoe de zieke nog steeds in groot gevaar verkeerde en ieder ten dringendste verzocht werd buiten hooge noodzakelijkheid niet te bellen.

Daar stond hij nu twijfelende of hij niettegenstaande dit dringende verzoek toch schellen zou of niet. Zij kon toch immers de zieke niet wezen, want dan had hij er wel iets van gehoord en toch als zij het eens was; dat niet beantwoorden zijner brieven.... hemel, wat moest hij doen om aan die onzekerheid een einde te maken.

Een bijna onhoorbaar maar langdurig tikken op de voordeur was eindelijk het middel, dat hij bedacht om zich aan de oude Rika te doen hooren.

De poging gelukte.

„Huust" met den vinger op den mond, was

't eerste wat hem werd geantwoord op zijne driftige vraag aan zijne trouwe liefdespostillonne „wat is hier gebeurd, wie is er hier zoo ziek?”

„Stil, mijnheer, kom even binnen, dan zal ik u alles vertellen, uwe Marie is ziek, zwaar ziek, mijnheer is boven bij haar en zal ons dus niet storen.”

Een langdurig gesprek, waarin de goede Rika aan Eduard alles verhaalde wat zij aan den dokter had verteld, zonder echter den naam van Eduards vader daarbij te noemen, was nu voor onzen held genoeg om hem te doen begrijpen, dat er hier òf een ontzettend misverstand òf een groot geheim bestond, dat hem echter genoeg belangstelling inboezemde om hem te nopen deze zaak met den meest mogelijken spoed te onderzoeken.

Van het huis van Melinger naar vrouw Halser te loopen was voor hem een zaak van een oogenblik. De hevige gemoedsbeweging waarin hij verkeerde, maakte dat hij, Halsers woning binnentredende, een oogenblik noodig had om tot zich zelf te komen en aan Halser, die zelf van alles wat er bij hem was voorgevallen nog niets begreep, te verklaren wat de reden van dit onverwacht bezoek was.

Daar Eduard echter noch aan Halser noch aan diens vrouw bekend was — zijn vader had natuurlijk nimmer aan zijne kinderen iets verteld

van 't geen er te Leiden met hem was overkomen — begon hij met te zeggen dat hij de minnaar was van Maria Melinger, die eenige dagen geleden ten hunnen huize zulk een hevig toeval had gehad. Verder zeide hij, dat hij ook reeds van de meid had gehoord, hoe Marie juist op het oogenblik, dat vrouw Halser haar den naam noemde (wij weten dat Rika dien naam zelf niet aan Eduard genoemd had) van een heer, die veel goeds aan hen deed, plotseling was neergezegen en hoe zij sedert dat oogenblik nog niet bij kennis was geweest. Bij dat alles vergat hij evenwel zijn eigen naam aan Halser bekend te maken.

Als zijnde alzoo in de zaak zeer naauw betrokken, vroeg hij nu verder aan vrouw Halser, hem toch eens haarklein te willen verhalen wat zij met Marie alzoo had afgepraat, wat zij haar had verteld, welken naam ze dan toch wel aan Marie genoemd had en vooral ook wat ze bij dat alles nog wel verzwegen had.

Het verhaal, dat daarop volgde, bevatte niets anders als hetgeen wij reeds vroeger hoorden, en ging geregeld door tot aan het punt waar vrouw Halser ook bij Marie was blijven steken: het noemen van haren naam.

Haar vondelingschap was iets, waar zij niet bij iedereen zoo mede te koop liep om dit maar op eens met alle bijzonderheden aan een vreemden heer te vertellen. Hier hokte dus haar verhaal,

en Eduard was geen grein wijzer dan toen hij binnenkwam.

„Maar vrouw, zeide hij daarop, als je dan met alle geweld, ook voor mij je naam wilt verzwijgen, zeg me dan ten minste waarom we dien niet mogen weten, of wie dan toch die heer is, die je altijd heeft voortgeholpen. Noem me dien naam dan ten minste, opdat ik dan kan onderzoeken waarom mijne Marie in zwijm viel toen ze dien hoorde.”

Vrouw Halser, nog volstrekt niet begrijpende waarom mejufvrouw Melinger was flauw gevallen op het hooren van den naam van haren weldoener en daardoor wat voorzigtiger geworden zijnde, weifelde nog of zij ook nu hem wel weer noemen zou, toen zij toevallig in Eduard's hoed diens naamkaartje bemerkte.

„O! meneer, vergeef mij, ik wist niet dat u het was, die voor mij stond,” riep zij verschrikt, Eduard in eens bij de armen grijpende, „had u uwen naam daar straks maar gezegd dan had ik u dadelijk alles verteld.”

„Maar mijn God! moet ik nu mijn verstand verliezen? wat voor geheim schuilt hier toch achter, wie zijt gij dan toch?” was alles wat Eduard in zijne overgroote verbazing kon uitbrengen.

„Er heerscht hier een vreeselijk misverstand menschen, dat mij hoe langer hoe onbegrijpelijker begint te worden.”

„Toch niet meneer, hoort u maar even, alles

is heel duidelijk, maar alleen begrijp ik niet waarom uwe jufvrouw zoo in eens flauw viel toen ik haar de naam van uwen vader noemde, maar nu u toch de zoon bent van onzen weldoener, kan ik u toch beter alles zoo vertellen."

„Hoe? wat zeg je nu weer, ik word waerachtig krankzinnig, vrouw, zeg, heeft de naam van mijnen vader Marie in zwijm doen vallen, maar dat is verschrikkelijk, verklaar mij dan toch wat hier gebeurd is? O God! die onzekerheid zal mij nog doen sterven.

„Zeg mij toch, mijn vader is uwe weldoener, je eigen naam wilde je mij daarstraks niet noemen, en nu, nu je weet dat ik van Diere heet, weer wel?"

„Ja meneer — hier kleurde vrouw Halser en sprak op verlegen toon — dat is alles omdat..... meneer ik eene..... vondelinge ben en mijn vader waarschijnlijk ook....de....uwe.....

„Geregtige hemel, vrouw, wees voorzigtig! probeer het niet mijne woede te trotseren; zoudt ge een' man als mijnen vader durven lasteren! wees op uwe hoede Halser, die woorden zullen uwe vrouw welligt heugen, men beleedigt zoo ongestraft maar niet een ieder, die men wil; — hier zal iets verschrikkelijks gebeuren zoo waar mijn naam van Diere is. Wil dan de gansche wereld tegen mij zamenspannen? Dezen dag zal u heugen menschen of ik heb nooit

van Diere geheeten; wij zien elkander weder.

Met deze woorden, op hevigen toon en snel achter elkander uitgesproken, snelde Eduard de deur uit.

Half waanzinnig op zijne kamer teruggekomen was het grijpen naar een spoorbriefje zijn eerste werk. Naar Utrecht moest en zou hij, niets zou hem kunnen weerhouden. Het onbegrijpelijk drama dat voor hem gespeeld werd, kon slechts door zijn vader worden opgelost. Slecht twee gevallen waren in zijn idee denkbaar. Of Halser en diens vrouw moesten groote schelmen wezen, of hij moest zijnen vader voor schuldig houden aan een daad, waartoe hij hem wel het allerminst in staat rekende. Hoe onbegrijpelijk hem het eerste ook was, de mogelijkheid van het tweede wierp hij verre van zich.

De trein niet tijdig genoeg meer uit Delft gaande om nog dien avond in Utrecht te wezen liet hij zich met rijtuig zoo spoedig mogelijk naar Rotterdam brengen.

Ook Halser en diens vrouw waren intusschen nog steeds aan de grootste ongerustheid overgegeven.

Het hevige tooneel van zoo even, de woede van den jongen mijnheer van Diere, de plotselinge ongesteldheid van jufvrouw Melinger, dat alles was ook voor hen nog even onbegrijpelijk. Mijnheer Eduard verder alles te vertellen wat

zij wisten was voor hen zoowel ondoenlijk als nutteloos, daar ten eerste ook zij zich van alles geene verklaring wisten te geven en ten tweede Eduard nu toch in een veel te opgewonden stemming verkeerde om iets te willen aanhooren.

Hun eenige hoop berustte daarom nog op den ouden heer van Diere zelf, die zij meenden dat aan Eduard genoeg ophelderingen zou geven om deze althans te doen inzien, dat hunne woorden ten minste geen laster bevatten. Het denkbeeld reeds van iemand beleedigd te hebben, die hunnen weldoener zoo dierbaar was als hij, was voor Halser en zijne vrouw genoeg om alle mogelijke berouw te hebben over de onvoorzigtige wijze, waarop zij hem een gedeelte hunner geschiedenis hadden geopenbaard.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Eduard en zijn vader.

Uit Rotterdam verder met de meest mogelijke haast doorgereisd, kwam Eduard nog denzelfden avond op het onverwachtst de ouderlijke woning binnen. Zijn vader opzoeken, en die met de

woorden „vader hier ziet ge uw rampzaligen zoon,” om den hals te vallen, was het eerste wat hij deed.

Een lang en belangrijk gesprek moest nu worden gevoerd eer de oude Dokter, ontsteld door het onverwachte bezoek en de ontroering van zijn zoon, geheel op de hoogte was van alles wat er reeds te Delft was voorgevallen, maar een veel langer en drukker gesprek was noodig om Eduard daarna bekend te maken met 't geen ook wij nu zullen vernemen.

Hier hoorde namelijk Eduard van zijn vader, na lang bidden en smeken om toch aan zijne ongerustheid een einde te maken, het volgende:

„Eduard, mijn jongen, de woorden die je mij daar zoo zegt dat je door vrouw Halser zijn toegevoegd, de scène tusschen die vrouw en uwe dierbare Maria voorgevallen, de zenuwachtige ontroering die zich van je heeft meester gemaakt, de liefde eindelijk waarbij je mij zweert je te willen helpen om dat geheim te ontdekken, dat alles noopt mij mijn zoon, je iets te vertellen, dat ik mij geveleid had, dat niemand buiten mij zelf ooit weten zou, dat alles noopt mij je een geheim mede te deelen dat ik gehoopt had met mij in het graf te nemen en waarnaar ik ook niet gedacht had, dat iemand mij na bijna vijf-en-twintig jaar meer gevraagd zou hebben.

„Ja, Eduard, de geschiedenis u door vrouw Halser verteld is waar, die vrouw is een vonde-

deling, maar uwe zuster, neen mijn jongen, zoo waar een God leeft, uwe zuster is zij niet; nooit zal een schepsel ter wereld naar waarheid zoo iets kunnen getuigen."

„Maar.....

„Stil, luister verder. In het 3e jaar van mijn' studenten tijd, Eduard, was het op een avond in Aug. van 18.. dat ik op mijne kamer komende, in den hoek van de kamer een pakje ontwaarde, dat bij onderzoek bleek te zijn een kind ongeveer 2 à 3 weken oud. De kleertjes en onderscheidene brieven, waaronder een van de moeder, sedert door mij als een heiligdom bewaard liggen in gindsche kist, welks inhoud uwe nieuwsgierigheid vroeger zoo dikwijls gaande maakte, met het streng bevel daarbij om die bij eventueel plotseling overlijden te Delft te bezorgen bij de lieden die zoo straks nog uwen toorn zoo hevig opwekten, bij Halser.

„Tallooze pogingen, jaren lang door mij gedaan, om vader of moeder van dit kind, dat ik intusschen aan een agent van politie ter verzorging had toevertrouwd, op te sporen, waren vergeefs.

„De reden zelfs, waarom het kindje bij mij werd bezorgd, heb ik slechts kunnen gissen. Maar twee gevallen komen mij daaromtrent mogelijk voor. Of de moeder heeft gemeend bij een student in de medicijnen het kind het best

te kunnen brengen, iets wat ik echter met het oog op de vondelingshuizen moeilijk zou kunnen denken, of de vader van het kind moet vroeger hebben gewoond op die kamers, waar ik toen mijn verblijf hield, welke laatste veronderstelling ik voor de meest waarschijnlijke houd.

„Een onderzoek destijds onmiddelijk bij mijne hospita ingesteld gaf mij in deze zaak hoegenaamd geen licht. Ook die menschen waren eerst sedert kort in dat huis komen wonen en konden mij dus geen bericht geven omtrent vroegere bewoners der bovenkamers. De wijkmeester tot wien ik daarna mijn toevlugt nam maakte mij niet veel wijzer. Een verhuisbiljet was er niet ingediend en de naam van den vroegeren kamerhuurder alzoo niet bekend.

„Alle advertenties, oproepingen en verdere pogingen dus vruchteloos zijnde, schoot mij niets anders over dan het kindje of in handen der politie te geven of het voor mijne rekening te laten onderhouden en opvoeden. Daar de meeste studenten mij evenwel toch van het vaderschap zouden verdenken en de zaak bovendien door mijne toevlugt tot het eerste te nemen, zeer ruchtbaar zou worden en welligt ook mijnen geliefden ouders ter oore komen, besloot ik tot het laatste. Dank zij den zorgen van den ouden Halser, zooals de agent heette aan wien ik het kind gegeven had, en diens vrouw, groeide het

meisje in alle zegen en voorspoed op. Voor zoo ver de ruime wijze, waarop mijne geachte vader mij aan de Academie leven liet, en later de betere staat mijner finantien door mijne praktijk en uw grootvaders dood mij dit toelieten, gaf ik het meisje eene opvoeding naar den stand harer pleegmoeder, zonder mijn kinderen daardoor te benadeelen. Nooit heb ik sinds dien tijd een oogenblik berouw van mijne daad gehad.

Hermine Saturdag, zoo als ik het meisje had gedoopt, groeide langzamerhand tot eene aardige blozende meid op en trad een paar jaar geleden in 't huwelijk met vrouw Halsers oudsten zoon, Willem, die zich nu zooals je weet in Delft als timmerman heeft neergezet. De opregte dankbaarheid en liefde mij zoo wel door mijn pleegkind als door den jongen Halser altijd bewezen, waren mij redenen genoeg nog steeds in stilte deze brave lieden te blijven ondersteunen en voort te helpen.

Uwe goede moeder heeft nooit van een en ander iets geweten; de vrees, dat de smet die er nog immer op mijn naam kleven blijft zoo lang de ware vader niet bekend is, ook haar welligt verdriet mogt doen, deed mij alles voor haar verzwijgen.

Wat nu de plotselinge ongesteldheid uwer Marie betreft, ook die zal waarschijnlijk in dit alles wel haren grond hebben. Haar vader, die ook te Leiden studeerde tijdens de vondeling

bij mij gebragt werd, zal haar hiermede hebben bekend gemaakt en de herkenning van mijne zoogenaamde onechte dochter in vrouw Halser zal haar zoodanig hebben getroffen dat een toeval hiervan 't gevolg is geweest. Alles wat ons dus nu nog te onderzoeken blijft, is de reden waarom Marie u over dit punt nooit eens heeft gesproken of geschreven; waarschijnlijk heeft hare kieschheid haar dit belet.

Nu Eduard, weet ge alles wat ook ik ooit van deze zaak heb kunnen te weten komen."

„Ja, vader, doch nu nog die brieven en kleertjes, ik zou ook die gaarne naauwkeurig willen onderzoeken, we moeten die zaak tot helderheid brengen, de ouders van dat kind moeten gevonden worden, de schande die ge zoo vele jaren onschuldig hebt moeten dragen, moet worden uitgewischt."

Terwijl Eduard dit zeide had Dokter van Diere, bijna zeker overtuigd van de onmogelijkheid om nog na zoovele jaren de ouders te vinden, met zijne gewone bedaardheid het bewuste kistje te voorschijn gehaald en den inhoud er van voor Eduard op de tafel uitgestort.

Diens eerste greep was naar de brieven, die zich daarbij bevonden. De eerste, welke hem daarvan in handen kwam was de brief van de moeder der vondeling aan den vader geschreven en bij het kind neergelegd. Hij luidde aldus:

Adolf, vader van dit kind.

Nog nimmer was er in mijn hart eenige twijfel omtrent uwe liefde voor mij geweest, tot op het oogenblik waarop ik uw laatsten brief ontving, een brief die mij in eens den sluijer van de oogen rukte, en tevens over mijn lot en dat van ons kind besliste.

Uwe ontrouw betreur ik, maar uwe wreedheid veracht ik. Gij zijt een monster, maar ook een lafaard. Gij wilt de schande ontvlugten, maar ik belet het u. Gij verstoot mij, gij wilt mij niet meer kennen, maar ik zal u daarvoor aan de wereld bekend maken.

Het kind dat gij hier ontvangt, zal daartoe dienen. Ik zend het u opdat ge in mijne schande zoudt moeten deelen. Vermoorden zult ge het niet, dat weet ik: uwe wreedheid is er toe in staat, maar de moed ontbreekt u daartoe.

Gij hebt mijne laatste groeten, met mijne vloek. Hermine, zoo als ik ons kind naar mij zelf genoemd heb, zal ik nooit weder zien.

Zoo ge durft laadt dan bij mijn dood ook nog de hare op uw geweten; ik kan zoo niet meer leven.

UWE VROEGERE BEMINDE.

„Hieruit leeren wij dus ook weer niets meer, dan dat de vader een ellendeling was,” waren de eerste woorden van Eduard nadat hij dezen brief gelezen had.

„Reeds dat alleen leert u echter genoeg mijn jongen om u de overtuiging te geven dat vrouw Halser althans uwe zuster niet wezen kan, maar zie nu deze andere brieven die u de verdere bewijzen daarvan zullen geven.”

De dokter merkte niet hoe een vale bleekheid de door opgewondenheid zoo even nog hoog rood gekleurde wangen van Eduard eensklaps overdekte, toen een der andere brieven hem in handen kwam. Een greep naar zijne zakportefeuille, waarin hij onstuimig naar iets scheen te zoeken, wekte het eerst zijne opmerkzaamheid.

„Eduard, wat deert u mijn jongen?” was de uitroep die daarop volgde.

Eduard keek zijnen vader aan, en toonde hem met een strak en ernstig gezigt een anderen brief, door hem uit zijn zakboekje genomen, met de woorden: „Zie eens vader, deze brief van mijnen medeminnaar, den heer Nagels nu ongeveer drie maanden geleden door hem aan Marie geschreven, zie, herkent ge die hand, die onderteekening? O God! welk voorgevoel komt in mij op! hoe zou ik den hemel danken als dat eens bewaarheid werd!

„Zie vader, hoe de moeder zelf, in haren brief den naam Adolf als die van haren verleider noemt, zie ook die hand, die onderteekening van de brieven bij het kind gevonden, vergelijk die met dezen brief: weet verder dat ook Nagels den voor naam Adolf draagt en naar ik meen vroeger te

Leiden in garnizoen heeft gelegen, vader bedenkt dat alles en zeg mij dan, twijfelt ge nog ?

„Eduard, het kwaad loont zijn meester. Uw vermoeden legt een zware verdenking op den intiemen vriend van Maria's vader. Laat ons echter voorzigtig zijn. Ook ik geloof, dat wij de ontdekking van het geheim door dit toeval misschien zullen kunnen naderen, laten wij dus door overijling niets bederven. Een kleinigheid te vroeg gezegd of gedaan, kan ons in de grootste onaangenaamheden wikkelen, dus moeten wij eerst bewijzen in handen hebben. Deze brief van den heer Nagel aan Marie zegt veel maar niet genoeg. In elk geval is het echter een stuk van het grootste gewigt.

Het geeft ons eene aanwijzing, die misschien tot de ontdekking leiden kan van datgene, waarnaar ik jaren lang te vergeefs zocht. Zoo als ik u reeds zeide belette een verzuim van 't indienen van een verhuisbiljet bij den wijkmeester, welligt was dit met voordacht nagelaten, mij destijds den waren naam te vinden van den persoon, die vroeger op mijne kamers had gewoond. Nu hebben wij het spoor gevonden om tot de ontdekking van dien naam te komen; de heer Nagels is zoo ge zegt gepensioneerd officier, welnu dit is immers genoeg om ons te doen uitvinden of er gedurende mijn studententijd een officier van dien naam te Leiden is geweest en zoo ja, waar hij gewoond heeft. Hoor nu eens hoe

ik deze zaak zou willen onderzoeken. Vooreerst moeten wij zien iemand te vinden, en mij dunkt mijn vriend Willy den advokaat is daar zeer geschikt voor, om dien te zenden bij den heer Melinger om van dezen te verkrijgen de verklaring, dat de brief die je in je portefeuille had van de hand van den heer Nagels is en om hem bovendien te vragen van wanneer zijne kennismaking met dien heer dagteekent; vervolgens moet een van ons beiden naar Leiden gaan om daar 't zij bij den militairen kommandant 't zij in 't een of ander officiersregister te informeren of er tijdens mijn 3e studiejaar aan de Academie, werkelijk aldaar een cavallerie officier van dien naam in garnizoen heeft gelegen en hoe oud die officier was. Loopt dan ook dat onderzoek naar wensch af dan geloof ik niet dat wij het spelen met open kaart langer behoeven te ontzien, en dat wij bij den heer Melinger langer voor eene afwijzing behoeven te vreezen.

Voor het oogenblik kan er nog niets gedaan worden. Morgen zal ik er dadelijk met Willy over spreken zoo breedvoerig als maar noodig is; het moeilijkste is achter de rug en wees dus nu slechts gerust. Nu het spoor ons bekend is waarop wij moeten voortgaan, zal ook de rest zich wel vinden.

Rust is voor je eigen gezondheid Eduard nu hoog noodzakelijk, terwijl het nu toch te laat

op den avond is, om nog ergens mede te kunnen beginnen."

Eduard zag zijnen vader kalm en bedaard aan, vreugde en angst waren tegelijk op zijn gezicht te lezen en het was hem niet mogelijk iets meer uit te brengen dan: „Ja vader, ik dank u, zoo is alles goed; hoe heb ik u ook ooit kunnen verdenken."

Reeds den volgenden morgen was Dokter van Diere zelf in Leiden om de gewenschte onderzoekingen in het werk te stellen.

Zijn vriend de advokaat Willy zou in persoon naar den heer Melinger gaan om ook daar naauwkeuriger informaties in te winnen, terwijl Eduard zoowel uit belangstelling in den toestand van zijn meisje als om een tweede bezoek bij Halser te gaan maken, onmiddellijk naar Delft was teruggekeerd.

De zending der drie onderzoekers, die elkander dien zelfden avond in Utrecht zouden terug zien, liep geheel naar wensch af.

Eduard hoorde te Delft hoe Marie langzamerhand herstelde en ook bij vrouw Halser hoe deze hem reeds zijne woede van den vorigen dag vergeven had.

Eene verklaring van alles wat er was voorgevallen haar door Eduard nu met toestemming van zijn' vader gegeven, was hierop gevolgd en vrouw Halser had met groote droefheid toen het berigt gehoord, dat zij geen kind

van den goeden ouden Dokter, zoo als zij hem noemde, was, maar van een ander heer die Eduard haar nog niet zeker noemen kon.

De zending van den advokaat Willy ten huize van den heer Melinger was naar wensch afgeloopen, daar de laatste eerst wel zeer onvriendelijk gezegd had, dat niemand ter wereld iets te maken had met het jaar, waarin hij met een zijner vrienden had kennis gemaakt maar, op vertoon van den brief van Nagels aan zijne dochter, toch begrijpende dat er iets van gewigt aan de hand was, had hij verklaard dat die handteekening werkelijk van Adolf was en hij dien heer had leeren kennen tijdens hij in den Haag procureur was en de laatste daar in garnizoen lag.

Op zijne vraag aan den heer Willy wat dit alles beteekende, had deze daarop gezegd dat hij hem daaromtrent nog niets anders mogt mededeelen, maar hem alleen kon verzekeren dat het met de ziekte zijner dochter in verband stond en hij waarschijnlijk een dag of wat later vele belangrijke zaken vernemen zou.

Ook Dokter van Diere zelf bragt 's avonds bij zijne t'huiskomst een allezins gunstig verslag van zijne reis mede.

Een onderzoek bij den militairen kommandant had hem geleerd, dat er werkelijk vroeger een jong officier bij de cavallerie, genaamd Adolf Nagels, op zijne kamers gewoond had, zoodat alle twijfel, dien hij nog mogt hebben gekoesterd

daarmede voor goed verdwenen was. Tot de openbare behandeling der zaak werd daarom nu besloten.

In eens ferm handelend op te treden werd na algemeen overleg nu maar het best geoordeeld, en een vast plan daaromtrent gemaakt.

Den Heer Nagels zou met een briefje worden kennis gegeven van de ontdekkingen die men had gedaan, waarbij men hem de keuze liet van zich òf zoodanig te verdedigen en te verontschuldigen dat zijne onschuld daaruit duidelijk was bewezen, òf zich zoo snel mogelijk uit de voeten te maken en voor altijd van eene verbindtenis met jufvr. Melinger af te zien.

Nadat men dan 't antwoord zou afgewacht hebben, wilde men met de behandeling van de zaak bij den heer Melinger verder voor den dag komen en ook dien met het ware karakter van zijn vriend bekend maken, om eindelijk daarna een derde aanzoek voor Eduard om de hand van Marie te wagen.

ZESDE HOOFDSTUK.

Marie en Eduard.

Weder veertien dagen later vinden wij Papa Melinger aan het ziekbed zijner dochter — nu bijna geheel hersteld — terug.

„Je gezondheid Marie, is nu in de laatste dagen toch flink vooruit gegaan, vindt je zelf ook niet?” hooren wij hem zeggen.

„Ja Papa, wat meer versterkende middelen en wat geduld, dan geloof ik wel dat wij er binnen een dag of tien weer boven op zullen wezen. 't Is nu al meer dan negen dagen dat ik die akelige droomen niet meer heb en als wat afleiding nu maar maakt, dat die ook niet meer terug komen dan gaat alles naar wensch. Heel en al herstellen zal ik echter nooit zoo lang u niet hebben wilt, dat vrouw Halser mij hare geschiedenis nog eens langzaam en naauwkeurig verteld.”

„Marie lief, geloof mij, heb nu toch geduld, ik zelf ben in de laatste dagen in de grootste ongerustheid, allerlei vreemde zaken zijn mij ter oore gekomen en als je me belooft kalm te blijven zal ik je vertellen wat er gebeurd is, tijdens de crisis.

Eenige dagen geleden, laat eens zien, 't zal nu juist zoo wat veertien daag zijn, komt er onverwachts op een morgen een advokaat uit Utrecht, zie daar heb je zijn visitekaartje nog, Willy heette hij, om mij te spreken. Nergens van wetende en nog minder kunnende gissen wat er te doen was of wat ik met Utrechtsche advokaten had uit te staan, begon ik natuurlijk met hem te vragen, waaraan ik de eer van zijn vroegtijdig bezoek te danken had, waarop

mij, na een vrij lange maar totaal onbegrijpelijke inleiding, op eens werd gevraagd, of ik me nog herinneren kon van wanneer ongeveer mijne kennismaking met den heer Nagels dagteekent. Op mijn antwoord, dat ik mij dat zoo gaauw niet meer herinneren kon en dit bovendien een particuliere zaak was, die niemand eenig voor- of nadeel kon aanbrengen, duwde die heer me een brief onder de neus, Marie, die ook vroeger in uw bezit geweest moet zijn, een brief namelijk door Adolf in der tijd aan u geschreven.

Deze brief, op eene voor mij onverklaarbare wijs in handen van een advokaat aangeland, was naar het scheen het corpus delicti waaraan ik zijn bezoek te danken had

„Mijnheer Melinger,” zeide hij daarop, „kent UEd. dat schrift? zoo ja wees dan zoo s. v. p. zoo goed mij te zeggen of UEd. deze handtekening waarlijk voor die van den heer Adolf Nagels erkent; en zoo UEd. ook dat kunt bevestigen mij nogmaals te antwoorden op de vraag van wanneer uwe kennismaking met dien heer dagteekent.”

Daar ik nu toch ook begon te begrijpen dat het hier de een of andere gewigtige zaak gold, zeide ik hem alles wat ik mij aangaande de kennismaking met Adolf nog kon herinneren, dus ook dat ik hem in den Haag het eerst had ontmoet.

Op mijne vraag, wat dit alles beteekende of

waar dit op uit moest loopen bleef mijnheer Willy toen op zijne beurt het antwoord schuldig en vertrok met de mededeeling dat alles later opgelost zou worden.

Tot nog toe is er van de oplossing nog niets gekomen en wordt alles juist hoe langer hoe ingewikkelder, daar dit briefje dat ik nu van morgen weer kreeg, de kroon op de verwarring zet en mij ontmoedigt om er ooit iets van te weten te komen. Juist was ik van plan eens naar Nagels te gaan om hem te vragen of hij ook weet wat voor belang Utrechtsche advocaten in onze kennismaking stellen, en nu stuurt hij mij van ochtend dit hoogst onaangename bericht; hier, lees zelf:

Amice Melinger.

Droevige onverwachte gebeurtenissen nopen mij helaas U en uwen gezelligen kring eensklaps voor langen tijd, welligt voor goed te verlaten.

Het bericht van 't overlijden van een mijner bloedverwanten roept mij onverwijd naar Engeland, zonder dat ik nog in de gelegenheid zal kunnen wezen van U of de uwen afscheid te nemen.

Hoe hard mij deze scheiding juist nu valt behoef ik U niet te zeggen. Excuseer mij U zoo onbeleefd te behandelen, spoed dringt mij en nood breekt wet.

Adieu, welligt voor immer.

Na hartelijke groeten t. t.

ADOLF NAGELS.

De indruk, die het lezen van dezen brief op Marie maakte, ontging Papa Melinger niet en hoe onaangenaam hem anders het vertrek van zijnen vriend ook was, hij kon het voor zich zelve niet loochenen dat het vervallen van zijn plan, dat hem na zijne nachtelijke overpeinzingen toch meer en meer onuitvoerbaar begon toe te schijnen, hem toch met het oog op 't levensgeluk zijner Marie verheugde.

Het zonderlinge van Nagels vertrek juist op het oogenblik, dat de zaak met advokaat Willy voor hem zou worden ontknoopt, kon hem, als zijnde met de omstandigheden nog onbekend, niet zijn opgevallen, maar Marie, die in dergelijke zaken onmiddellijk een veel scherpzinniger oordeel en dieper inzicht had, maakte dadelijk nadat zij den brief gelezen had de volgende opmerking:

„Dat het mij nu juist spijt dat u zulk een brief ontvangen hebt, kan ik niet zeggen Papa, dat weet u ook te goed, maar toch vind ik het jammer. Die brief, die den advokaat Willy u heeft laten zien, heb ik niet lang nadat ik hem van mijnheer Nagels ontving aan (hier kleurde Marie) Eduard van Diere gegeven en kan dus niet anders dan door diens handen aan dien mijn-

heer Willy gekomen zijn. Zonder twijfel zit daar iets belangrijks achter en ik kan het niet helpen, maar ik vind het toch bijzonder vreemd dat mijnheer Nagels nu juist weg moet op een oogenblik, dat er iets gebeurd schijnt te zijn, dat ons nog niet bekend is maar dat toch wel van eenig belang moet wezen. Ik ben ten minste hoogst nieuwsgierig om te weten wat daar toch nog eens van groeijen mag."

"Ook mij Marie interesseert dat alles bijzonder, maar hoe je nu weer met één zóó achterdachtig wezen kunt om 't vertrek van mijn vriend Adolf daarmee in verband te brengen, en dan nog wel in een kwade zin, begrijp ik waarachtig niet. Je kunt bovendien toch wel begrijpen dat ik althans zulke presumpties nooit zal hebben en die dus ook niet gaarne van anderen hoor omtrent iemand die ik toch altijd als mijnen besten vriend beschouwd heb."

"Ik geloof, dat het nu de beurt is, aan mijn Papaatje om zich kalm te houden," was al lagchende het antwoord. „Ik meende daar niets kwaads mee, dat begrijpt u wel, maar ik zeide dat ik het alleen maar zoo vreemd vond."

"Vreemd of niet vreemd doet hier weinig tot de zaak af zoolang we niets zekers weten, maar dat het mij spijt dat hij weg is, dat is zeker. Wie zal me nu 's avonds den tijd helpen passeren, en wie zal nu de derde man voor 't homberen moeten wezen"

„Als het nu juist om het homberen te doen is, zou er dan nergens nog iemand anders te vinden wezen Vader, die ons beide kan helpen den tijd aangenaam door te brengen, bijv. een ander heer?”

„Geen zinspelingen Marie, over een punt daar we het nog niet over eens zijn. Je herstel is nog niet van dien aard, dat we even gerust als voor je ziekte over alle zaken zouden kunnen praten. Er zijn personen, die in je gemoed nog te hevige aandoeningen opwekken dan dat wij er een gesprek over beginnen zouden. Vooral zinspelingen op zulke teere punten als je daar trachtte aan te roeren, moeten we nog vermijden. Je gezondheid eens weer op zijn oude kracht terug zijnde zullen we dit wel eens nader behandelen en zien wat er te doen valt, maar voor als nog moet de naam van Eduard door geen van ons beiden worden genoemd.”

Marie was in zich zelf, met de betrekkelijk gunstige verandering, die in hare zaken omtrent Eduard gekomen waren te blijde, dan dat zij op deze laatste woorden aanmerking zou gemaakt hebben en slechts de wensch dat hare beterschap dan nu maar zoo hard mogelijk zou mogen vooruitgaan, was het repliek, dat zij had in te brengen.

Keeren we nu voor een oogenblik tot ons drietal: vader en zoon van Diere en den advocaat terug.

De plannen bij de laatste bijeenkomst dezer drie heeren in Utrecht beraamd waren intusschen reeds grootendeels tot eene uitvoering gekomen.

De brief aan Adolf Nagels geschreven en door Dokter van Diere, die zeer sterk tegen alle anonymiteit was, persoonlijk onderteekeud, had de gewenschte resultaten opgeleverd. Een copij daarvan in tegenwoordigheid van den advokaat genomen was als voorzorgsmaatregel met voorzicht door hem gemaakt, om die, als zulks mogt noodig wezen, ook later bij den heer Melinger te kunnen vertoonen.

Adolf Nagels ten hoogste over zoo iets onverwachts verbaasd, had eerst besloten zich in 't geheel niets van dat alles aan te trekken, maar later bij het zien der handteekening en van de bewijzen — dokter v. D. had in zijne brief ook een van de vele brieven van Adolf aan de moeder gedaan — zich toch bedacht en daarop onmiddellijk naar Utrecht om informaties vertrokken.

Daar had hij natuurlijk alles vernomen en tevens de onmogelijkheid ingezien om zich nog te kunnen verdedigen, en eindelijk op verlangen of liever bevel van den Dokter een brief aan den heer Melinger moeten schrijven, die hij inkleedde op eene wijze zooals wij dat reeds zagen.

Alleen de bedreiging van Eduard, dat als hij zich niet spoedig uit de nabijheid verwijderde alles met naam en toenaam bekend zoude worden

gemaakt en de vrees voor de schande en opspraak, die hem dan toch tot een vertrek zouden forceren, terwijl Marie Melinger bovendien ook voor hem verloren was, hadden hem kunnen bewegen slechts in de vlugt zijn heil te zoeken, onder den schijn, dat gewigtige redenen hem naar Engeland riepen. Het verdwijnen van dezen gevaarlijken medeminnaar, waaruit tevens de zuivering van de smet die nog op zijn vaders naam kleefde volgen moest, was voor Eduard te gewigtig om hiervan niet terstond gebruik te maken.

Zoo spoedig mogelijk daarom, na het vertrek van Nagels, die zich reeds den volgenden morgen aan boord der Engelsche boot bevond, waren de drie ons bekende personen uit Utrecht naar Delft gestoomd om nu daar het slottaferaal der ingewikkelde zaak ook voor den heer Melinger af te spelen.

Niet weinig was deze man geschokt bij het vernemen van de verschillende zaken hem daar verhaald, doch zijn laatste twijfel moest verdwijnen toen de copy van den brief door Dokter van Diere tegelijk met de kleertjes der vondeling en de brieven van Adolf aan de moeder geschreven, hem voor de oogen werden gebracht.

Dat schrift, die onderteekening, die verklaring van den militairen kommandant, dat signalement, die doopacte, dat alles kon niet liegen en toch kon hij zooveel schandelijks op

eens niet vernemen zonder ongeloovig zijn hoofd te schudden.

Het plotseling vertrek van Nagels, de bewijzen die daar voor hem lagen, die copy van den brief, dit alles moest hem wel overtuigen. Geen twijfel kon meer helpen, het was zoo: Marie's voorvoelen was bewaarheid, hij moest het gelooven.

„Vergeving, Dokter, Eduard, o God vergeving voor alles waarvan ik u heb verdacht', waren de eerste woorden die hij uitte, zoodra zijne ontroering hem dit toeliet.

„Dank, dank voor uw aller trouwe zorg. Eduard ik heb veel misdreven, kom mijn zoon! ik kan nog veel vergoeden!”

NASCHRIFT.

Slechts weinige woorden zijn nog noodig om te vermelden, hoe het met de verschillende personen uit ons verhaal afliep.

Eduard hoogst gelukkig met den zoo onverwachten afloop dezer vroeger zoo onaangename zaak, vertoonde zich een week of wat later overal als

de aanstaande bruidegom der nu geheel herstelde Marie, die van 't oogenblik van haar engagement weer de zelfde vrolijke levendige en behoorlijke maagd van vroeger geworden was. Papa Melinger was uiterst verheugd zijn hombra-partijtje nu toch door een aanstaanden schoonzoon vervuld te zien en vertelde nog menigmaal op een concert hoe het verliezen van een shawl zijne dochter een vrijer bezorgd had.

De heer van Diere, senior, bleef tot aan zijn dood dezelfde goede vader voor zijn zoon en schoondochter, en zorgzame pleegvader van zijn eenmaal aangenomen kind, waaraan de echte vader zich zoo weinig had laten gelegen liggen.

Halser vond na dien tijd nooit meer een dames omslagdoek, zooals hij het noemde, en was daar ook niets meer op gesteld, daar het hem menigen slapeloozen nacht gekost had.

Nagels liet na zijn vertrek nooit meer iets van zich hooren en droomt misschien nog dagelijks van zijn Marietje, die voor eenwig voor hem verloren is.

De gediensstige Rika eindelijk, de postillon d'amour, die zoo veel tot het stille geluk der slagtoffers van Amor had bijgedragen zag zich eindelijk verlost van den kalen indringer, voor wien ze zoo dikwijls had moeten koken en die toch nooit iets afschoof, en was regt verheugd

dat meneer Eduard nu toch eindelijk ook eens bij zijn meisje mogt komen en ze de minnebriefjes niet langer in stilte onder de kussens van 't bed van de juffer behoefde te stoppen, terwijl ze aan een ieder vertelde hoe ook hier was gebleken dat schijn dikwijls bedriegt.

WILLIAM.

DE ZWALUWEN.

Ketens, aan de Moorsche stranden,
 Hielden een krijgsman ingekneld;
 En hij sprak van uit zijn banden:
 Zwaluwen, der kou ontsneld,
 Brengt ge hoop in deze streken
 Uit het land dat gij verliet?
 Bouwdet ge in Frankrijk uwe nesten,
 Spreekt gij van mijn Frankrijk niet?

Reeds drie jaar heb 'k u gebeden
 Om een klein herinneringsteeken
 Aan het dal waar 'k in 't verleden
 Van de toekomst blij kon spreken.
 Aan de kronkeling van het beekje,
 Dat zacht langs seringen vliet,
 Zaagt gij toch ons need'rig huisje;
 Spreekt gij van die dalen niet?

Werd soms een van u geboren
 Onder 't dak, waar me eens sloeg 't hart,
 Daar moest ge d'arme moeder hooren,
 En beklagen hare smart.

Stervend meent zij telkenmale

Dat mijn stap klinkt in 't verschiet,
Luistert zij en weent dan weder;
Spreekt gij van haar liefde niet?

Zaagt gij mijne zuster huwen,

En als altijd op die keeren,
Onze knapen haar omstuwen,
En haar door een lied vereeren.
En de makkers van mijn jonkheid,
Die 'k niet op het slagveld liet,
Hebben zij hun dorp hervonden?
Spreekt gij van die vrienden niet?

Welligt hebben reeds verraders

Met het zwaard hen neêrgelegd,
Heerscht de vreemde in 't huis mijns vaders,
En verstoort mijn zusters echt.
Voor mij zal geen moeder bidden,
Overal keet'nen in 't verschiet!
Zwaluwen uit onze dalen,
Spreekt gij van die rampen niet?

Naar Béranger.

ZOET LIEFJEN.

Zoet liefjen, zoet liefjen, ik wacht reeds zoo lang;
Doe open, doe open, en hoor mijn gezang!

Ontwaakt is natuur en de zonne schijnt zacht,
Zoet is er de geur van de roos!
Bedwelmd de balsem door 't windjen gebracht,
En lieflijk zijn fluist'rend gekoos!

Zoet liefjen, zoet liefjen, ik wacht reeds zoo lang;
Doe open, doe open, en hoor mijn gezang!

In 't rond zijn de bloemen, met paarlen belaân,
De vogeltjens zingen zoo blij!
Van bloempje tot bloempje de vlindertjens gaan,
Zij fladd'ren zoo lustig voorbij!

Zoet liefjen, zoet liefjen, ik wacht reeds zoo lang;
Doe open, doe open, en hoor mijn gezang!

Wel is het nog vroeg, en reeds stoort u mijn toon;
 Maar liefjen, o, wordt er niet boos!
 Doe open! doe open! natuur is zoo schoon,
 't Lukt alles tot minnegekoos!

Zoet liefjen, zoet liefjen, ik wacht reeds zoo lang;
 Doe open, doe open, en hoor mijn gezang!

Dan leer ik van 't bloempje de geur u verstaan
 Die zacht zich verspreid in de lucht,
 De klanken vervat in het ritselen der blaau,
 En wat er het beekje wel zucht!

Zoet liefjen, zoet liefjen, ik wacht reeds zoo lang;
 Doe open, doe open, en hoor mijn gezang!

De liefde, zij mint de natuur en haar rust,
 Doe open, doe open, lief kind!
 Dan leer ik u hoe er de liefde zoet kust,
 Hoe zeer u mijn harte bemind.

Zoet liefjen, zoet liefjen, ik wacht reeds zoo lang;
 Verhoor toch de bede vervat in mijn zang.

THOMAS.

SKIZZEN AUS UNSEREM LEBEN

MIT BENÜTZUNG VON GOETHE'S FAUST.

MARIANNE. Gott! Was hab ich gesagt!

GOETHE, *die Geschwister.*Wer nicht liebt Wein, Weib und Gesang
Der bleibt ein Narr sein Leben lang.

LUTHER.

—
PROLOG.

PHOENIX. ABEND. Truppe lustiger Studiosen.

Drei treten hervor.

Erstes Jahr, erste Hälfte.

Der Jüngling singt nach alter Weise
In Brudersphären Wettgesang.
Wenn noch ein Fuchs, zwar erst ganz leise,
Doch bald tönt es wie Donnerklang.
Sein Anblick macht die Bürger beben
Weil Keiner ihn bezähmen mag
Sein unbegreiflich frohes Leben
Erschreckt bei Nacht sie, wie bei Tag.

Erstes Jahr, zweite Hälfte.

Und schnell und unbegreiflich schnelle
Fließt hin für ihn des Lebens Pracht,

Er schöpft sich Paradieses Helle
 Aus tiefer, schauervoller Nacht.
 Ihm schäumt das Bier in breiten Flüssen
 Aus tiefem Grund des Fasses auf.
 Die Freude hat ihn hingerissen
 In ewig schnellem Sphärenlauf.

Zweites Jahr.

Bei Jüngern brausen um die Wette
 Gesänge, Bacchus, dir zur Ehr
 Und bilden wüthend eine Kette
 Der tiefsten Wirkung rings umher.
 Droht oft bei Jüngern ein Verheeren
 Dem Tisch mit ganzem Untergang;
 Dein ältere Diener, Gott v'rehren
 Das Weiß noch mehr als den Gesang.

Chor.

Sein Anblick macht die Bürger beben
 Weil keiner ihn bezähmen mag,
 Sein unbegreiflich frohes Leben
 Erschreckt bei Nacht sie, wie bei Tag.
 Ihm schäumt das Bier in breiten Flüssen
 Aus tiefem Grund des Fasses auf.
 Die Freude hat ihn hingerissen
 In ewig schnellem Sphärenlauf.
 Kommt, singen wir in vollen Chören

Und schalle es wie Donnerklang:
Wir, Bachus ächte Kinder ehren
Den Wein, das Weib und den Gesang.

DIE TRAGÖDIE.

In einem niedrigen engen Studerzimmer, Heinrich
unruhig auf seinem Sessel am Pulte.

HEINRICH.

Musse jetzt, ach, Differential,
Analytische Geometrie,
Und leider! auch die Integral
Durchaus studiren mit heissem Bemühn.
Da steh ich nun, ich armer Thor,
Und bin so klug als wie zuvor.
Habe Examen A gethan,
Wie wird's mir aber auf B ergehn!
Bin ein *Sjouwer*, ein *Scharrelaar*,
Bin in Delft schon zwei, drei Jahr,
Hab' getrunken Wein und andern Saft,
Nur nicht die Milch der Wissenschaft.
Muss mich jetzt für's Examen plagen
Aber es liegt mir schwer im Magen.
Ist das Examen nicht gut gewesen
So fürchte ich, man wird mich *sjeezen*.
Dann aber könnte ich nicht mehr leben.
Drum hab' ich dem Studium mich ergeben,
Ob mir durch der Bücher Mund
Nicht manch' Geheimniss würde kund,

Dass ich nicht mehr, mit saurem Schweiss,
Zu sagen brauche, was ich nicht weiss.

Auf! Wissenschaft. In's weite Land!
Und dies geheimnissvolle Buch,
Von Charles Sturm's eigner Hand,
Ist das dir nicht geleit genug?
Lern' draus der Formulae Lauf.
Und wenn der *Bach* dich unterweis't,
Die schwersten Sachen gehn dir auf,
Und es erklärt sich deinem Geist.
Umsonst, das trocknes Sinnen hier!
Die heil'gen Zeichen dir erklärt!....
Frenet Calculations sind neben mir,
Was hab ich mich mit ihnen oft geplagt!

*(Er schlägt das Buch auf und erblickt das Zeichen
des Integrales.)*

Wie schläfrich macht mich dieser Blick,
Benebelt alle meine Sinne.
Ich fühl' das junge heitre Lebensglück
Mir Tropf für Tropf aus Nerv und Adern rinnen.
Ein Teufel war's, der dieses Zeichen schrieb,
Das ich aus meinem Herzens Grund verfluchte,
Und gähnend mich zum Phoenix trieb,
Wo ich es zu vergessen suchte.

(Er legt sich auf's Sopha. Es klopft.)

O Tod, ich kenn's, das ist Jan van der Kaan
Mein schönster Schlaf geht jetzt zu nichte.
Dass meinen süssen, lieben Wahn,
Der trockne Schleicher stören muss

V. D. KAAK (*tritt auf.*)

Verzeiht, man hat mich rufen lassen.
Ich komm' zu hören was es giebt.

HEINRICH.

Was du geschickt, hab ich nicht essen können.
Ich esse nicht, was dir beliebt.
Ein jeder klagt über dein Essen.
Probir mal selbst es aufzufressen!

V. D. KAAK.

Das wusste ich nicht, dass mein Essen war schlecht.
Mir däuchte, es schmeckte Jedem ganz recht.
Wenn man so in seiner Küche gebannt ist,
Und seinen Ofen nicht verlassen darf
So däuchte mich, kocht man gute Saucen,
Und jeder würd' drauf mit Vergnügen schmausen.

HEINRICH.

Wenn's Fleisch nicht taugt, so wirst du's nicht erjagen.
Wenn der Geschmack nicht aus der Speise dringt,
Und mit urkräftigem Behagen
Die Zunge aller Menschen zwingt,
Sitzt ihr nur immer! Leimt zusammen,
Braüt ein Ragout von andrer Schmaus,
Und bläst die kümmerlichen Flammen
Aus eurem Aschenhaufen 'raus!

V. D. KAAK.

Allein die Sauce macht des Koches Glück —
Ich fühl' es wohl, noch bin ich weit zurück.

HEINRICH.

Such' dir den redlichen Gewinn!
 Sei nicht so geizig, armer Thor.
 Wenn's Fleisch nur ist nach rechtem Sinn,
 So ist kein Kunst nothwendig mehr.
 Ja, deine Saucen, die so fettig sind,
 Sind unerquicklich für das Menschenkind!
(v. d. Kaan ab.)

HEINRICH, *(allein.)*

Der Durst vermehrt vom Sprechen sehr.
 Curirt der Wein. — *(geht zu den Flaschen.)*
 Leer — leer — leer!
 Wohlan, dass für das erste Mal
 Das Wasser fülle den Pokal! —
 Nun komm' herab, krystall'ne reine Schale,
 Hervor aus deinem rothem Futterale!
 Das hätt' ich früher nicht gedacht
 Wenn ich bei unsern Freudenfesten
 Mit rothem Wein aus dich, den Gästen
 Ein rouge-bord hab' zugebracht,
 Das einmal mitten in der Nacht
 Ein Saft dich füllen würde, der niemals trunken macht.
 Met H²O nun füll ich deine Höhle
 Das erste Mal ist's, dass in diese Kehle
 Das ekelhafte Wasser fließt.
(Er setzt die Schale an den Mund.)

Chor der Studenten.

En wij gaan nog niet naar huis, etc.

HEINRICH.

Welch tiefes Summen, welch ein heller Ton
 Zieht mit Gewalt das Glas von meinem Munde.
 Ein Liedchen klingt, es ist gar wunderschön;
 Man hört es manchmal in den späten Stunden.

Chor der Studenten.

La vie est ennuyense, etc.

HEINRICH.

Was sucht ihr, mächtig und gelind,
 Ihr Himmelstöne mich am Staube!
 Klingt dort umher, wo weiche Menschen sind,
 Die Botschaft hör' ich wohl, allein ich bleib' zu Hause.
 Und geh studiren ganz geschwind.
 Zu jenen Sphären wag ich nicht zu streben,
 Woher das holde Liedchen klingt.
 Und doch an diesen Klang von Jugend auf gewöhnt;
 Ruft es auch jetzt zurück mich in das Leben.
 Dies Lied verkündete der Jugend muntre Spiele
 Und der Studenten freies Glück,
 Und jetzt auch hält der Ton mit freudigem Gefühle
 Mich von dem Bücherhauf zurück.
 O, tönet fort, süsse Studentenlieder.

(giesst das Wasser hin)

Kein Wasser mehr, und zu dem Phoenix wieder!

(ergreift Stock und Hut und eilt hinaus.)

Chor der Studenten

Io vivat, io vivat!

VOR DEM THOR.

Spaziergänger aller Art ziehen hinaus.

Einige Studenten.

Lasst uns gehen, wo's best gefällt.

Andere.

Ich proponire, nach Reineveld,

Die ersten.

Wir aber wollen nach der Mühle wandern

Ein Student.

Ich rathe euch nach Pijnacker zu gehn.

Zweiter.

Der Weg dahin est gar nicht schön.

Die zweiten.

Was thust denn du?

Ein dritter.

Ich gehe mit den andren.

Vierter.

Nach Reineveld geh' mit, gewiss dort findet ihr
Die schönsten Mädchen, und das beste Bier
Auch Advocat und *Eigengemaakte*.

Dienstmädchen.

Nein, nein, ich gehe nach der Stad zurück

Andre.

Wir finden ihn gewiss bei jenen Eichen stehen.

Erste.

Das ist für mich kein grosses Glück,
 Er wird an deiner Seite gehen.
 Mit dir nur tanzt er auf dem Plan
 Was gehn mich deine Freuden an.

Andre.

Heut ist er sicher nicht allein,
 Und würde bei ihm sein.

Student.

Blitz, wie die wackern Dirnen schreiten
 Herr Bruder, komm'! wir müssen sie begleiten.
 Ein starkes Bier, ein beizender Toback
 Und eine Magd im Putz, das ist nun mein Geschmack.

Delftsche Schönen.

Da seh' mir nur die schönen Knaben!
 Es ist wahrhaftig eine Schmach;
 Gesellschaft können sie die allerbeste haben,
 Und laufen diesen Mägden nach!

Zweiter Student.

Nicht so geschwind, dort hinten kommen zwei!
 Sie sind gar niedlich angezogen:
 's Ist meine Nachbarin dabei;
 Ich bin dem Mädchen sehr gewogen.
 Sie gehen ihren stillen Schritt,
 Und nehmen uns doch auch am Ende mit.

Erster.

Herr Bruder, nein! ich bin nicht gern genirt.
Geschwind! dass wir das Wildpret nicht verlieren.
Die Hand, die Vormittags den Besen führt,
Wird Abends dich am besten caressiren.

STUDIRZIMMER.

HEINRICH. GUSTAVUS.

HEINRICH.

Es klopft? Herein! Wer will mich wieder plagen?

FUCHS (*tritt auf.*)

Ich bin's, ein Fuchs.

HEINRICH.

Du musst dein' Namen sagen.

HEINRICH.

Herr Gustav nennt man mich.

FAUST.

Kein *Herr* erkennen wir.

FUCHS.

Gustavus denn, heiss' ich.

HEINRICH.

Gut, so gefällst du mir.

Wir werden, hoff' ich, uns vertragen;

Denn deine Naseweisheit zu verjagen,
 Bist du, mein liebes Fuchslein, hier.
 Die Hahnenfeder auf dem Hut
 Ist für ein' Fuchslein zu verwegen,
 Ich rathe nun dir, kurz und gut,
 Im Nu das Dinglein weg zu legen.
 Denn Vielen, Fuchslein, giebt es, die
 Es halten für Pedanterie.
 Erzähle mir jetzt frei und gut
 Wie dir dein Leben gefallen thut.

FUCHS.

Ich hoffe niemals solche Pein
 In's enge Erdenleben mehr zu fühlen.
 Ich bin zu alt für Mosjeu mehr zu spielen,
 Zu jung ein Herr Student zu sein.
 Was wollen die Studenten mir gewähren:
 Verd.... groen, ik zal je mores leeren!
 Das ist der ewige Gesang,
 Der immer an die Ohren klingt.
 Den, unsres Fuchslebens lang,
 Man donnernd jede Stunde singt.
 Nur mit Entsetzen wach' ich Morgens auf,
 Ich möchte bittre Thränen weinen,
 Den Tag zu sehn, der mich in seinem Lauf
 Befehle sieht erfüllen, und nicht Einen
 Der nur im mindesten sich stimmt mit meiner Lust;
 Wenn jeder mich mit tausend Fratzen hindert,
 Und Keiner die bedrängte Brust
 Beruhigt, und die Schmerzen lindert.
 Auch muss ich, wenn die Nacht sich niedersenkt,

Mich ängstlich auf das Lager strecken;
 Auch da wird keine Rast geschenkt,
 'Ne wilde Truppe macht mir schrecken.
 Die Furcht, die mir im Busen wohnt,
 Kann tief mein Innerstes erregen,
 Da jeder mein' Gefühle höhnt
 Und immer mich nennt sehr verwegen.
 Und so ist mir das Fuchs-sein eine Last,
 Das Ende mir erwünscht, das Leben mir verhasst.

HEINRICH.

Das Ende deiner Pein, das gibt dir keine Rast:
 Bist du Student, nicht Ruhe giebt das Leben,
 Musst vom Katzenjammer zur Freude schweben.

FUCHS.

O selig der, der sich' im Siegesglanze
 Die blut'gen Lorbeern um die Schläfe windet,
 Wenn, nach drei Wochen grosser Pein,
 Er auf *d'Ontgroenjool* sich befindet,
 Und von der Champi Geisteskraft
 Entzückt, entseelt dahingesunken.

HEINRICH.

Ja, von dem funkelenden Saft
 Wird man in jene Nacht bald trunken.

FUCHS.

Verderblich ist das Trinken, diese Lust
 Taugt gar nicht, das war mir bewusst.

HEINRICH.

Wenn aus dem schrecklichen Gewühle,
 Wenn nach viel Plagen, grosser Pein,
 Für's grosse Fest du gehst zum *Doelen*,
 Und wenn du ein Student wirst sein:
 So trinke auf die Inauguration
 Nicht zuviel Champi und andern Wein,
 Damit du nicht seiest trunken schon,
 Wenn andre noch ganz nüchtern sein.
 Trink immer zu auf's grosse Fest
 Und sei besoffen wie 'ne Sau,
 Damit du seiest wie der Rest;
 Man nimmt es denn nicht so genau.
 Nur hüte dich, dass nicht das ganze Jahr,
 Das folgt auf diesem grossen 'Tag',
 Nur Fest und Freude für dich enthält,
 Und kein Collegium du nimmst wahr.
 Denn, wenn es wird Examen sein,
 So wird's dir geben grosse Pein.
 Bedenk', die Examinatoren
 Sind meistens deine Professoren.
 Und wärest du auch der klugste Mann,
 Wenn kein Collegium du hast gehalten,
 (Was ihre Ehr' nicht gut ertragen kann)
 So, auf's Examen wirst du es entgelten.
 Dann, nur zu spät, verfluchst du ganz wie ich,
 Die leere Freude, die uns hat geschmeichelt,
 Verfluchst die Professorenwelt und dich,
 Und auch das Leben, das uns vorgehenchelt,
 Verflucht Maitres, verflucht Papier und Buch,
 Verflucht was je wir haben aufgefressen,

Was wir verzech auf unsrem *Kroeg*,
 Und zu bezahlen haben, ach, vergessen,
 Verflucht den heiligen Balsemsaft der Trauben,
 Verflucht der Mädchen höchste Liebeshuld,
 Verflucht den trügerischen Glauben:
 Einmal bezahlen wir doch alle Schuld! —
 Aber genug dieses Geschwätz';
 Sag', wie gefällt dir die P. S.?

FUCHS.

Die Häuser Delft's sind ja meist alle
 Nicht zierlich, nein, und gar nicht schön,
 Doch will am schlechtesten mir gefallen
 Unsre geliebte Institution.
 Unregelmässig ist der Raum.
 Wenn auf den steinern Platz man kommt,
 Sieht man nichts Grünes, keinen Baum.
 Ich glaube, man denkt wahrhaftig dass
 Wenn irgendwo nur Blumen gucken,
 Wir sie in selber Stunde pflücken!
 Pfui über die Ingenieure
 Dass sie 'n solches Haus bewohnen!
 „Deine Gebäude, man muss es oft hören
 Sind ench keine Recommandationen;“
 Und wenn man auch den Phoenix sieht,
 Sagt man 'nen guten Geschmack giebt's in Delft gar nicht.

HEINRICH.

Erklärt euch, eh' ihr weiter geht,
 Was wählt ihr für eine Facultät?

FUCHS.

Man empfahl mir sehr die Technologie,
 Aber ich sagte jedoch: nein nie!
 Ich wünsche recht gelehrt zu werden,
 Und möchte gern was auf der Erde
 Und in dem Himmel ist, erfassen.

HEINRICH.

Willst die kennen der Sterne Lauf,
 So folge was ich dir rathe, auf.
 Studire erst den grossen Bär,
 Das wird dir ja nicht fallen schwer;
 Der ihm nicht folgt, der ist ein Thor.
 Geht auch sein Lauf oft kreuz und quer,
 Irrlichtelirt er hin und her,
 Sein grosses Licht scheint weit und breit
 Hilft dir durch manche Schwierigkeit.
 Dabei die Axe warum alles dreht,
 Durch diese Constellation gewiss geht.
 Obwohl officielle Astrologen auch sagen
 Sie gehe durch einen Stern des kleinen Wagen,
 So wirst du bald sehen durch Observation,
 Dass diese wissen gar nichts davon....
 Wollen Sie was von der Erde wissen,
 Mit dem Gebirge Sie anfangen müssen.
 Dann werden Sie mit Erstaunen sehen
 Wie uralte Gezetse zu Nichte gehen.
 Denn früher lehrte die Wissenschaft
 Der Berg als Materie, besitzt Anziehungskraft,
 Aber diesem Gesetz zum Hohn,
 Giebt der Berg nur Repulsion.

Diese Kraft theilt sich auf's Collegium mit,
So dass da kaum ein Dreispann sitzt.

FUCHS.

Analytische Geometrie möchte ich studiren.

HEINRICH.

Das wird dich zu sehr ennuyiren,
Es ist zu schwer da zu zuhören,
Unaufhörlich summt's dir in die Ohren,
Deine Gedanken an andren Orte sind.
Wer in dieser Stunde auf der Phoenix sich find't,
Wird all' seine Freunde zusammen sehen.
Nur wenige zu diesem Collegium gehen.
Nachher vor alle ander'n Sachen,
Must ihr euch an die Baukunst machen
Der Lehrer will oft einige Witzen sagen,
Aber sie liegen dir schwer im Magen.
Du musst aber doch brav lachen
Willst du dich von ihm beliebt machen.
Giebt oft praktische Winken und gute Skizzen,
Zeichne diese denn du musst sie wissen.

FUCHS.

Fur's zeichnen erhält man Papier.

HEINRICH.

Das ist so, aber niemals probir'
Darauf zu zeichnen, es ist zu schlecht;
Kaufe Wattman, dann ist's dir recht.
Chemie docirt ein gelehrter Mann,
Aber 's erste Jahr hast du nichts daran.
Wer es hat schon für A gelehrt,

Dieselbe Sachen noch einmal hört.
Bei angewandte Physica
Sind die Formulae immer da.

FUCHS.

Ja, mir wird von diesen Formulae so dumm,
Als ging mir ein Mühlrad im Kopfe herum.

HEINRICH.

Grau, theurer Freund, ist alle Theorie,
Und grün des Lebens goldner Baum.
Ich rathe dir vergiss das nie.

FUCHS.

Ich schwör' euch zu, mir ist's als wie ein Traum.
Darf ich euch wohl ein andermal beschweren
Von eurer Weisheit auf den Grund zu hören?

HEINRICH.

Was ich vermag soll gern geschehn.

FUCHS.

Ich kann unmöglich weiter gehn,
Ich muss euch noch mein *Groenboekje* überreichen,
Gön' eure Gunst mir dieses Zeichen!

HEINRICH.

Gut.

(*Er schreibt und giebt's.*) Dies ist eine freie Stunde.

FUCHS. (*liest.*)

9 — 10. Heinrich. Oude Delft.

(*macht's ehrerbietig zu und empfiehlt sich.*)

HEINRICH. (*allein.*)

Es macht mir ja ein bischen Schrecken,
Der Professoren Kritik ist gewagt,
Aber auch Sonnen haben ihre Flecken....
Und was gesagt ist, ist nun 'mal gesagt.
Der Wahrheit ist's nicht ganz gemäss,
Ein bischen stark ist's colorirt.
Bedenk', ich sagte es nur zum Spass,
Und wie ein Spass muss es tractirt.

STUDENTENZIMMER.

Zeche lustiger Studenten und Fuchsen.

FROSCH.

Will keiner trinken, keiner lachen,
Ich will euch lehren Gesichter machen.
Ihr seid ja heut wie nasses Stroh,
Und brennt sonst immer lichterloh!

Stimme (*von aussen.*)

Geef me een centje, meneer! (starker) Meneer,
krijg ik een centje? — Lieve Meneer, krijg ik een
cigaar?

BRANDER.

Schon wieder die verdammten Buben!

Das Fenster kann nicht offen stehn,
Oder man hört sie bitten und fleh'n.

(Lehnt sich aus dem Fenster.)

Wil je als de bl..... maken, dat je weg komt!

Stimme *(flehend)*.

Och, Meneer, krijg ik een centje? Meneer, krijg ik een cigaar?

BRANDER.

Verrek!

Stimme.

Och Meneer, krijg ik niets? — Kale meneeren!
Studenten zonder eene rooie duit.

ALTMAYER *(mit einem Füllhorn)*.

Platz, meine Freunde, dass der Herr verhüte,
Dass mit dem Füllhorn ich euch überschütte.

(Mit dem Kopfe aus dem Fenster zum Buben.)

Sie willen was, da habe Sie's.

(Kehrt das Füllhorn um.)

BRANDER.

Bah, solch ein Schwein, sah ich ja nie!

Stimme *(laut und schreiend)*.

Ber..... bl....., zwijnjakken, en dat wil zich nog
voor meneeren uitgeven, we zullen je krijgen!

(Das Geschrei vermerkt sich.)

BRANDER.

Welch ein Schreien, welch ein Klagen,

Müssen bald darunter schlagen.

Welch ein Aechzen, welch Gestöhn

Dringt herauf zu unsern Höhn!

Missgestaltete Begierde,

Raubte ihnen ihre Zierde.

Verfluchtes Delft's *ploertendom*!

Aber was kommt herein? Bom!

(*Eine Fensterscheibe wird zerschmettert.*)

Rachen wir die Fensterscheiben!

Müssen die Buben jetzt vertreiben!

Auf Gesellen, auf zur Rache,

In dies' allgemeine Sache!

Keiner spare Kraft und Blut!

Ew'ge Feindschaft dieser Brut!

(*Ein Theil der Studenten stürzt sich hinaus. Lärm auf der Strasse.*)

ALTMAYER (*am Fenster.*)

Wie blitzen die Stöcke, wie fallen die Schläge!

Da nimmt man einen *Ploert* bei'm Kragen.

Da fällt Einer in's Wasser, man helfe geschwind!

Klapbakken sie fliehen, so schnell wie der Wind.

Die Bürger erschrecken, die Furcht greift sie an;

Der Sieg ist errungen, der Streit ist gethan.

Ein Streiter. (*mit den andern hereintretend.*)

Nun gratulire, uns ist die Schlacht gewonnen,

Des Feind's zerstreute Flucht in Strassen ist zerronnen.

Hier hab' ich einen Rock, es ist ein grosser Schatz

(*zeigt einen Rock voll Löcher*)

Es ist eine Trophée, erobert auf dem Platz!

Wir, ehrenvoll, geschützt von eigenen Trabanten,

Erwarteten mit Stolz der Bürger Abgesanten.
 Von allen Seiten her rückten die Schaaren an,
 Ganz heiss ging es da zu, bald aber war's gethan.
 Ganz bald erreichten wir das Ziel,
 Der eine stand, der andre fiel;
 Man tappte hin und schlug zugleich,
 Der Gegner fiel vor jedem Streich;
 Vor Augen schwebt' es wie ein Flor,
 Dann summt's und saust's und zischt's im Ohr;
 Das ging so fort, nun sind wir da.
 Jetzt wisset ihr, wie es geschah!

EIN ANDRER.

Hände verschlinget
 Freudig zum Ringverein,
 Regt euch und singet,
 Und trinket brav Wein.

(Alle setzen sich)

EIN STUDENT.

Hein! Fuchs, du musst uns jetzt ein Liedchen singen,
 Aber keine ungebührliche Dinge.
 Geb' Acht es sei von dem neuesten Schnitt,
 Wir singen dann den Rundreim mit!

EIN FUCHS. *(steht auf und singt.)*

Ein schönes Mädchen liebte 'mal
 'Nen grossen, frischen Jungen.
 Es war das alte Lied, heisa!
 Das schon so oft gesungen.
 Ach, Amor, hat sein Gift gestellt

Es war so eng ihr in der Welt
Denn sie hatt' Lieb im Leibe!

CHORUS (*jauchzend*)

Es war so eng ihr in der Welt,
Denn sie hatt' Lieb im Leibe!

2. {
3. { (*sind gestrichen.*)

SIEBEL.

Wie sich die platten Burschen freuen!
Es ist mir eine recht' Kunst,
Den armen Mädchen Gift zu streuen!

BRANDER.

Du bist doch wohl in ihre Gunst!

HEINRICH (*tritt auf mit einem Unbekannten*).

Ich hoffe, das wir euch nicht geniren;
Wollte diesen Herrn introduciren,
Damit er sieht, wie leicht sich's leben lässt,
Wie der Student macht jeden Tag zum Fest'.
Mit gutem Witz und viel Behagen,
Dreht jeder sich im schönen Cirkeltanz.

.
Wenn sie nicht über Kopfweh klagen,
Was wohl geschieht nach jedem Fest',
So amusiren sie sich am besten.

(*Heinrich stellt den Unbekannten vor.*)

SIEBEL (*zum Unbekannten*).

Sie kommen eben von der Reise?

Unbekannter.

Ich bin noch keine Stunde hier,
Aber schon gefällt's mir sehr.
Sie leben auf 'ne wunderliche Weise.

ALTMAYER.

Mein lieber Herr, woll'n Sie sich setzen?
Diese Gesellschaft wird Sie sehr ergötzen;
Viele Füchslin haben wir
Uns zum Spass und zum Plaisir.
Fuchs, gieb ein Lied.

Zweiter FUCHS

Wenn ihr begehrt, die Menge,

Brander.

Auch nur ein nagelneues Stück

SIEBEL.

Wenn's es nicht ist, so helfe dir dein Glück.

ALTMAYER.

Wenn es nicht amusirt, so wollen wir dich hängen.

Zweiter FUCHS.

1.

Es was einmal ein König,
Der hatt' 'nen grossen Sohn,
Der liebte gar nicht wenig
Madame So und So.

Bald ging zu ihrem Manne
 Das Söhnlein Liederlich,
 Sprach: giebst du mir Susanne,
 Viel Geld dann gebe ich.

2.

In Sammet und in Seide.
 War sie nun angethan,
 Hatte Bänder auf dem Kleide;
 Auf Reise ging der Mann.....
 Der Sohn muss reich tractiren,
 Aber das kost' viel Geld.
 Er musst' sich ruiniren
 Doch das ihm nicht gefällt.

3.

Doch wie an Geld zu kommen,
 Das war 'ne schwere Pflicht
 Es geben es die Frommen
 Für solche Sachen nicht.
 Kauft Länder in dem Ausland.
 Direct hypothecirt....
 Kann er sie nicht bezahlen,
 D'rum er sich nicht genirt!
 CHORUS. (*jauchzend.*)
 Kann er sie nicht bezahlen,
 D'rum er sich nich genirt!

SIEBEL.

Der Sohn wird wohl zum Teufel gehn.

FROSCH.

Nie that er etwas, was war schön!

BRANDER.

Man muss ihn packen und mahlen fein!

ALTMAYER.

Es lebe die Freiheit, es lebe der Wein!

SIEBEL.

Wollen wir jetzt gehen zum Haag?
Bin nicht da gewesen seit einige Tag'.

Alle.

Wir wollen thun, was er gesagt.
Es lebe hoch, der liebe Haag!

(Exeunt.)

STRASSE.

HEINRICH. *(allein.)*

Dir bring' ich meine Huld, du schönste aller Mädchen.
Ich lebe nur für dich, o allerliebstes Gretchen!
Mein Liebesgruss sei bald durch Gustav dir gebracht,
Damit dein Antlitz mich heut' noch entgegenlacht.

(GUSTAV tritt auf.)

HEINRICH.

Wie ist's, will's fordern, will's bald gehn?

GUSTAV.

Oh, bravo, find ich euch in's Feuer!
 In kurzer Zeit ist Gretchen euer.
 Hent' Abend sollt ihr sie am *Schoolpoort* seh'n
 Das ist ein Platz wie auserlesen;
 Wie manchmal bin ich da gewesen!

HEINRICH.

So recht!

GUSTAV.

Das hat mir ja viel Müh' gemacht.

HEINRICH.

Wir haben's gut zu recht gebracht.
 Erzähl' mir doch sie kommt.

GRETCHEN (*in der Ferne, sich nahend und singend.*)

Wohin ich immer gehe,
 Da folgt, o weh'! o wehe!
 Mir bald der Grenadier.
 Ich bin ja kaum alleine
 Da seh' ich wieder seine
 Chakot und sein Rapier.

Wer fühlet;
 Wie wühlet
 Der Schreck mir im Gebein
 Wie mein armes Herz hier banget
 Wenn er sagt was er verlangt:
 Sei nur mein und mein allein!

Die Herrn vor meinem Fenster
 Alle Abend', bedaure ich, ach!
 Ich kann sie nicht gehen lassen
 Ohne ein Wort oder Lach.

Das Schwert an der Seite
 Ein Pferd zum reiten
 Steht schön für einen Grenadier;
 Doch auch die Kappe,
 Das Buch, die Mappe
 Des Studiosus erfreut mich sehr.

(Sie wird von Gustav und Heinrich angegriffen.)

(laut.)

Hilf, rette mich von Schmach und Pein.

(Bei Seiten zu Heinrich.)

Ach Süsse,

O komme, küsse

Du mir allein, o, du allein!

(Heinrich und Gretchen ab durch die Schoolpoort.)

STRASSE.

VALENTIN *(Bürger.)*

Lag mit meinem Weib im Schlafgemach,

Wie's mir ja recht gefallen mag.

Hörte Stimmen vor meiner Thüre,

's Waren Studenten, wie ich spüre.

«Beroerde ploert, als jij godoomen

«Het hart hebt uit jou bed te komen,

„Dan zal 'k, je kunt er vast op aan,
 „Je op je eenwig smoelwerk slaan!
 Ich lachte in meiner sichern Ruh';
 Hört' all' dem Schwadroniren zu,
 Und strich mir lächelnd dann den Bart,
 Und nahm den vollen — zur Hand,
 Lief dann auf eine leise Art
 Zum Fenster längs der Kammerwand,
 Rief laut: Da hast du's, grosser Tropf,
 Und guss ihm alles über'm Kopf.
 Das gab ein Fluchen, gab ein Gebrumm!
 Die einen schrieen: wir wollen Recht,
 Das ist ein Hohn für uns Geschlecht!
 Ich aber legte mich zu Bett'

(altes Refrain)

Aber diese Nacht hörte ich wieder Studenten
 Es sagte einer, der alte Bekannte:
 Ich wette, das er jetzt nicht lacht! —
 Sie hatten mein ganzes Haus schwarz gemacht!
 Es ist um's Haar sich aus zu raufen!
 Bin direkt die Thüre hinaus gelaufen;
 Weiss aber nicht wo sie jetzt sitzen.
 Find ich sie, dann werden sie schwitzen.
 Möchte sie gern zusammenschmeissen,
 Prügeln, schlagen, kratzen, beissen.

Was kommt heran? Was schleicht herbei?
 Irr ich nicht, es sind ihrer zwei.
 Sind sie's, gleich pack ich ihn beim Felle;
 Sollen nicht lebendig von der Stelle.

HEINRICH. GUSTAV (*betrunken*)

HEINRICH.

Mir ist ganz kanibalisch wohl
 Als wie funfhundert Säuen. —
 Siehst du das Licht, 's ist eine schöne Magd,
 Die um ihr Liebhaber sich plagt;
 Ich kann ihn wohl 'mal remplaciren.

GUSTAV (*geht mit dem Kopfe zwischen den
 Händen auf dem Grund sitzen*).

Du musst dich nicht um mich geniren. —
 Es spuckt mir aber durch die Glieder;
 Zuviel trank ich in dieser Nacht,
 Jetzt ist der Wein mir ganz zuwieder
 Und alles ist mir ekelhaft.

HEINRICH (*zu dem Fenster gekehrt*).

Pst! Pst!

GUSTAV (*aufstehend*).

Abah! Das ist die Weise nicht
 Worauf man zu seinem Lieben spricht!
 Meine Brust jetzt ganz von Liebe glüht,
 Ihr sollt ein wahres Kunststück hören,
 Ich sing ihr ein moralisch' Lied
 Dass wird gewiss sie ganz bethören
 Hab ich kein' Zither, 's will mich nicht geniren,
 Deine Weinstimme wird accompagniren.

HEINRICH (*melancholisch, gravitatisch, hypochondrisch*).

Zum — zum — zum,

GUSTAV.

Beim Himmel, das sind Glockengelaute bei einem
Begräbnisse; aber sie passen nicht bei einer Serenade!
Nein höre 'mal, so muss es sein:

(graciös.)

Tra, la, la, la, la, la, la.

HEINRICH (*falsch singend*).

Tra, la, la, la, la, la, la.

GUSTAV (*singt*).

Was mach' ich hier
Vor Liebehens Thür,
Katrinnen hier
Beim frühen Tagesblicke?
O, lasst mich ein!
Du lässt mich ein,
Als Mädchen ein,
Als Mädchen nicht zurücke.

HEINRICH (*Valentin bemerkend*).

Wer steht noch da, komm doch hervor
Was willst du doch, du armer Thor?

VALENTIN (*hinter einem Baume hervorkommend*).

Ich? wollte nichts, muss jetzt nach Hause.

GUSTAV.

Beim Teufel, darfst du so spät draussen?
„Sei drinnen,“ hat dein Weib gesagt,
„Noch vor die neunte Stunde schlägt.“

VALENTIN.

O Herr, ich bitte, lass' mich gehn!

HEINRICH.

Umsonst ist all dein Bitten und Flehen.

GUSTAV.

Ein Bürger spendirt nicht so seine Nacht.

VALENTIN.

Sie haben mein Haus ganz schwarz gemacht!

Es waren Studenten, 's ist Gotte geklagt!

HEINRICH.

Bedenke wohl, was du da sagst.

GUSTAV.

Es ist nicht wahr, vermaledeit!

Bin auch Student.

VALENTIN.

Alsdann verzeiht!

GUSTAV.

Die Schurken wovon er jetzt spricht

Gewiss Studenten waren's nicht.

VALENTIN.

Ach lieber Herr!

GUSTAV.

Auf deinen Knieen
Musst du uns um Verzeihung flehn.

(Sie wollen ihn zwingen zu knieen),

VALENTIN *(zornig sie zurückstossend)*.

Erst geplagt und dann Verzeihung fragen!
Wollte sie eher in zweie schlagen.

HEINRICH.

Komm Bruder, nicht gewichen, frisch!
Hart an mich an, ich will euch führen.

Klapbak *(um die Ecke der Strasse guckend)*.

Ich gehe hin und sage nichts.

Es sind Studenten, wie ich spüre.

(HEINRICH und GUSTAV schlagen sich mit VALENTIN).

VALENTIN.

Parire den

HEINRICH.

Warum denn nicht?

VALENTIN.

Auch den

HEINRICH.

Gewiss

VALENTIN.

Ich glaub' der Teufel ficht!
Was ist denn das? schon wird die Hand mir lahm!

GUSTAV.

Stoss' zu!

VALENTIN.

O, weh!

GUSTAV.

Nun ist der Lämmel zahm.
 Nun aber fort! Wir müssen gleich verschwinden,
 Denn schon entsteht ein mörderisch Geschrei,
 Ich weiss mich nicht gut mit der Polizei,
 Die schon herankommt, ab zu finden.

Erstes Weib (*am Fenster.*)

Heraus, heraus!

Zweites Weib (*wie oben.*)

Herbei, ein Licht!

Drittes Weib (*wie oben.*)

Man schilt und rauft, man schreit und ficht!

Volk.

Da liegt schon einer todt.

Erstes Weib (*heraustretend.*)

Die Mörder sind sie denn entflohn?

Zweites Weib (*wie oben.*)

Wer liegt hier?

Volk,

Seiner Mutter Sohn.

Doktor (*herbeikommend*).

Was giebt es denn für eine Noth?

(*Alle stehen um Gustav, der besoffen auf dem Grund liegt. Heinrich liegt weiter ohne bemerkt zu werden, wie auch Valentin.*)

(*Kehrt Gustav um.*)

Man hat gewiss ihn arg geschlagen,
Sch't, es wirkt schon auf seinen Magen!

VALENTIN, (*aufstehend*).

Herr Doktor, nein. Sie irren sich,
Denn der Geschlagene bin ich!

GUSTAV (*steht auf*).

Pack doch den Mann bei seinem Kragen,
Er hat mir alles weh geschlagen!

Erster Klapbak.

Zankt euch doch nicht, und folget mir;
Ich gebe euch freies Nachtquartier.

(*geht hin mit VALENTIN und GUSTAV*).

Zweiter Klapbak.

Ich wünsch' euch Alle gute Nacht,
Schlaf' wohl, die Polizei hält Wacht.

(*Die Bürger treten ab*).

HEINRICH (*allein, steht auf und sieht ihnen nach*).

Klapbak auf ewig sei verflucht!
Verschwind' in tiefer Höllenschlucht!
Ich seh' wahrhaftig schon die Zeit,

Dass alle brave Bürgersleut',
 Wie von einer angesteckten Leichen
 Von dir, Canaille seitab weichen.
 Dir soll das Herz im Leib' verzagen;
 Und wer's nur kann, der wird dich plagen.
 Du musst dich immer in den Ecken,
 Hinter Mauern und Hänsern verstecken.
 Packst du einen bei dem Kragen,
 So hast du immer Wohlbehagen,
 Und wenn dir dies auch Gott verzeiht,
 Von uns, Studenten, sei vermaledeit!
 Könnt' ich dir nur an den dürrn Leib',
 Es war' mir ein lustiges Zeitvertreib!
 Ich hoffte dann für meine Sünden
 Vergebung in reichem Mass zu finden.

Ach welches Kopfweh, welche Pein!
 Das wird wohl von dem Trinken sein.
 Die Gläser waren auch so gross,
 Ach, das gab mir den Herzensstoss.
 Und jetzt ergebe ich mich dem Schlaf
 Wie's ein Student geziemt und brav.

HEINRICH'S ZIMMER.

HEINRICH. (*schläfrig auf einem Sopha.*)

Das Gewissen. (*hinter ihm.*)

Wie anders, war es dir,
 Als du noch voll Unschuld
 Hier zu Delft ankammst.

Aus durren Büchern
 Kenntnisse lerntest:
 Voll Angst für Pipa
 Und Profesforen.
 Heinrich, Heinrich!
 Wo steht dein Kopf!
 In deinem Mage
 Welche Wehe!
 Denkst du an die leeren Flaschen,
 Die noch lange unbezahlt bleiben werden?
 Auf deiner Schwelle, wessen —?
 Und in deinem Magen
 Regt sich's nicht quillend schon,
 Mit ahnungsvoller Gewalt!

HEINRICH.

Weh! weh!
 Wär ich den Wein wieder los,
 Und alles was ich gestern Abend
 Gegessen habe!

Chor.

Dies issa, dies issa
 Consequentia Lolliussa

Gewissen.

Jammer fasst dich!
 Dein Kopf schlägt
 Und dein Magen,
 Wie ein Vulcan
 Aus Ruh gebracht
 Zu Eruptionen,
 Bebt auf!

HEINRICH.

O, wäre es Morgen!
 Mir ist's als ob der Jammer mir
 Den Athem versetzte,
 Und meinen Magen
 Im Tiefsten lös'te.

Chor.

Katziojamrium imro suivit
 Wenno mani hat imbibit
 Manchii Flaschiosi Liquid.

HEINRICH.

Mir wird so eng!
 Die Mauern alle
 Befangen mich!
 Das Plafond
 Drängt mich! — Luft!

Gewissen.

Die Leichname der Flaschen
 Rächen sich immer.
 Luft? Wasser?
 Weh dir!

Chor.

Wiehus, wehus, Katzensjamrius,
 Kopfenswehus, Magiusschmerzius?
 Qui est sober, est securus!

Gewisen.

Ihr Antlitz wenden
 Verklärte von dir ab.
 Die Hände dir zu reichen

Schaudert's den Reinen!

Weh!

Chor.

Quid sum miser, nunc dicturus?

HEINRICH.

Eilig, denn . . . !

(*Er fasst den — und.*)

KERKER.

GUSTAV (*sitzt auf einer Bank*).

Dass ich einen *Ploert* geschlagen,
Hat besorgt mir diese Tage.
Bin nicht bequem in diesem Ort,
Aufrichtig möchte schon wieder fort.

Was wird wohl der Pipa sagen,
Will er es geduldig tragen?

Oder wird der Pipa kommen,
Damit ich werde mitgenommen?

Doch am mindesten von allen,
Würde dieses mir gefallen.

Bin hier nur ein halbes Jahr
Das viel Freude mich gebar;
Wollte gern noch länger bleiben.

(*gähmend steht er auf und läuft hin und her*)

Wie die Zeit jetzt zu vertreiben?

Hör' den Thürmer vor der Thüre

Mit noch Einem, wie ich spüre —

Nur der Pipa nicht, ich hoffe.
 Nein, 's ist Heinrich, ganz besoffen!
(Heinrich mit dem Thürmer tritt hinein.)

THÜRMER.

Gehe denn doch gewillig hinein,
 Liederliches, besoffenes Schwein!
(schiebt Heinrich hinein und macht die Thüre zu.)

HEINRICH.

Gustav, Freundlieb, bist du da?
 Gelungen ist's — Dreifach Hurrah!

GUSTAV.

Der Heinrich! Ist's Wahrheit oder Traum?

HEINRICH.

Vom Lachen erhalte ich mich kaum.
 Ich wollte dich, o Gustav, sehn.
 Hinein möchte aber Keiner gehn.
 Hatte aber den Entschluss genommen,
 Ungeachtet dieses — hinein zu kommen.
 Drum hab ich mich sehr besoffen
 Und mit Bürger eingetroffen.
 Händel gab's, da fielen Schläge
 's Gab ein mörderisch' Geschrei,
 Und die liebe Polizei
 Packte uns bei unserm Kragen.
 Wolf und Lämmer, das sind Thiere,
 Die nicht sehr gut harmoniren.

Drum hat man mich auf diese Art
Bei dir im Loche eingesperrt.

Pipa (*mit dem Schlüssel und ein Lämpchen vor der Thüre*).

Mich fasst ein längst entohnter Schauer,
Zorn, Mitleid, Beben fasst mich an.
Hier wohnt er, hinter dieser Maner,
Da er einst prügelte einen Mann.
Ich zaudre zu ihm zu gehen,
Ich fürchte ihn wieder zu sehen,
Sein Hiersein bringt mir dem Grabe heran!

HEINRICH (*zu Gustav*).

Kannst du dich gut amusiren;
Hast viel Geld hier zu spendiren?

GUSTAV

Dem Vater habe ich wohl geschrieben,
Aber das Geld is ausgeblieben.
Hast du etwas?

HEINRICH (*holt eine Flasche hervor*).

Dies habe ich noch in meiner Macht!
Lass dich an dieser Flasche tränken;
Ich herzt' sie diese ganze Nacht.
Man nahm sie mir um mich zu kränken,
Und sagten: ich hätt' sie umgebracht.
Ich aber nahm sie doch zurück;
Nun sag', ist das kein grosses Glück?

(*Sie trinken.*)

GUSTAV.

Mein ewigen Durst,
 Der alles verzehrt;
 Meine steigende Schuld,
 Die immer sich mehrt;
 Mein Beutel, das Fass,
 Das immer ganz leer;
 Mein Vater der sagt:
 Ich schick' dir nicht mehr;
 Die ewige Predigt:
 Ich thue's für dein Wohl;
 Ich wollte beim Teufel,
 Der Teufel ihn hohl'!

Pipa (*aufschliessend*).

Er ahnet nicht, dass der Geliebte lauscht,
 Und hört wie hier sein Loblied rauscht!
 (*Er tritt hinein.*)

GUSTAV.

Weh', weh', er kommt, o bittre Noth!

Pipa (*leise*).

Still, still, ich komm' dich zu befreien.

HEINRICH.

Wer Teufel ist da, schlägt ihn todt!

Pipa.

Du wirst die Wächter aus dem Schlafe wecken.
 (*Pipa will Gustav mitnehmen.*)

HEINRICH.

Wer Henker, hat dir diese Macht
 Über ihn gegeben?
 Es ist nun schon um Mitternacht,
 Drumm lass' uns froh und freudig leben!
 Komm trinke mit!

*(Er hält dem Pipa die Flasche vor den Munde. Pipa wirft
 sie verächtlich in der Ecke.)*

Pipa.

Zum Teufel der verfluchte Wein!
 Wer bist du, liederliches Schwein,
 Verwegner unverschämter Junge!

(Kehrt sich zu Gustav.)

Was ist das Lied, das du gesungen?
 War das die Frucht von dein Studiren!
 Must du die ganze, liebe Zeit
 In Schwelgereien nur spendiren?
 Denkst du das mich dies sehr erfreut,
 Hier in dem Kerker dich zu finden
 Mit solchem Freund und dieses hier,
 Statt Kränze dir um's Haupt zu winden,
 Die Zeugen deiner Lehrbegier?

HEINRICH.

Sag' Herr Papa! warum so schelten?
 O, bitte, will es für dich halten;
 Wie sind die Predigten gewohnt.
 Dein guter, lieber, braver Sohn
(Wie du ganz recht sagst ist ein Schwein)

That immer seinem Stammbaum recht;
Man sieht er ist von deinem Geschlecht.

(Pipa spricht leise mit Gustav.)

(leise) Die Schlüssel stecken noch in's Loch,
Wir müssen sorgen drans zu kommen.

Pipa *(zu Gustav)*

Zeige mir deine Schulden doch.

(Durchläuft das Papier.)

Die Ansicht will mir gar nicht frommen.

(Steht nachdenkend zu lesen.)

HEINRICH *(leise zu Gustav)*.

Komm' mit!

GUSTAV.

O, Heinrich, könnte ich mit

HEINRICH.

Du kannst, so wolle nur! Die Thüre steht offen.

GUSTAV.

Ich darf nicht fort, für mich ist nichts zu hoffen,

Der Pipa hört und kennt mein' Schritt.

Was hilft es flichn, sie lauern doch mich auf.

Es ist so elend in der Fremde schweifen,

Und sie werden mich doch ergreifen.

HEINRICH.

Ich bleibe bei dir. Geschwind! Geschwind!

Pipa (*immer lesend.*)

Ach Gott, rette mein armes Kind!

HEINRICH.

Besinne dich doch!

Nur einen Schritt, so bist du frei.

GUSTAV.

Wären wir nur die Wächter vorbei!

HEINRICH (*bläst das Lämpchen aus, und greift den
Pipa statt Gustav.*)

Hier hilft kein Flehen, hilft kein Sagen,
So wag ich's dich hinwegzutragen.

Pipa.

Lass mich! Nein ich leide keine Gewalt!
Fasse mich nicht so mörderisch an!
Was Teufel hast du da gethan?

HEINRICH (*bemerkt seinen Irrthum und fasst Gustav an.*)

Der Tag graut! Gustav! Gustav!

GUSTAV.

O, wär' ich nicht geboren!

HEINRICH.

Auf, oder du bist verloren!
Unnützes Sagen, Zaudern, Plaudern!
Mein' Glieder schauern.

GUSTAV (*reuevoll.*)

Nein, nein! Vater, dir will ich mich übergeben;
Ohne deine Achtung kann ich nicht leben.

HEINRICH.

Komm, komm, ich lasse dich mit ihm im Stich!

GUSTAV.

Dein bin ich Vater! Rette mich!
Hier Polizei, ihr heiligen Schaaren,
Lagert euch umher, mich zu bewahren!
Heinrich, mir graut's vor dir.

Pipa (*drohend.*)

Er ist gerichtet.
(*Heinrich zieht Gustav hinaus, wirft die Thüre zu.*)

HEINRICH (*von aussen.*)

Ist gerettet!

Pipa (*von innen, sich verhüllend.*)

Her zu mir!

Gustav! Gustav!

LOFZANG OP DEN ONSTERFELIJKEN DICHTER PIP.

AMBERGEURTJES EN ASA FOETIDA WALMPJES.
(DWAALLICHTJES.)

You Rob! are rather insolent,
You know. . . .

BYRON, Don Juan.

Ja, dichter Pip, ik nam uw lier eens over,
Al was haar toon ook wat ontstemd,
'k Omkransde mij het hoofd met 't versehe dichtgroenloover,
Schoon 't beter om uw' dichterslapen klemt.

En 'k riep u toe. „Wilt toch mijn' bede hooren
O, dichter! wijd en zijd vermaard,
Gij, die een lied eens zongt als niemand ooit te voren,
Die 't kloek verstand aan 't zuiverst dichtvuur paart.”

„Reik mij uw lier. Neen laat haar niet verteeren,
Al ben ik ook die gunst onwaard;
'k Omhang mij 't lijf met uwe dichterkleëren,
En 'k vlieg daarmee ver boven 't zwerk der aard.

„Gij zijt vermoeid van al dat bergbestijgen,
 Waarom dien togt te voet gedaan,
 Gij zaagt van ver de muzen voor u neigen,
 Waart haast op 't eind der dichtkunst kronkelpaân.”

„Neen zoo niet weêr dien bergtogt ondernomen;
 'k Spring liever ijlings in het zaâl,
 Ja, 'k laat terstond Apollo's stalknecht komen,
 Dat hij met spoed mij 't dichtrenrijpaard haal.”

„Dan snel 'k beziel en langs de steilste wegen
 Den hoogsten top des zangbergs op;
 'k Wordt dan beloond met 's dichtgods heil'gen zegen
 Op Parnassus nog nooit ontwijden top.”

„Dan zal Apol mijn dichterhoofd omkransen
 Met lauw'ren door hem zelf gekweekt,
 Dan zal 'k nog eens gedichten zamenflansen
 Waaruit het vuur van uwe lied'ren spreekt.”

Maar nauw'lijks nog op Pegasus gezeten,
 Schoon in uw dichtgewaad gehuld:
 Ja, 'k mag mijn' togt nog pas begonnen heeten,
 Of reeds heeft angst het zingend kleed vervuld.

Nu zijg ik neêr. Het paard ontsnapt den rijder,
 Die al te stout zijn' rug beklom;
 Apollo grijnst; hij is een wreed kastijder,
 En wie ook zing' mij ziet hij nooit weêrom.

'k Zink boetend neêr bij 't sidd'rend wilgenloover;
 Mijn stem stekt weiflend in mijn keel;
 Ik geef beschaamd het dichtkleed u weêr over,
 En ook de lier; — verachting zij mijn deel.

Maar groote Pip! daar elk op u blijft staren,
 Uw lied het koudst gemoed ontsteekt
 Bespan uw' lier met nieuwe held're snaren
 Dan is er niets, dat aan uw' zang outbreekt.

Dan weêr het stof uit 't dichtgewaad geslagen;
 U in dat zang'rig kleed gehuld
 Tot op den jongsten dag blijft elk van u gewagen
 En menig standbeeld wordt voor u onthuld.

Maar hoe? Wat hoort mijn oor, wat goddelijke toonen?
 Ja 't is uw lied dat door het luchtruim boort.
 Gij, schittrendst kroonjuweel van 's werelds muzenzonen
 Hebt, God zij dank, mijn zwakke bêe verhoord.

'k Hoor woordjes u van liefde suizen,
 Die als het speelziek beekje ruischen;
 Verruk'lijk schetst ge in uw lied,
 Hoe g' aan haar boezem neêrgezonden
 't Genot smaakt, dat van liefde dronken,
 't Vermaaklijk kussenspel u biedt.

Nu zingt ge op d'u eig'ne wijze
 Welk heilgenot en hartespijze
 U 't heerlijk zoet des honigs biedt,
 Die, van haar lipjes afgezogen,

En van verrukking opgetogen,
 Ge aan haar borst gekneld geniet.

Dan schild'ren weer uw heldr'e klanken,
 Die wonderzoete tooverdranken

Hoe 't hemelblauw haar blik bespat
 Met liefdedaauwtjes, die haar oogen,
 Als regens uit de hemelbogen,
 Doen stroomen van 't verkwikkendst nat.

Ge meldt welk leed uw rust verstoorde
 Eer dat het boefje 't woord u boorde

In 't hart, dat trilde door 't gewigt,
 Waarom het steeds in vroeger dagen
 Vergeefs het lachje om dorst vragen,
 Terwijl de ziel voor Hébé zwicht.

Laat steeds ons zulke zangen hooren;

Wil toch u aan den zin niet storen;

Ontdoe u van dien slaafschen band.

Geniën zijn niet te beteng'len

Zij vliegen als op arends vleug'len

Buiten de grenzen van 't verstand.

Spreek mij dus niet van Hooft of Vondel,

Noch min van Huijgens dichtenbondel;

Hun licht, hoe fel het schijnen moog,

Taant voor de zon, die kort voor dezen

In Goverts vest ist opgerezen,

Voor wie elk in verrukking boog.

Ja Rome moog' op Caesar roemen,
 En Griekenland zijn helden noemen,
 Geen zegekar met bloed bevlakt,
 Maar lauwren op Parnas vergaderd,
 En 't zwijmlend hoofd daarmêe ombladerd,
 Zijn 't aas waarnaar een dichter snakt.

En niet vergeefs zult gij verlangen
 Naar zulk een prijs voor uw gezangen,
 Want, ja, de schoonste aller Goon,
 Apol, vlecht uit al d'eerlauwrieten,
 Die met hun dos Parnas versieren,
 Voor u een heil'ge dichterkroon.

En mogt ik van het stof, o, Pip! uw kleed ontstoven
 Een nietig, nietig wolkje rooven,
 Dit waar' voor mij een heerlijk loon,
 Want, slechts om uwen roem te zingen
 Kon 'k toonen uit mijn gorgel wringen,
 'k Ben 't liederen zingen ongewoon.

OPGETOGENHEID.

Zacht zucht het koeltje door 't groene gebladert;
 Zacht ruischt het beekje langs struik en struweel,
 Zacht is de tred waar Chlorind' mij meê nadert,
 Zacht is haar stem als der vooglen gekweel.
 Liefje, ai, liefje, ach zet u hier neder,
 Zie, de natuur lokt tot minnegekoos;
 Overal fluistren de bloemen het weder:
 Alles aâmt liefde, lispt lelie en roos.
 Dankend sla 'k thans mijne blikken ten hemel,
 Wat is 't leven in uw bijzijn toch zoet!
 En *zij* spreekt met oogen vol liefdegewemel....
 Beste, kijk mij aan, want uw das zit niet goed.

V A A R W E L.

Naar BYRON.

Vaar dan wel, zij 't ook voor immer;
 Eeuwig welzijn wensch ik u:
 Al vergeeft gij mij niet, nimmer
 Kom 'k in opstand tegen u.

Dat die borst voor u ontbloot was,
 Waaraan gij in zaal'ger tijd,
 In dien kalmen slaap gesust werd,
 Dien gij nu vergeefs verbeidt.

Kon mijn hart u toch bewijzen,
 Hoe 't voor u alleen slechts slaat;
 Dan zoudt gij misschien ontwaren,
 Dat gij al te zeer mij haat.

Moog de wereld u ook prijzen;
 Glimlacht zij ook bij mijn smart;
 Haar lof op mijn leed gegrondvest,
 Kwetst u toch gewis het hart.

Hoeveel fouten mij misvormen,
 Moest 't diezelfde hand juist zijn;
 Die terwijl zij vroeger streefde,
 Nu mij krimpen doet van pijn.

Maar bedrieg u niet, de liefde
 Wordt wel langzaam onderdrukt;
 Maar geloof toch niet dat harten
 Aldus worden losgerukt.

Nog behoudt het uwe 't leven,
 't Mijne klopt nog voort misschien
 't Denkbeeld, dat mij altijd pijnigt,
 Is dat 'k u niet meer zal zien.

Uit deez' woorden spreekt meer smarte,
 Dan uit 't jamm'ren bij een graf.
 Elken morgen bij 't ontwaken
 Is verlatenheid mijn straf.

En wanneer gij troost wilt zoeken,
 Als ons kindje spreken leert,
 Leer het dan toch vader zeggen,
 Hoewel 't zijne zorg ontbeert.

Als haar handje u zal streelen,
 Als haar mond den uwen drukt,
 Denk dan hoe gij hem eens lief hadt,
 Die steeds bidt om uw geluk.

Als haar trekken op die gelijken
 Die gij vroeger hebt bemind,
 Zal uw hart van weemoed trillen
 Bij 't aanschouwen van ons kind.

Welligt kent gij al mijn fouten;
 Al mijn dwaasheid kent geen mensch.
 Hoop verdwijnt; waar gij ook heengaat,
 Volgt u steeds mijn beste wensch.

Ja geschokt is heel mijn wezen;
 Trots die nog voor niemand boog,
 Buigt voor u, en nu verlies ik
 Alle hoop ook uit het oog.

Maar 't is uit, geen woorden baten;
 En de mijne zeker niet;
 Maar 't gevoel, dat mij vermeestert,
 Stort zich uit, al wil 'k ook niet.

Vaar dan wel, aldus gescheiden,
 Afgerukt van uwe zij;
 Krank van hart, alleen rampzalig,
 Heeft de dood geen smart voor mij.

EXAMEN B, 1869. (*)

Met genoegen en voldoening heb ik kennis gemaakt met het verslag, dat het vervolg op de geschiedenis van ons „dierbaar” corps behelst; en ik heb daarin alles aangetroffen, wat ons werkelijk dierbaar is en ons belang inboezemt van af de eerste corpsvergadering tot aan de tafels in zaal 11 toe, ik heb daarin echter een, en een waarlijk niet onbelangrijk element gemist. Ik bedoel de examens.

Is er toch waarlijk iets, dat meer onze belangstelling vereischt? Naar mijne bescheiden meening, niet.

Wel zou men mij — en dit is ook werkelijk het geval geweest — kunnen toevoegen, dat in een verslag van het corps geen examens thuis behooren; dat dit zaken zijn, geheel daarvan afgescheiden. Dat door den Minister een commissie wordt benoemd, tot het afnemen der examens, bedoeld bij Art. zooveel en zooveel op

(*) Hoewel de Redactie gemeend heeft dit stuk te moeten plaatsen, laat zij natuurlijk de daarin ontwikkelde meeningen, geheel voor rekening van den schrijver.

de W. op het M. O., dat *iedereen* (onder zeker voorbehoud) hiervan gebruik kan maken, dus dat het eene zaak is, geheel afgescheiden van het corps.

Doch, dan vraag ik u, of de P. S. ook niet voor iedereen toegankelijk is, (zelfs zonder eenig voorbehoud) en of het misschien juist daarom het corps niet even goed aangaat. Dat dit natuurlijk het geval is, behoeft geen betoog. De examens toch, als maat van de meerdere of mindere ontwikkeling der jongelui, zijn voor ons van het hoogste belang.

Als het eene zaak is geheel buiten het corps, eene particuliere zaak, waartoe dient dan in den Almanak eene opgave van de geslaagde candidaten? Dit is eene inconsequentie, en even misplaatst, alsof van A., student aan de P. S., in den Almanak gezegd werd, dat hij een amourette met de een of andere jeugdige schoone had gehad; of van B., werd gezegd, dat hij enorme beeren had.

Dit dus alles te zamen genomen:

1° Dat er een hecht verband bestaat tusschen de P. S. en het corps en een dito tusschen de P. S. en de examens, ergo verband tusschen het corps en de examens;

2° dat de examens de ontwikkeling der jongelui (die toch altijd, op enkele uitzonderingen na, ten alle tijden leden van het corps waren) doen kennen;

3° reeds uit het plaatsen der namen van

de geslaagde candidaten in vorige almanakken, blijkt, dat er een soort verband bestaan heeft. Dit doet mij den wensch uiten, dat in het vervolg bij het verslag van het corps ook een verslag der examens worde gevoegd.

Zelfs kan dit, zooals mij wel degelijk werd gezegd, bij het verslag komen, zonder er juist een wets-voorstel, op behoorlijke wijze geformuleerd, van te maken, daar toch art. 73 der corps-wet, waarbij de vereischten, waaraan de Almanak moet voldoen, bepaald zijn, dit reeds duidelijk aan de hand geeft.

Daar dit jaar echter niet aan mijn wensch kan worden voldaan en ik toch met het oog op het laatste examen B eene afzonderlijke bespreking wenschelijk acht, zoo neem ik de pen op met de hoop, dat aan onze bezwaren tegemoet zal worden gekomen en wij ondersteund zullen worden door de daartoe bevoegde autoriteiten.

In de eerste plaats dan wensch ik ten zeerste de aandacht te vestigen op de wijze van examineren, die in de laatste jaren gevolgd werd, en, hoewel misschien door het gebruik eenigzins geijkt, toch geenszins vermocht de tevredenheid der candidaten weg te dragen, integendeel ons reikhalzend deed verlangen naar verbetering.

Meent toch de commissie uit drie vragen, ons opgegeven, te mogen beslissen omtrent het wèl- of niet voldoen van den candidaat aan de ge-

stelde vereischen? Dit schijnt zoo; hoewel het eene onmogelijkheid schijnt. De vragen toch, ons voorgelegd, waren voor het meerendeel van bizonderen aard, en dikwijls niet op te lossen zonder een of andere kunstgreep, waarmee men moeilijk bekend kon zijn, of men moest juist dat college van den cursus hebben gevolgd, waarop dat vraagstuk met dezelfde gegevens, was behandeld.

Ik heb hiervoor slechts te wijzen op de twee eerste vraagstukken der Hoogere Algebra, waarvan voornamelijk het tweede een vraagstuk was, over welks theorie in den loop van den cursus slechts één uur was gesproken en daardoor niet van genoegzaam belang schijnt, om op een examen tot maatstaf te dienen van de wiskundige ontwikkeling van den candidaat.

Verder wijs ik op de twee vragen der Differentiaal-rekening en vraag ik wat nut het hebben kan om van de Integraal-rekening twee vragen op te geven, welke beide op hetzelfde neêrkomen. Is men niet in staat het eerste voorstel op te lossen, dan treft het tweede geen beter lot, terwijl, indien vraagstukken van verschillenden aard werden opgegeven, den candidaat ten minste meerder gelegenheid werd gegeven zijne kennis te doen blijken.

Ik vraag nogmaals, hoe de commissie uit het al of niet oplossen dezer vraagstukken door de candidaten hunne mate van ontwikkeling

wil beoordeelen? Zou het niet wenschelijk zijn, dat een mondeling examen in al de vakken, waarover het examen loopt, het essentieel gedeelte hiervan uitmaakte?

Ook om de volgende reden zou ik een mondeling examen voor ieder candidaat, hetzij hij zijn drie vraagstukken gemaakt heeft of niet, wenschelijk en noodzakelijk achten.

De tegenwoordige wijze van examineren leidt er veel meer toe om de candidaten te doen toonen wat zij niet weten dan, waar het juist op aankomt, om te doen zien wat zij wel weten. Was toch de richting de eerst bedoelde, het geheele examen zou overbodig zijn, daar zeker van alle vakken, hoe uitgebreid in den loop van den cursus ook behandeld, stellig meer is te vragen wat men niet, dan wat men wel weet en uit het eerste stellig niets kan besloten worden omtrent het (*) tweede

Wie waarborgt ons daarenboven, dat vergissingen, die wij door het mondelinge zouden hebben kunnen herstellen, ons nu niet als grove feilen worden aangerekend, een misslag die de commissie, wellicht ondanks haar zelve, noodzakelijk begaan moet.

Tegenwoordig luidt het: „Het mondeling

(*) Echter kan ik niet nalaten, op te merken dat het mondeling examen niet dient, om de examinatoren in de gelegenheid te stellen, om te doen zien, wat zij weten.

examen in wis- en natuurk. is bijzonder bestemd voor de gevallen, waarin na kennisneming van de schriftelijke antwoorden, nader onderzoek wenschelijk voorkomt." Gaarne zou ik zien dat deze geheele alinea wegviel en ieder candidaat zoowel schriftelijk als mondeling geëxamineerd werd en het schriftelijk werk ook meer algemeen werd ingericht.

Ik bedoel hiermede, dat vragen van bijzonderen aard geheel achterwege moeten blijven en vragen van algemeenen aard, hiervoor in de plaats moeten treden.

Waarom geeft men ons geen hoogere machtsvergelijkingen of iets dergelijks van algemeenen aard op? Hij die zijn geest het meest ontwikkeld heeft, zal dan de meeste theorema's toepassen en hierdoor bewijzen geven van grootere wiskundige ontwikkeling.

Waarom geeft men ons van differentiaal rekening geen praktische vragen op; vragen die in praktijk kunnen voorkomen?

Maximum- en minimum-vraagstukken, het onderzoek van kromme lijnen; waarom geen integraal-vormen doen uitwerken in stede van ons de meest theoretische vragen voor te leggen?

Kortom, even als dit met de Natuurkunde het geval was, zouden degelijk praktische vragen beter aan den geest der W. op het M. O. voldoen dan tot nu het geval was.

Tot zooverre wat betreft de wijze van examineren; wij willen nu een oogenblik de aandacht vestigen op de indeeling van het examen:

De dag van den 15den Juni, een dag, die bij weinigen een aangename indruk zal achterlaten, was dan aangebroken.

Een hartelijke (zou die r hier ook misplaatst zijn?) welkomsgroet van den president *moest* u reeds dadelijk op uw gemak zetten en u met vreugde doen begeven naar de u aangewezen plaats.

Drie vraagstukken worden u opgegeven, doch wij vragen het waartoe het dienstig is, dat ze alle drie tegelijk worden opgegeven?

Ziet ge toch drie vragen voor u, waarvan gij de eerste niet kunt oplossen en ziet ge de twee volgende, die u ook eenigzins bezwaarlijk lijken, zal u dit meer agiteren en zullen uwe gedachten meer zijn bij de drie vragen te gelijk dan juist bij diegene, waarbij uwe gedachten zoo zeer noodig zijn.

Voor de commissie kan dit toch ook geen bezwaar hebben. Waarom kunnen de vragen niet op afzonderlijke papieren geschreven of en cas de besoin, gedrukt worden? Dit zou daarenboven nog een tweede voordeel hebben, nl. dat het telkens zich verspreken van den examinerator zou worden vermeden.

Waar moet het toch heen, wanneer ons een vraag wordt opgegeven, waarin bijv. de eene

keer *dit*, bij het overlezen *dat*, en bij een tweede overlezen weer iets ander wordt opgegeven?

Het is twaalf uur en verheugd begeeft gij u naar huis, om van de vermoeienissen uit te rusten en om ten één uur weder met nieuwen moed en kracht den arbeid te hervatten.

Ja met moed en kracht! ware dat slechts zoo!

Stellig is beschr. meetk. dat vak, waarbij men meer dan bij iets anders zijn verstand noodig heeft. En dan, als wij reeds drie uren er mede mede bezig zijn geweest, nogmaals drie uur te krijgen, dat is naar mijne bescheiden opinie te veel.

Waarom, vragen wij, den ganschen dag aan de B. M. gewijd?

Dit is te vermoeijend en zoo makkelijk ware hierin te voorzien, daar toch de B. M. niet het eenige vak van examen B. is en een dosis B. M., 's middags afgewisseld door Analytische Meetk. b. v., zou ons werkelijk niet onwelkom zijn.

Ook de wijze van mondeling examen zou ik gaarne veranderd zien. Het is toch zeker onaangenaam om plotseling van uw schriftelijk werk te worden afgeroepen, om na een half uur of zoo, weder terug te keeren. Uwe gedachten zijn dan veeleer bij hetgeen gij geantwoord hebt, dan bij het werk, dat voor u ligt en zoozeer uwe volle attentie eischt.

Nog zijn er eenige zaken, die hoewel van geringer aard, toch wel de aandacht waardig zijn.

Waarom is het toch geweest, hebben wij elkaar menigmaal afgevraagd, doch zonder tot resultaten te komen, waarom is het toch geweest dat de commissie ons dit jaar bouwkunde heeft laten teekenen aan de kleine tafeltjes, waaraan wij ons schriftelijk werk hebben gemaakt?

Daarom wensch ik dan ook der commissie te verzoeken dat, indien de gewone teekentafels niet gebruikt kunnen worden, ons ten minste andere geschikte tafels worden verstrekt, die ons eene ongedwongen houding, zoo noodig voor het teekenen, verzekeren.

Doch er is meer. Om tijd te winnen houden H. H. examinatoren zich bezig met het nazien van het werk van den vorigen dag. Ik veroordeel niet, dat zij dit doen. Doch waarom zulks gedaan in het gezicht der candidaten, die natuurlijkerwijze meer hunne gedachten wijden aan het werk, dat nagezien wordt, vooral, hetgeen volstrekt niet onmogelijk is, als zij hun hand meenen te herkennen.

Dit alles geef ik nog toe: een noodzakelijk kwaad, doch — het is niet één keer, doch verscheidene malen voorgevallen — dat met een schalksch lachje zij nu en dan uw werk aan de naast hen gezeten examinatoren vertoonen, die instemmen in het lachje en hun trio aflachen, natuurlijk tot groot gerief van den examinandus die daardoor allen moed begint te verliezen, om zijn examen met energie voort te zetten.

Nog zou ik in staat zijn eenige grieven op te geven, die echter wellicht met den naam van personeel zouden worden bestempeld en daar het doel van dit opstel niet is om aanstoot te geven, hier niet t'huis behooren.

Deze weinige aangehaalde zaken houde men mij dus ten goede en ik meen de gegronde hoop te mogen koesteren, dat het blijken zal dat mijn arbeid niet vruchteloos was.

Hiermede dan leg ik de pen neder, den wensch uitdrukkende dat het bespreken der examens later een deel uitmake van het „Vervolg op de geschiedenis van het Delftsch Studentencorps.”

Nog een in een van de
op te geven, die echter wellicht niet door hem
van het geheel geheel worden bestempeld en
naar het doel van de geschied van ons land
te geven, niet naar de natuur.
Deze weinige aangehaalde zaken konde men
nog dus ten goede en ik zie de geschied
hoop te mogen hooren, dat het bijeen zal
dat mijn arbeid niet vruchteloos was.
Hiermede dan leg ik de pen neer, den
wensch uitdrukkende dat het bespreken der
zamen later een deel uitmaakt van het Ver-
toek op de geschied van het Delft
Stichtingscorps.

Mik

Please Write to the Publisher, 100 N. 1st St., St. Louis, Mo.

M I K.

Gezongen is er u ter eer
 Een loflied, waarde Mik,
 't Zij mij vergund dat ik deez' keer
 Een lijklacht voor u snik.
 Een lied, o Mik! zoo goed bedoeld,
 Door vriendschap gansch gesteld.
 Een lied oprecht en waar gevoeld,
 Geheel uit 't hart geweld.
 Welk goed student kon Mik toch niet,
 Dien goeden, besten hond,
 Die vrij van zorgen en verdriet
 Verheugd steeds zag in 't rond.
 Al werd door hem van 's middags vroeg
 Tot laat zelfs in den nacht,
 Bij deur en trap der oude kroeg
 Trouw op zijn baas gewacht.
 En als hij daar zoo rustig lag

En zijnen baas verwacht
 Heeft hij gewis op meen'gen dag
 Het volgende gedacht:
 „Wie Tollens' hondentrouw ooit noem'
 „Geeft mij nog eens den lof,
 „Wiens meerder dengd en minder roem,
 „Dien hond zelfs overtrof;
 „Want, wel heb ik het niet volbracht
 „Vier steenen een voor een
 „Met bovenhondelijke kracht,
 „Te werpen van mijn been,
 „En dan nog wel dien wreeden man
 „Te halen uit het nat,
 „Die tot mijn dood besluiten kan
 „En mij verdrongen had.
 „Maar ik, ik heb zoo meen'ge keer,
 „Hetzij bij dag of nacht,
 „Bij aller onplezierigst weêr
 „Trouw op de kroeg gewacht
 „En dat is ook geen lekkere hap
 „Als men van koude heeft
 „En men nog soms een fiksche trap
 „Bij ongeluk u geeft.
 En lag hij daar zoo bibbrend vaak,
 Dan dacht hij ook gewis,
 Wat een uitstekend goede zaak
 Zoo'n hondenhoek toch is.
 De hokken werden wel gebracht,
 Maar Mik, hij was reeds dood
 Al had hij vaak er naar gesmacht
 Deez' vreugd hij nooit genoot.

Ach was die goede Mik er maar,
 Door 'thondendom geacht,
 Had hij die gansche kefferschaar,
 Tot zwijgen wel gebracht.
 Maar ach! de liefde is een macht,
 Die, wordt haar vaart gestuit,
 Zich dan met eene dubble kracht
 En dubblen ijver uit.
 Verboden liefde is geducht,
 Zoowel bij mensch als hond.
 Want niemand die 'n verboden vrucht
 Niet juist aanlokklijk vond.
 Wel volgde Mik steeds trouw zijn heer,
 Waar hij ook heen mocht gaan
 Verliet hij hem geen enkele keer,
 Steeds liep hij achteraan;
 Maar ach, 't gebeurde op een dag
 Dat hij zijn trouw verbrak,
 Toen hij een aardig teefje zag
 En liefde 't hart ontstak.
 Van dat noodlottig tijdstip aan
 Is Mik als omgekeerd,
 Geen roepen, schreeuwen, fluiten, slaan,
 Waar Mik zich voor geneert;
 Hij ijlt dan door de min bekoord
 Door liefdevuur verblind,
 De straten langs, ter einkel voort
 Waar hij zijn liefje vindt.
 Eens loopt hij ook van minnepijn
 De rails langs heen en weer,
 O groote God! daar komt een trein!

En Mik hij is niet meer.
 Zoo moest gij, Mik, dan van ons gaan,
 Gij teêrbeminde hond!
 Maar uw herinn'ring blijft bestaan,
 In 't hart draag ik ze rond.
 En werp ik op mijn studietijd
 Nog later eens een blik
 Dan zij een traan aan u gewijd,
 Aan u, mijn waarde Mik!

FELIX.

OP EENE ALLERCHARMANTSTE
SOIRÉE.

Men speelde er piano en zong er,
Gekoosd en gepraat werd er meê,
Men danste quadrilles en walzen:
't Was een allercharmantste soirée.

Men zong tal van Schumann'sche lied'ren;
Men speelde van Verdi en Liszt;
Terwijl zich de oudjes verdiepten
In omberen, trekjes of whist.

't Discours wou ook tamelijk vlotten:
Men sprak er vooral van het weêr,
Van bals, van comedies, van modes,
En derg'lijke dingen zoo meer.

Ten Kate's verhevene Schepping
Schonk mede veel stof tot gepraat:
Bij 't wigtige punt van het weder
Vond echter het meerendeel haat.

Ik zat in een hoekje verscholen,
 En naast mij gezeten was zij;
 En 'k gunde aan de rest hun gesprekken,
 Met Liszt en met Schumann er bij.

Zij praatte zoo deeg'lijk, zoo prettig,
 Ik ving ieder woord van haar mond;
 Terwijl 'k in den blik van haar oogen
 Een hemel vol zaligheid vond.

Ik had haar *zóóveel* nog te zeggen,
 Toen zij mij ten laatste verliet, —
 Ik had haar *zóóveel* nog te zeggen,
 Maar 'k durfde 't enfin! 'k deed het niet.

1865.

J. C. VAN MARKEN JR.
Technoloog.

ONVOLMAAKTHEID.

Wij zijn natuurlijk niet volmaakt,
 En dus, mijn beste vrouwtje,
 Elkander steeds attent gemaakt
 Op elk gebrek en foutje.

Doch 't moet (dat spreekt) met zachtheid gaan,
 Ook houde 't elk ten goede;
 't Is niet te doen om wonden slaan,
 Maar slechts om op te voeden.

Al is het nog zoo materieel,
 Of nog zoo hoog verheven,
 Al is het weinig, is het veel,
 't Is alles om het even.

Al is het nog zoo, nòg zoo klein,
 Ook 't minste niet verzwegen:
 Zóó slechts wordt dan het zamenzijn
 Weérkeurig ons ten zegen.

Dunkt u mijn pantalon of frak
 Wat slecht of oud van mode, —
 Spreek slechts: Ik zal een man van 't vak
 Onmid'lijk tot mij nooden.

Vindt gij mijn kout niet intressant,
 't Chapter onverdraag'lijk;
 Wenscht gij in mij wat meer verstand,
 Of vormen meer behaag'lijk.

Dunkt u mijn proza te ongeleerd,
 Mijn verzen te onbeduidend;
 De vorm te weinig gesoigneerd,
 Of 't rijm wat onwelluidend?

'k Zal in pedanten eigenwaan
 Uw meening heusch niet wraken,
 Maar fluks met kracht aan d'arbeid gaan
 En 't beter zien te maken.

En zijn wij 't ook niet daadlijk eens, —
 (Wie die dat wenschen zoude?)
 In 't groote zijn wij 't *altijd* eens,
 Dat durf ik staande honden.

Doch 't zij geen bron ooit van verdriet,
 Verschillen we ook een beetje:
 „Du choc des opinions jaillit
 La vérité „, dat weet-je.

Maar dit ook weet gij: Onvolmaakt
 Zijn wij, mijn beste vrouwtje,
 Zelfs tot de laatste stonde naakt,
 Ontciert ons menig foutje:

Laat dan met liefde en zachtheid thans
 Ons 't kritisch zwaard omgorden:
 Zóó slechts bestaat er een'ge kans
 Ooit nog volmaakt te worden.

1866.

J. VAN MARKEN JR.,

Technoloog.

V A R I A.

Varia,

Zie hier lieve wichtjes,
Een bundel gedichtjes,
Vermaak u er mee.

V. ALPHEN.

Trombe à eau.

Deze artikelen zijn sedert onheugelijke tijden
in Nederland vervaardigd.

GROTHE, *Mech. Tech.*

Chemische Technologie.

Nadat hij gedurende een uur in hevige ge-
moedsbeweging met groote stappen door de
kamer had gewandeld ging de deur open.

Pleegzoon, deel II.

Dito.

And he who understands him would be able
To add a story to the tower of Bable

DON JUAN.

Houden Coll. chem. Technologie.

A l'impossible nul n'est tenu.

Spreekwoord.

Formules bij Chemische Technologie.

Die nieuwe idées! bij mij aan huis is 't
contrabande.

Leekedichtjes, No. 76.

Proeven bij Chemische Technologie.

Ik zeg maar wees geleerd; dat 's mooi, maar
wees verstandig
Dat 's mooier nog, en mensch vooral, wees
niet onhandig.

Leekedichtjes, No. 100.

Coll. Analytische Meetkunde B'.

Gij prediker daar in de lucht,
Hebt gij dan geen woordjen voor mij!
Uw rede als een galmend gerucht,
Rolt ledig mijn ziele voorbij.

Leekedichtjes, No. 65.

Dito.

Wij luisteren niet en hebben veel geduld,
Dus overhaast u niet.

SCHIMMEL, *Struensee*.

Coll. Toegepaste Natuurkunde.

Drommels nou! dat gaat gaauw, 't is als of
je een goot hoort loopen

Camera Obscura.

Landmeten 8 tot 9.

Mij dunkt ik hoor de pendule al twintig
minuten over negenen slaan.

Camera Obscura.

Er.

Hab mich nie mit Kleinigkeiten abgegeben.

RAÜNER.

President Examen B en C.

Ik ben, die is en was en wezen zal.

Idēen.

Er.

C'est un parleur étrange et qui trouve toujours
L'art de ne vous rien dire avec de grands discours.

Misanthropie.

College Landmeten.

De studie maakt de mensch geleerd, maar
die studie is vervelend.

J. VINOT, *Leerboek der Pharmacie.*

Kennis van Bouwstoffen.

Onthoud nu wel wat ik je geleerd heb als
soms iemand je er na vroeg.

Schoolmeester.

Examen.

Wordt geroemd als willende de huiduit-
waseming bevorderen.

WITSTEEN, *Geheimmiddelen.*

**Gunstige uitslag van Examen B, volgens het
verslag der Commissie.**

Die Botschaft hört ich wohl allein mir fehlt
der Glauben.

FAUST.

Staatscommissie Examen B.

En général si l'on a n équations entre $n + 1$ variables une seule sera indépendante, et toutes les autres seront des fonctions de celle-là.

STURM.

Examens.

Delft fut le théâtre de longues heures de fièvre et d'attente.

Revue de deux Mondes.

Niet ernstige kandidaten B 1869.

Il m'a pris tout à coup un éblouissement, et je me retire d'ici.

MOLIÈRE.

Mondeling Examen B.

Attendez moi là, je suis à vous dans un instant, vous n'avez qu'à vous promener.

MOLIÈRE, *Pourceaugnac.*

Weg naar het lokaal Natuurkunde.

Zij maakten een omweg, want in die streken is het gaan in rechte lijn met vele moeilijkheden verbonden.

ARMAND, *Zoekers op de grenzen.*

Uitbreiding Laboratorium.

On est frappé de la grandeur de l'entreprise, de la richesse de la matière, de l'excellence du travail!

Dans quelle source avait-il donc puisé ces
hautes idées.

BARTHÉLÉMY.

Zeker Portier.

Wat een allerliefst mofje.

Camera Obscura.

Souper Apollo.

En het meisje zei ja,
Met consent van Mama.

Schoolmeester.

Responsie.

Hé! quoi! tout se disperse et fuit sans vous
répondre.

ATHALIE.

Kennis van Werktuigen.

Daar is tegenwoordig zulk een ontzettende
consumptie van humor, dat dat artikel akelig
wordt vervalscht.

Camera Obscura.

College Mech. Technologie.

Met al uw wijsheid is 't uw lust te smaden.

OPZOOMER, *Antigone.*

Waterbouwkundig Teekenen.

Nu en dan zal de Meester met de jongens
een twee cents prent kleuren.

FRÖBELS *Methode.*

Zekere Haarsnijderij.

Ik zal die burenlagers wel krĳgen.

Camera Obscura.

Dito.

Wie zijn het?

Ik weet het niet Professor.

Ik moet het weten.

't Was me inderdaad niet mogelijk de stemmen
te herkennen.*Klikspaan.***P. v. O.**

Lieben thu ich wohl

Aber Heirathen nicht.

*Bekend lied.***Scherpschutters-Concours Utrecht.**

Der Saus und Braus

Macht denn der den Soldaten aus.

WALLENSTEINS LAGER.

Klabakken.

Hoeveel van die lieve diertjes zijn er wel?

*Camera Obscura.***Zeker Smid.**

Et qui de nos pêchés efface les souillures

Et nous guérit de toute infirmité.

*Psaume 103.***Beeren.**The blow fell rather upon my father than
upon me.

BULWER.

Afgekeurde varias.Wanneer nu eimand kraaien verzamelt, en
gij vindt zijn verzameling leelijk, dan geef ik

u gelijk, maar dat doe ik niet omdat ik het verzamelen afkeur, maar omdat ik niet van kraaien houd.

Ideën.

Deskundige.

Is A niet genoeg wat heb ik aan B.

Schoolmeester.

President na de inauguratie.

Was mijn keel ooit glad of schel
Zij is nu bijster van haar stel
Ik hoor niets dan een schor
gemor.

HUIGHENS.

Afscheidswoord der Redactie.

Ik hoop dat ik mij niet te veel vrijheid zal hebben veroorloofd en vraag vergiffenis voor de drukfouten.

Cam. Obscura.

